

Medlemmer i Fauske kommunes kontrollutvalg

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Møtedato: Fredag 24. mai 2024 kl 09.00

Møtested: Møterom Finneidfjellet, underetg administrasjonsbygget

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
14/24	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 24. april 2024
15/24	Orientering om tjenester for beboere på asylmottak
16/24	Andre gangs oppfølging av kommunestyrets vedtak: Forvaltningsrevisjon Eiendomsforvaltning
17/24	Dialog med revisor
18/24	Drøftingssak. Bestilling av ny forvaltningsrevisjon
19/24	Reglement for varsling om kritikkverdige forhold på politisk nivå i Fauske.
20/24	Orienteringer
21/24	Eventuelt

Eventuelle forfall bes meldt leder eller sekretariat (tlf 41 21 20 00)

Valnesfjord, 16. mai 2024

Per Kristen Løkås (s)
Leder kontrollutvalget

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

SAK 14/24**Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 24. april 2024****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
24.05.2024**Vedlegg:**

- a) Protokoll fra kontrollutvalgets møte 24. apr 2024

Bakgrunn for saken:

Protokoll fra kontrollutvalgets forrige møte legges frem for godkjenning.

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 24. april 2024 godkjennes.

Røkland, 16. mai 2024

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

PROTOKOLL – FAUSKE KONTROLLUTVALG

Møtedato: Onsdag 24. april 2024 kl 09.00 – 12.00

Møtested: Møterom Finneidfjellet, administrasjonsbygget

Saksnr.: 07/24 – 13/24

Til stede:

Per Kristen Løkås, leder
Audun Dahl, nestleder
Kathrine Moan Larsen, medlem
Marit Stemland, medlem

Forfall:

Remi Pedersen, medlem

Varamedlemmer:

Lasse Dahl møtte for Remi Pedersen.

Øvrige:

Fauna KF:

- Kristian Amundsen, daglig leder, og
- Petter Paulsen, næringsutvikler, sak 08/24

Fauske kommune:

- Mads Sandvik, økonomileder, sak 09/24

Salten kommunerevisjon IKS:

- Jonny Riise, oppdragsansvarlig regnskapsrevisor

Salten Kontrollutvalgsservice KO:

- Utvalgssekretær Ronny Seljeseth

Godkjenning av innkalling og sakliste

Innkalling og sakliste til møtet ble godkjent.

Merknader:

Møterom flyttet fra Kvalhornet til Finneidfjellet.

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
07/24	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 14. feb 2024
08/24	Årsregnskap og årsberetning Fauna KF 2023 – kontrollutvalgets uttalelse
09/24	Årsregnskap og årsberetning for Fauske kommune 2023 – kontrollutvalgets uttalelse
10/24	Dialog med revisor
11/24	Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller 2024-2027
12/24	Orienteringer
13/24	Eventuelt

07/24 Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 14. feb 2024

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 14. februar 2024 godkjennes.

Votering:

Forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 14. februar 2024 godkjennes.

08/24 Årsregnskap og årsberetning Fauna KF 2023 – kontrollutvalgets uttalelse

Daglig leder Kristian Amundsen og næringsutvikler Petter Paulsen møtte fra foretaket for å presentere regnskapet og svare på spørsmål fra utvalgets medlemmer.

Forslag til vedtak:

Til kommunestyret i Fauske:

Kontrollutvalgets uttalelse om Fauna KFs årsregnskap for 2023.

Kontrollutvalget har i møte 24.04.2024 behandlet Fauna KF sitt årsregnskap for 2023.

Uttalelsen avgis til kommunestyret med bakgrunn i at kommunestyret etter kommuneloven (§ 14-2) selv skal behandle årsregnskap og årsberetning, samt kontrollutvalgets plikt til å uttale seg om årsregnskapene og årsberetningene (§ 14-3).

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet og årsberetningen for 2023, samt revisjonsberetningen datert 15.04.2024. I tillegg har revisor og foretaket supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon.

Fauna KF har i 2023 et netto driftsresultat på kr 1.185.628,- Revisor har i revisjonsberetningen ikke gitt merknader til årsregnskapet/årsberetningen. På grunnlag av kontrollutvalgets kontrollaktiviteter anbefaler derfor kontrollutvalget at årsregnskap og årsberetning for 2023 blir godkjent slik det foreligger.

Ut over det som kommer frem av årsregnskap og årsberetning, samt revisjonsberetningen av 15.04.2024 har ikke kontrollutvalget merknader til Fauna KF sitt årsregnskap for 2023.

Votering:

Forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Til kommunestyret i Fauske:

Kontrollutvalgets uttalelse om Fauna KFs årsregnskap for 2023.

Kontrollutvalget har i møte 24.04.2024 behandlet Fauna KF sitt årsregnskap for 2023.

Uttalelsen avgis til kommunestyret med bakgrunn i at kommunestyret etter kommuneloven (§ 14-2) selv skal behandle årsregnskap og årsberetning, samt kontrollutvalgets plikt til å uttale seg om årsregnskapene og årsberetningene (§ 14-3).

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet og årsberetningen for 2023, samt revisjonsberetningen datert 15.04.2024. I tillegg har revisor og foretaket supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon.

Fauna KF har i 2023 et netto driftsresultat på kr 1.185.628,- Revisor har i revisjonsberetningen ikke gitt merknader til årsregnskapet/årsberetningen. På grunnlag av kontrollutvalgets kontrollaktiviteter anbefaler derfor kontrollutvalget at årsregnskap og årsberetning for 2023 blir godkjent slik det foreligger.

Ut over det som kommer frem av årsregnskap og årsberetning, samt revisjonsberetningen av 15.04.2024 har ikke kontrollutvalget merknader til Fauna KF sitt årsregnskap for 2023.

09/24 Årsregnskap og årsberetning for Fauske kommune 2023 – kontrollutvalgets uttalelse

Økonomileder Mads Sandvik møtte i utvalget for å gi en orientering og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak:

Til kommunestyret i Fauske:

Kontrollutvalgets uttalelse om Fauske kommunes årsregnskap for 2023.

Kontrollutvalget har i møte 24.04.2024 behandlet Fauske kommune sitt årsregnskap for 2023. Uttalelsen avgis til kommunestyret med bakgrunn i at kommunestyret etter kommuneloven (§ 14-2) selv skal behandle årsregnskap og årsberetning, samt kontrollutvalgets plikt til å uttale seg om årsregnskapene og årsberetningene (§ 14-3). Uttalelsen skal foreligge før formannskapet innstiller til vedtak om regnskapet (forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3).

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen datert 15.04.2024, og årsberetning for 2023. I tillegg har revisor og økonomileder supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon.

Kommunen har i 2023 et positivt netto driftsresultat på kr 26.867.135,- Revisor har, i revisjonsberetningen, ikke gitt merknader til årsregnskapet/årsberetningen. På grunnlag av

kontrollutvalgets kontrollaktiviteter anbefaler derfor kontrollutvalget at årsregnskap og årsberetning for 2023 blir godkjent slik det foreligger.

Ut over det som er nevnt i uttalelsen, og det som kommer frem av saksfremlegget til kontrollutvalget i regnskapssaken, samt revisjonsberetning og revisors oppsummeringsbrev av 16.04.2024, har ikke kontrollutvalget ytterligere merknader til Fauske kommunes årsregnskap for 2023.

Omforent forslag til vedtak:

Til kommunestyret i Fauske:

Kontrollutvalgets uttalelse om Fauske kommunes årsregnskap for 2023.

Kontrollutvalget har i møte 24.04.2024 behandlet Fauske kommune sitt årsregnskap for 2023. Uttalelsen avgis til kommunestyret med bakgrunn i at kommunestyret etter kommuneloven (§ 14-2) selv skal behandle årsregnskap og årsberetning, samt kontrollutvalgets plikt til å uttale seg om årsregnskapene og årsberetningene (§ 14-3). Uttalelsen skal foreligge før formannskapet innstiller til vedtak om regnskapet (forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3).

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen datert 15.04.2024, og årsberetning for 2023. I tillegg har revisor og økonomileder supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon.

Kommunen har i 2023 et positivt netto driftsresultat på kr 26.867.135,- Revisor har, i revisjonsberetningen, ikke gitt merknader til årsregnskapet/årsberetningen. På grunnlag av kontrollutvalgets kontrollaktiviteter anbefaler derfor kontrollutvalget at årsregnskap og årsberetning for 2023 blir godkjent slik det foreligger. Kontrollutvalget vil likevel understreke for kommunestyret at likviditeten er presset og at trekket på kassekreditten er økende. Kontrollutvalget registrerer også at det settes i verk tiltak for å gi mer presise prognoser spesielt på merinntekter. Dette er positivt og nødvendig for å gi kommunestyret informasjon når det gjøres fortløpende budsjettreguleringer.

Ut over det som er nevnt i uttalelsen, og det som kommer frem av saksfremlegget til kontrollutvalget i regnskapssaken, samt revisjonsberetning og revisors oppsummeringsbrev av 16.04.2024, har ikke kontrollutvalget ytterligere merknader til Fauske kommunes årsregnskap for 2023.

Votering:

Omforent forslag enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Til kommunestyret i Fauske:

Kontrollutvalgets uttalelse om Fauske kommunes årsregnskap for 2023.

Kontrollutvalget har i møte 24.04.2024 behandlet Fauske kommune sitt årsregnskap for 2023. Uttalelsen avgis til kommunestyret med bakgrunn i at kommunestyret etter kommuneloven (§ 14-2) selv skal behandle årsregnskap og årsberetning, samt kontrollutvalgets plikt til å uttale seg om årsregnskapene og årsberetningene (§ 14-3). Uttalelsen skal foreligge før formannskapet innstiller til vedtak om regnskapet (forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3).

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen datert 15.04.2024, og årsberetning for 2023. I tillegg har revisor og økonomileder supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon.

Kommunen har i 2023 et positivt netto driftsresultat på kr 26.867.135,- Revisor har, i revisjonsberetningen, ikke gitt merknader til årsregnskapet/årsberetningen. På grunnlag av kontrollutvalgets kontrollaktiviteter anbefaler derfor kontrollutvalget at årsregnskap og årsberetning for 2023 blir godkjent slik det foreligger. Kontrollutvalget vil likevel understreke for kommunestyret at likviditeten er presset og at trekket på kassekreditten er økende. Kontrollutvalget registrerer også at det settes i verk tiltak for å gi mer presise prognoser spesielt på merinntekter. Dette er positivt og nødvendig for å gi kommunestyret informasjon når det gjøres fortløpende budsjettreguleringer.

Ut over det som er nevnt i uttalelsen, og det som kommer frem av saksfremlegget til kontrollutvalget i regnskapssaken, samt revisjonsberetning og revisors oppsummeringsbrev av 16.04.2024, har ikke kontrollutvalget ytterligere merknader til Fauske kommunes årsregnskap for 2023.

10/24 Dialog med revisor

Regnskapsrevisjonen er ferdig med årsoppgjør og jobber nå med særattestasjoner. I tillegg skal det gjennomføres lovbestemt forenklet etterlevelsesk kontroll innen utgangen av juni. Årets tema er kontraktsoppfølging ved innleie av helsepersonell.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar dialog med revisor til orientering.

Votering:

Forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar dialog med revisor til orientering.

11/24 Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller 2024-2027

Forslag til vedtak (innstilling til kommunestyret):

1. Risiko- og vesentlighetsvurdering tas til orientering.
2. Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til Plan for forvaltningsrevisjon 2024-2027 med følgende prioriterte tema for forvaltningsrevisjon:
 - 1) Administrativ struktur/gjennomføring av omstilling
 - 2) Hjemmetjeneste/institusjonsomsorg
 - 3) Internkontroll, prosjektgjennomføringsevne
 - 4) Flyktningtjenesten
 - 5) Organisasjon/styring: Håndtering av rettstvister
 - 6) Miljø/klima/energi
 - 7) Varsling
 - 8) Kompetanse/rekruttering

- 9) Legetjenesten
 - 10) Renovasjon
3. Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til Plan for eierskapskontroll 2024-2027 med følgende prioriterte tema/ eierskap:
- 1) Salten Brann IKS
 - 2) Salten Kraftsamband AS
4. Kommunestyret delegerer myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer og omprioriteringer i planene, samt til å kunne definere og avgrense konkrete prosjekter innenfor de utvalgte områdene.

Omforent forslag til vedtak:

1. Risiko- og vesentlighetsvurdering tas til orientering.
2. Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til Plan for forvaltningsrevisjon 2024-2027 med følgende prioriterte tema for forvaltningsrevisjon:
- 1) Administrativ struktur/gjennomføring av omstilling
 - 2) Hjemmetjeneste/institusjonsomsorg
 - 3) Kompetanse/rekruttering/heltid/deltid
 - 4) Internkontroll, prosjektgjennomføringsevne
 - 5) Flyktningtjenesten
 - 6) Organisasjon/styring: Håndtering av rettstvister
 - 7) Miljø/klima/energi
 - 8) Varsling
 - 9) Legetjenesten
 - 10) Renovasjon
3. Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til Plan for eierskapskontroll 2024-2027 med følgende prioriterte tema/ eierskap:
- 1) Salten Brann IKS
 - 2) Salten Kraftsamband AS
4. Kommunestyret delegerer myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer og omprioriteringer i planene, samt til å kunne definere og avgrense konkrete prosjekter innenfor de utvalgte områdene.

Votering:

Omforent forslag enstemmig vedtatt.

Vedtak (innstilling til kommunestyret):

1. Risiko- og vesentlighetsvurdering tas til orientering.
2. Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til Plan for forvaltningsrevisjon 2024-2027 med følgende prioriterte tema for forvaltningsrevisjon:
- 1) Administrativ struktur /gjennomføring av omstilling
 - 2) Hjemmetjeneste/institusjonsomsorg
 - 3) Kompetanse/rekruttering/heltid/deltid
 - 4) Internkontroll, prosjektgjennomføringsevne
 - 5) Flyktningtjenesten

- 6) Organisasjon/styring: Håndtering av rettstvister
 - 7) Miljø/klima/energi
 - 8) Varsling
 - 9) Legetjenesten
 - 10) Renovasjon
3. Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til Plan for eierskapskontroll 2024-2027 med følgende prioriterte tema/ eierskap:
- 1) Salten Brann IKS
 - 2) Salten Kraftsamband AS
4. Kommunestyret delegerer myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer og omprioriteringer i planene, samt til å kunne definere og avgrense konkrete prosjekter innenfor de utvalgte områdene.

12/24 Orienteringer

Sekretariatet orienterte om dokumenter vedlagt innkallingen.

13/24 Eventuelt

Til neste møte ønsker utvalget en orientering om hvilke kommunale tjenester som tilbys beboere på asylmottak, herunder også undervisningsfasiliteter. Det bes også om at orienteringen omfatter prosjektrengnskap for inntekter og utgifter til asylmottak, jfr vedtak i årsbudsjett 2024.

Fauske, den 24. april 2024

Ronny Seljeseth
Referent.

Utskrift sendes:

Kontrollutvalgets medlemmer, varamedlemmer
Fauske kommune v/ ordfører og kommunedirektør,
Salten kommunerevisjon IKS

SAK 15/24**Orientering om tjenester for beboere på asylmottak****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
24.05.2024**Vedlegg:**

- Ingen

Bakgrunn for saken

Under forrige møte i kontrollutvalget den 24. april, ble det besluttet å be om en orientering om hvilke tjenester som kommunen tilbyr for beboere på asylmottak. Administrasjonen er derfor bedt til møtet kl 09.00 for å gi en muntlig orientering om:

- Hvilke tilbud som kommunen har for beboere på asylmottak. Med tilbud menes her både lovpålagte tilbud (helsetjenester, eventuell språkopplæring), men også tilrettelegging av fritidstilbud i samarbeid med mottakene
- Orienteringen bes også redegjøre om hvilke undervisningsfasiliteter som tilbys målgruppen
- I vedtak til Budsjett 2024 – Økonomi- og handlingsplan 2024-2027, sak 125/23 ble det i punkt 4 f) referert til at kostnader og inntekter knyttet til asylmottak budsjetteres med eget prosjektnummer. Det er derfor bedt om at orienteringen også frembringer oppdaterte regnskapstall for prosjektrengskapet.

I tillegg kan utvalgets medlemmer stille spørsmål til sakens innhold. Innholdet i redegjørelsen, samt utvalgets behandling i møtet, vil danne grunnlag for vedtak. Saken legges derfor frem uten forslag til vedtak.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Røkland, 16. mai 2024

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

SAK 16/24**Andre gangs oppfølging av kommunestyrets vedtak:
Forvaltningsrevisjon Eiendomsforvaltning****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
24.05.2024**Vedlegg:**

- a) Salten kommunerevisjon IKS, 10.10.2022: Rapport forvaltningsrevisjon Eiendomsforvaltning
- b) Fauske kommune, enhetsleder, 29.08.2023. Redegjørelse til kontrollutvalget om arbeidet med forvaltningsrevisjon av eiendomsforvaltning i Fauske kommune
- c) Fauske kommune, Tekniske tjenester og eiendom, 16.05.2024. Ny redegjørelse til kontrollutvalget om arbeidet med forvaltningsrevisjon av eiendomsforvaltning i Fauske kommune

Bakgrunn for saken:

Rapport fra forvaltningsrevisjonen Eiendomsforvaltning ble behandlet av kommunestyret i møte 14.desember 2022 sak 92/22 med følgende vedtak:

1. *Forvaltningsrevisjonsrapporten Eiendomsforvaltning er forelagt kommunestyret i Fauske og tas til etterretning.*
2. *Kommunestyret ber kommunedirektøren følge opp rapportens anbefalinger.*
3. *Kommunestyret ber kontrollutvalget påse at kommunestyrets vedtak om forvaltningsrevisjon følges opp. Kontrollutvalget anmodes om at oppfølging av rapporten gjøres i løpet av høsten 2023.*

Rapporten konkluderte den gang at Fauske kommune i noen grad har etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av bygninger.

Kontrollutvalget gjorde første gangs oppfølging av vedtaket i sitt møte 31.08.2023, der administrasjonen ved enhetsleder var til stede for å gi utvalget en orientering. Vedlagt er skriftlig redegjørelse som den gang ble gitt. Kontrollutvalget gjorde så følgende vedtak:

1. *Kontrollutvalget har i samsvar med Forskrift om kontrollutvalg § 5 gjennomført en oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 92/22 Forvaltningsrevisjon eiendomsforvaltning.*
2. *Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte kommunestyrets vedtak er fulgt opp. Kontrollutvalget registrerer at arbeidet med å iverksette rapportens anbefalinger er godt i gang. Rapportens anbefaling nr 5 anses lukket. Kontrollutvalget kommer tilbake med ny oppfølging av anbefalingene 1-4 i møte andre kvartal 2024.*
3. *Kontrollutvalgets vedtak vedlagt administrasjonens redegjørelse oversendes kommunestyret til orientering.*

Vurderinger:

Kontrollutvalget må vurdere om anbefalingene i rapporten og kommunestyrets vedtak er fulgt opp i tilstrekkelig grad til at saken kan lukkes eller om det er behov for ytterligere tid. På bakgrunn av at saken er satt på dagsorden er kommunedirektøren, eller den kommunedirektøren bemyndiger, bedt om møte i kontrollutvalget kl 09.30 for å redegjøre om den oppfølging som vedtaket har fått fra administrasjonens side siden forrige behandling. Det er også bedt om en skriftlig versjon av redegjørelsen. Denne er vedlagt saken.

Den skriftlige tilbakemeldingen bygger på de anbefalingene i rapporten som enda ikke var lukket ved forrige gjennomgang (anbefaling 1-4):

- 1) *Fauske kommune bør sørge for å få revidert eiendomsavdelingens mål og strategier i tråd med deres nye organisering.*
- 2) *Fauske kommune bør sørge for å få vedtatt sine mål og strategier for eiendomsforvaltningen i kommunestyret.*
- 3) *Fauske kommune bør se til at ny tilstandsanalyse gjennomføres som planlagt.*
- 4) *Fauske kommune bør utarbeide en rutine for systematisk rapportering til kommunestyret om tilstanden og vedlikeholdsbehovet til kommunens bygningsmasse.*

Oppfølgingen av flere av punktene er forsinket som følge av vakanser blant nøkkelstillinger, både ny leder i avdelingen og ny FDVU-koordinator. Når det gjelder punkt 4 om systematisk rapportering til kommunestyret, trekkes det frem at kommunen nå har tatt i bruk Framsikt budsjettmodul, som en del av styringssystemet, i tillegg til tertialrapporter, årsmelding og vedtaksrapporter til kommunestyret. Det mangler likevel en kobling opp mot vedlikeholdsplan, noe som forklares med forsinkelser som nevnt over. Samlet sett kan det være grunn til å be om ny oppfølging om en viss tid når de nye stillingene har fått virke en tid.

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget har i samsvar med Forskrift om kontrollutvalg § 5 og kommunestyrets vedtak i sak 92/22 gjennomført en oppfølging av forvaltningsrevisjon eiendomsforvaltning.
2. Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte kommunestyrets vedtak er fulgt opp. Kontrollutvalget registrerer at det gjenstår noe arbeid før alle rapportens anbefalinger er fulgt opp og kommer tilbake til saken i møte første halvår 2025.

Røkland, 16. mai 2024

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

Forvaltningsrevisjon

Eiendomsforvaltning

Fauske kommune

FORORD

Salten kommunerevisjon IKS eies av kommunene Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Fauske. Meløy, Saltdal, Steigen og Sørfold i Salten- regionen i Nordland fylke.

Salten kommunerevisjon IKS utfører forvaltningsrevisjon innenfor en rekke områder, og med forskjellige innfallsvinkler. Vi har 3 forvaltningsrevisorer med følgende profesjoner: Synne Skoglund - jurist, Kai Andre Blix - siviløkonom og Bjørn Vegard Gamst - jurist, alle med bred erfaringsbakgrunn fra både offentlig- og privat virksomhet.

Forvaltningsrevisjon er en pålagt oppgave i henhold til kommunelovens §23-2 første ledd c). Formålet med forvaltningsrevisjon er å utføre systematiske undersøkelser av den kommunale tjenesteproduksjon, myndighetsutøvelse og økonomiske forvaltning, herunder se etter muligheter til forbedringer, eventuelt påpeke svakheter og mangler.

Vi gjennomfører oppdragene i samsvar med Norges kommunerevisorforbunds standard for forvaltningsrevisjon RSK 001.

Kontrollutvalget i Fauske kommune vedtok i møte 22.02.2022 saksnummer 05/22 å gjennomføre en undersøkelse av eiendomsforvaltningen i kommunen. Denne rapporten oppsummerer resultatene fra undersøkelsen. Ansvarlig for gjennomføring av undersøkelsen har vært oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Bjørn Vegard Gamst.

Bodø, den 10.10.2022.

Bjørn Vegard Gamst

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Innholdsfortegnelse

FORORD	2
SAMMENDRAG	4
1 INNLEDNING	7
1.1 KONTROLLUTVALGETS BESTILLING	7
1.2 PROBLEMSTILLING OG REVISJONSKRITERIER	7
1.2.1 Problemstillingen	7
1.2.2 Revisjonskriterier	7
1.3 METODE OG AVGRENSNING	8
1.4 BAKGRUNN	9
1.5 BEGREPER	11
2 FAKTA OG VURDERING	12
2.1 SYSTEM OG RUTINER FOR GODT LANGSIKTIG VEDLIKEHOLD	12
3.1 KONKLUSJON OG ANBEFALING	34
3.1 Konklusjon og oppsummering	34
3.2 Anbefalinger	37
4 KOMMUNEDIREKTØRENS KOMMENTAR	38
4.1 BEMERKNINGER TIL KOMMUNEDIREKTØRENS KOMMENTAR	38
5 LITTERATUR OG KILDEREFERANSER	39
6 VEDLEGG	41
VEDLEGG 1. HØRINGSSVAR FRA KOMMUNEDIREKTØREN	41
VEDLEGG 2. UTLEDNING TIL REVISJONSKRITERIER	42

SAMMENDRAG

Salten kommunerevisjon IKS har i dette prosjektet sett på eiendomsforvaltningen i Fauske kommune. Formålet med prosjektet har vært å belyse om Fauske kommune har et rasjonelt dokumenterbart system, for vedlikehold av bygg, som er egnet til å forhindre verdiforringelse i bygningsmassen.

I undersøkelsen har vi forsøkt å svare ut følgende problemstilling

1. Har kommunen etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av bygninger?

Kommunens administrasjon har vært en god samarbeidspartner gjennom prosjektet.

Innsamlingen av data baserer seg på dokumentstudier, intervju og samtaler med en rekke personer som er involvert i kommunens arbeid med vedlikehold.

Revisor konkluderer med at:

Fauske kommune har i noen grad etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av bygninger.

Kommunen bør ha klare mål og strategier for vedlikehold av kommunens bygningsmasse.

Eiendomsavdelingens vedlikeholdsplan er etter revisors vurdering en tilfredsstillende plan med gode konkrete tiltak for å kunne lykkes med eiendomsforvaltningen.

Revisor mener kommunen har mål og strategier, men at disse må tilpasses den nye organiseringen og oppdateres for å kunne oppfylle kriteriet til det fulle.

Kommunen bør ha en oppdatert oversikt over tilstanden og vedlikeholdsbehovet for bygningsmassen.

Kommunen har en god oversikt over byggene sine. Tilstandsanalysen er imidlertid over 8 år gammel og er helt avhengig av å bli oppdatert for at kommunen skal ha en reell oversikt over byggenes tilstand.

Pr. dags dato er revisors vurdering at oversikten over tilstanden på bygningene og kostnadsetterslepet ikke er god nok til å fylle kriteriet.

Kommunen bør ha tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å ivareta bygningsmassen, og organiseringen bør reflektere ansvarsforholdene.

Kommunen har dokumentert en oversikt over kompetansen på området. I tillegg arbeider de med å få på plass en felles kompetanseplan etter den nye organiseringen.

Kompetansen til å gjennomføre tilstandsanalyse er også på plass i enheten. For å få Facilit til å fungere som et fullverdig FDVU-system må kommunen prioritere opplæring for de som trenger det.

Kommunen arbeider godt med både arealutnyttelse, energisparing og overgang fra leie til eie. Eiendomsavdelingen har også tatt tak i brukeravtalen slik at de ikke blir benyttet til andre oppgaver enn deres egne. Revisor mener kriteriet langt på vei er oppfylt.

Kommunedirektøren bør rapportere til kommunestyret om tilstanden og vedlikeholdsbehovet for bygningsmassen på en systematisk måte.

Det rapporteres i linjen i hele avdelingen helt opp til kommunalleder til tross for at avdelingen ikke har en formell rapporteringsrutine.

Kommunestyret har likevel ikke fått rapportering på området siden den nye kommunedirektøren kom inn. Kommunedirektøren har gjort rede for denne rapporteringen ligger innenfor prosjektet de nå gjennomfører med ny organisering og struktur.

Kriteriet er likevel pr dags dato ikke oppfylt.

Kommunen bør ha system og rutiner som sikrer at innmeldte vedlikeholdsbehov fra de tjenesteytende enhetene følges opp.

Systemet for innmelding av brukerbehov og/eller vedlikeholdsbehov er at disse skal meldes inn via Facilit. Dette følger av eiendomsavdelingens egne retningslinjer og ønsker.

Det er imidlertid for liten kunnskap om systemet i avdelingene og internt i eiendomsavdelingen til at de har fått dette til å fungere. Brukerbehovene mottas og håndteres til tross for dette relativt godt. Men kriteriet er bare delvis oppfylt.

Revisor har på bakgrunn av sine funn og vurderinger gitt følgende anbefalinger:

Fauske kommune bør:

- sørge for å få revidert eiendomsavdelingens mål og strategier i tråd med deres nye organisering.
- sørge for å få vedtatt sine mål og strategier for eiendomsforvaltningen i kommunestyret.
- se til at ny tilstandsanalyse av kommunens bygningsmasse gjennomføres som planlagt.
- utarbeide en rutine for systematisk rapportering til kommunestyret om tilstanden og vedlikeholdsbehovet til kommunens bygningsmasse.
- prioritere opplæring og full overgang til Facilit for alle forhold som har med eiendomsforvaltning å gjøre.

1 INNLEDNING

1.1 Kontrollutvalgets bestilling

På bakgrunn av overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon for Fauske kommune, vedtatt i kommunestyret 01.10.2020 i sak nr. 95/20, leverte Salten kommunerevisjon forslag til prosjektplan for «Eiendomsforvaltning i Fauske kommune». I planen er dette prosjektet prioritert som nr. 4.

Kontrollutvalget i Fauske kommune vedtok i møte 22.02.2022 saksnummer 05/22 å gjennomføre en undersøkelse av eiendomsforvaltningen i kommunen.

Formålet med prosjektet er å belyse om Fauske kommune har et rasjonelt system for vedlikehold av bygg, som er egnet til å forhindre verdiforringelse i bygningsmassen. Videre å gi kommunestyret tilstrekkelig informasjon om tilstand/vedlikeholdsbehov på kommunens eide bygningsmasse.

1.2 Problemstilling og revisjonskriterier

1.2.1 Problemstillingen

Har kommunen etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av bygninger?

1.2.2 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er de krav og forventninger som revidert enhet i kommunen skal vurderes opp imot. Revisjonskriteriene danner grunnlaget revisjonen trenger for å vurdere om det foreligger avvik eller svakheter på det området som skal revideres.

Kildene til de operasjonaliserte revisjonskriteriene til denne rapporten er utledet fra følgende kilder:

- Kommuneloven
- Forskrift om årsbudsjett for kommuner og fylkeskommuner

- NOU 2004:22 «Velholdte bygninger gir mer til alle».
- Multiconsult KS
- Kommunens egne retningslinjer og reglementer

Utleddningen til revisjonskriteriene følger rapporten i vedlegg 2.

1.3 Metode og avgrensning

Undersøkelsen er gjennomført i henhold til Norges kommunerevisorforbunds Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001.

Innsamlingen av data baserer seg på dokumentgjennomgang og intervju med følgende personer:

- Enhetsleder, Fauske kommunale eiendommer
- Avdelingsleder drift og vedlikehold
- Arbeidsleder formann kommunale eiendommer
- Avdelingsleder boligkontoret Fauske kommune

Vi har også snakket med Kommunedirektør og hatt korrespondanse på telefon og epost med avdelingsleder på Helsetunet, for å få besvart oppfølgingsspørsmål. Fra intervjuene ble det ført referat som senere ble verifisert av intervjuobjektene. Det har vært et godt samarbeid, og administrasjonen har vært meget behjelpelig med å fremskaffe nødvendig informasjon.

Ettersom kommunen har manglet kommunalsjef på «Eiendom plan og samfunnsutvikling» er denne delen av styringslinjen bare behandlet på bakgrunn av det de øvrige lederne har uttalt seg om.

I denne forvaltningsrevisjonen er det ikke vurdert hvorvidt det er hensiktsmessig for kommunen å besitte ulike eiendommer.

Vi har tatt med noen figurer som er laget på bakgrunn av tall fra KOSTRA¹. Vi tar forbehold om at Fauske kommune har rapportert korrekt til KOSTRA.

Revisor har ikke vært på befaring på bygningene i kommunen. Imidlertid er den skriftlige dokumentasjonen i saken gjennomgått og sammenstilt med intervju og statistikk for å sikre validiteten til denne. Datagrunnlaget til rapporten vurderes som relativt pålitelig, og metode og faktagrunnlag vurderes som tilstrekkelig til å besvare problemstillingen i prosjektet.

Ettersom fakta til de forskjellige revisjonskriteriene går litt over i hverandre, vil fakta som understøtter delkonklusjonen for et kriterium også kunne finnes under fakta for de andre kriteriene.

Konklusjonen i rapporten relaterer seg til gradssystemet nedenfor:

1.4 Bakgrunn

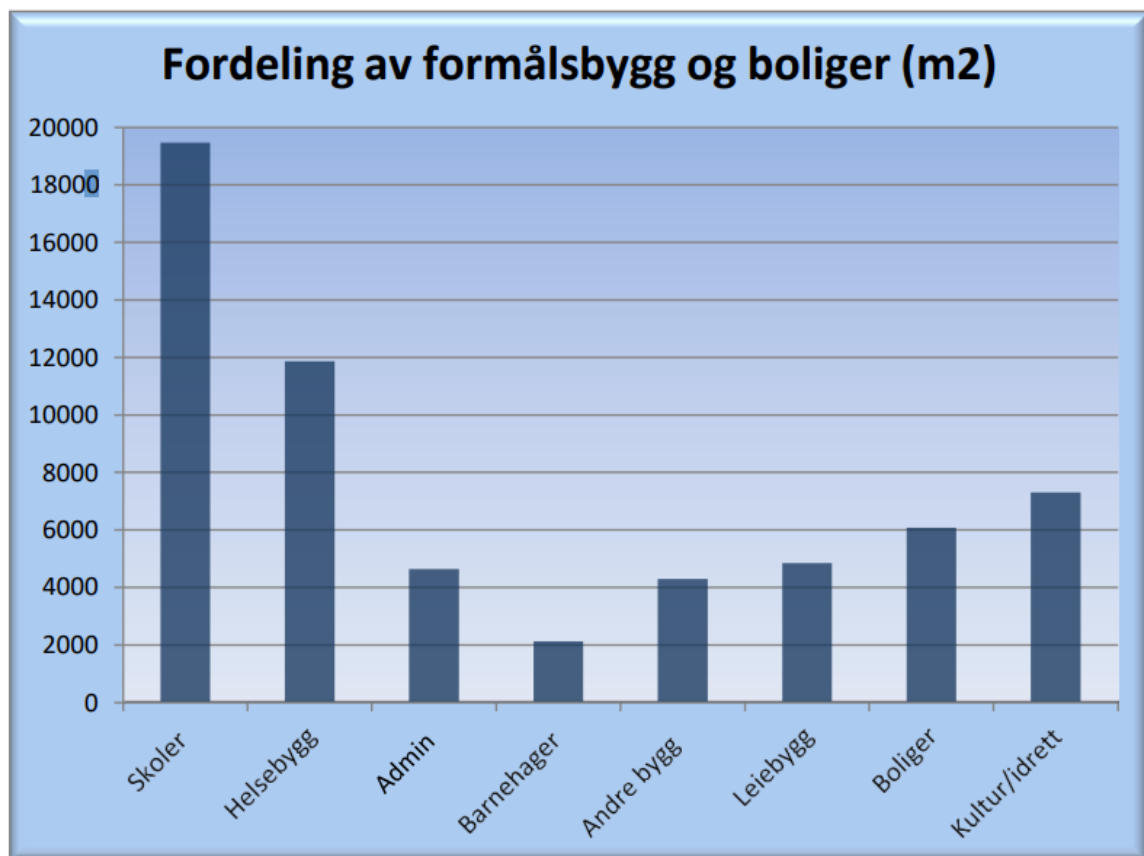
Fauske kommune opprettet 01.01.2014 Fauske Eiendom KF (heretter: KFet) for å ivareta kommunens bygningsmasse. KFet skulle i henhold til KFets vedtekter eie, forvalte og utvikle kommunens bygnings- og eiendomsmasse etter forretningsmessige prinsipper, ivareta kommunens byggherrefunksjon og være kommunens kompetansesenter innen leie av lokaler.

¹ **KOSTRA** (KOMmune-STat-RApportering) er et nasjonalt informasjonssystem som gir styringsinformasjon om kommunal og fylkeskommunal virksomhet.

Det framgår av Fauske kommunes «Årsmelding fra 2017» at Fauske Eiendom KF ble besluttet nedlagt og overført som kommunal enhet til Fauske kommune 01.06.2017. Den nye enheten ble navngitt «Fauske kommunale eiendommer». Som en konsekvens av dette ble det vedtatt opprettet et nytt samhandlingsområde, kalt Eiendom, plan og samfunnsutvikling, der enhetene Plan, Fauske kommunale eiendommer og VVA inngikk.

Ifølge Fauske kommunes vedlikeholdsplan 2022-2025 besitter kommunen i dag en eiendomsmasse på mer enn 60 000 m². Eiendomsmassen består av skoler, eldresentre, sykehjem, barnehager, rådhus og andre administrasjonslokaler, idrettshaller, samfunnshus, boliger og leiebygg.

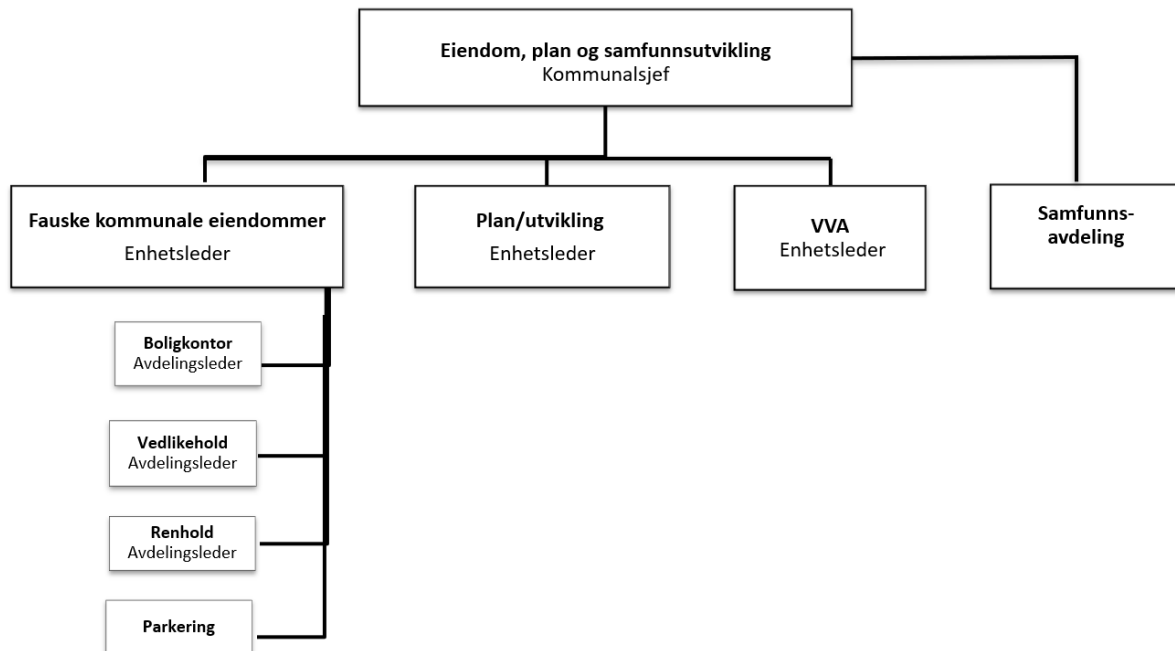
Figur 1

Fordeling av formålsbygg og boliger i Fauske kommune. (fra «Vedlikeholdsplan 2022-2025»)

Fauske kommunale eiendommer er i dag organisert slik skjemaet nedenfor viser.

Figur 2

Organisasjonskart (fra Fauske kommunes hjemmeside)

1.5 Begreper

Nedenfor følger en redegjørelse for hva begrep og uttrykk i rapporten betyr:

Vedlikehold: Vedlikehold er utgifter som påløper for å holde en bygning i samme relative standard som den var på opprinnelig anskaffelsestidspunkt slik at bygningen kan brukes til tiltenkt formål innenfor bygningens forventede økonomiske levetid. Tiltak som har karakter av løpende vedlikehold, skal alltid regnes som vedlikehold og ikke som en påkostning eller investering.

Driftsaktiviteter: Som driftsaktiviteter regnes løpende vedlikehold, renhold, vakthold, sikring, energi og vann, avløp, renovasjon mm.

Kommunale formålsbygg: kommunale bygninger som skoler, helsebygninger og andre bygninger som huser kommunens administrative og tjenesteytende virksomhet.

Formålsbyggene utgjør normalt hovedtyngden av bygningsmassen i kommunen.

Utleieboliger og omsorgsboliger regnes ikke som formålsbygg.

2 Fakta og vurdering

I dette kapitlet har vi satt opp de utledede kriteriene, faktabeskrivelsen tilknyttet disse og revisors vurderinger under hvert kriterium. Utledning av kriteriene finner dere i vedlegg 2 til denne rapporten.

2.1 System og rutiner for godt langsiktig vedlikehold

Fakta som blir presentert i dette kapitlet er innhentet for å svare ut problemstillingen:

Har kommunen etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av bygninger?

Revisjonskriterium

Kommunen bør ha klare mål og strategier for vedlikehold av kommunens bygningsmasse.

Fakta

Alle de intervjuede har gitt uttrykk for at det i dag ikke finnes noen overordnede mål og strategier for vedlikehold av kommunens bygningsmasse som er vedtatt av kommunestyret.

På spørsmål om kommunen har overordnede mål viser alle de intervjuede til et strategidokument (heretter: strategiplanen) som ble utarbeidet da eiendomsforvaltningen lå under KFet. Strategiplanen ble vedtatt av styret i KFet den 04.09.2015. Innholdet i strategiplanen er, i henhold til planen selv, basert på «innspillsmøter og arbeidsprosesser som har involvert medarbeidere, avdelingsledere, daglig leder og styre». De intervjuede mener strategiplanen fortsatt er det de arbeider etter, men at de nok ikke bruker den veldig aktivt. Flere av de intervjuede har også gitt uttrykk for at de planlegger en gjennomgang av strategiplanen for å tilpasse den til dagens drift.

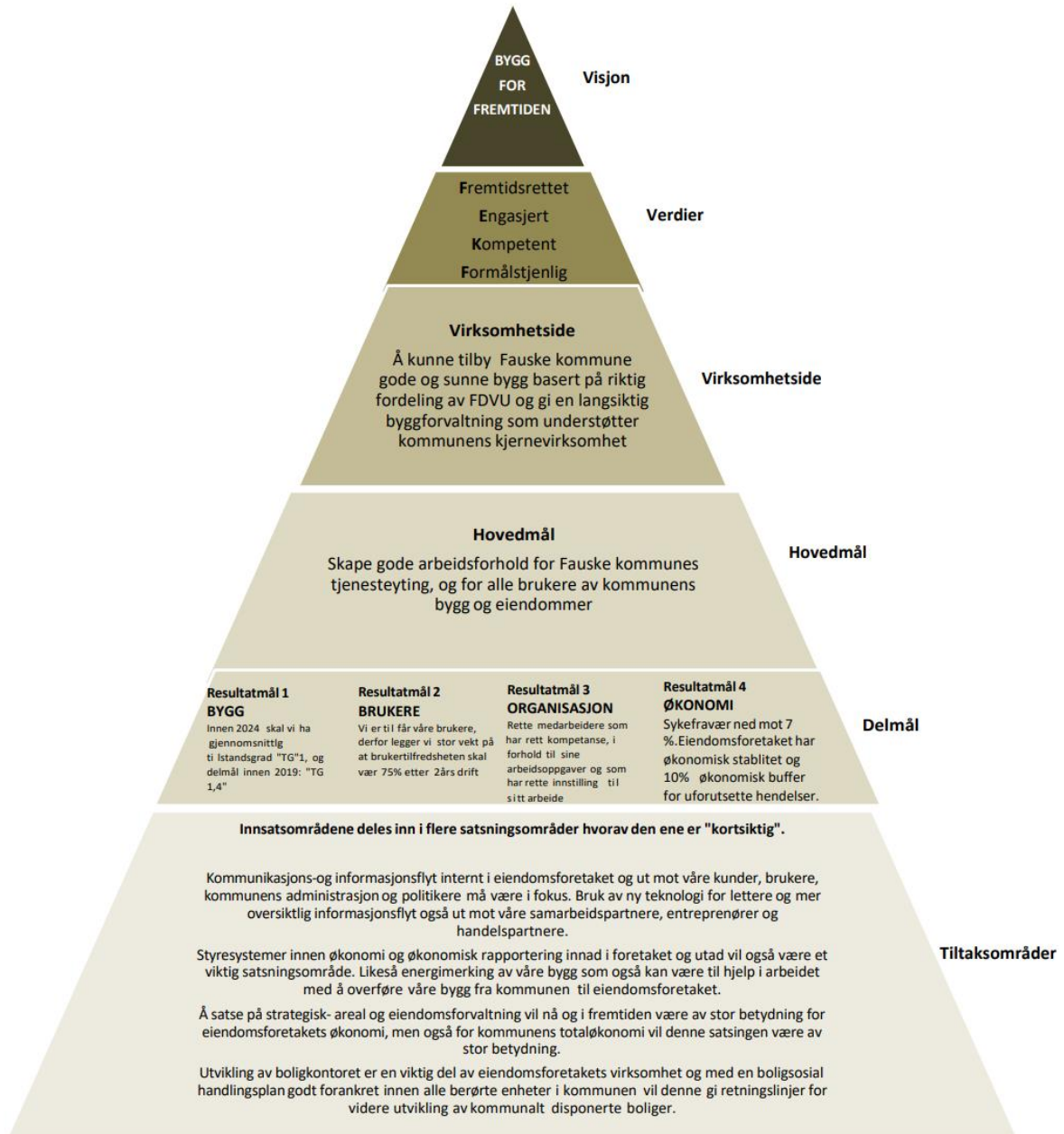
Med strategiplanen følger en handlingsplan med konkrete tiltak for å gjennomføre satsinger som etter strategiplanen skulle rulleres årlig. Planen skulle danne rammene for en femårs periode for KFet.

Virksomhetsideen for KFet og nå eiendomsavdelingen var å kunne tilby Fauske kommune gode og sunne bygg basert på riktig fordeling av FDVU² og gi en langsiktig byggforvaltning som understøtter kommunens kjernevirksomhet. Mer konkret var målsetningen med strategiplanen å skape gode arbeidsforhold for Fauske kommunes tjenesteyting, og for alle brukere av kommunens bygg og eiendommer.

² Forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av bygninger og eiendom.

Strategiplanen er oppsummert i følgende strategipyramide:

Figur 3

Figuren viser en oppsummering av strategidokument for Fauske Eiendom KF. (fra strategiplanen)

Avdelingsleder uttalte om strategiplanen:

Planen ble laget under KFet og da hadde vi en del ekstra midler som skulle benyttes. Da hadde vi ambisjoner om å kunne nå dette. Arbeidet var målrettet og det så lovende ut, men nå er vi ikke der lenger.

Vi har ikke de pengene, så nå går det veldig mye på akutt vedlikehold. Det som kan planlegges blir planlagt og så setter vi av penger til det, men det meste blir akutt. Det er dermed vanskelig å planlegge i den økonomiske situasjonen vi er i.

Eiendomsavdelingen har jobbet fram en vedlikeholdsplan som skal gjelde for perioden 2022-2025. Planen gir en overordnet veiledning og oversikt over hvordan avdelingen skal arbeide systematisk med vedlikeholdet av kommunes formålsbygg. Av planen følger det imidlertid at det skal utarbeides en egen plan for boligkontoret.

De intervjuede mener de har kjennskap til planene og de overordnede målene de skal arbeide etter. Utfordringene er i større grad knyttet til det å ha økonomisk kapasitet til å følge opp målsetningene.

Vurdering

Kommunen har en strategiplan som etter revisors forståelse gir overordnede mål. Dokumentet er ikke vedtatt av Fauske kommunestyre og det er heller ikke oppdatert og tilpasset driften av eiendomsavdelingen etter at den ble flyttet tilbake til kommunen.

Vedlikeholdsplanen er etter revisors vurdering en tilfredsstillende plan med gode konkrete tiltak for å kunne lykkes med eiendomsforvaltningen. Tilstandsanalysene i dokumentet trenger oppdatering, men avdelingen har redegjort for at dette skal komme på plass innen relativt kort tid.

Revisor mener kommunen har mål og strategier, men at disse må tilpasses den nye organiseringen for å kunne oppfylle kriteriet til det fulle.

Revisjonskriterium

Kommunen bør ha en oppdatert oversikt over tilstanden og vedlikeholdsbehovet for bygningsmassen.

Fakta

Når det gjelder formålsbyggene har revisor fått seg forelagt oversikt over byggene og tilstandsanalyse for byggene. Analysen er fra 2013, men oversikten over kommunens bygningsmasse er ifølge enhetsleder oppdatert.

Denne oversikten er tatt inn i eiendomsavdelingens vedlikeholdsplan.

Figur 4

Tilstandsgrad: 2013 Skal oppdateres i 2022

Område	Reg. nr	Navn	TG	Type
Fauske	5411	Administrasjonsbygg	1,1	Admin
Fauske	5410	Rådhus inkl. kino	IU	Admin
Sulitjelma	5430	Sulitjelma Skole og barnehage	0,5	skole
Finneid	5431	Finneid skole	1,2	skole
Fauske(Hauan)	5422	Hauan Grendeskole, Integreringsenheten	1,6	skole
Fauske(Erikstad)	5434	Erikstad barnehage	1,1	barnehage
Fauske	5436	Vestmyra skole trinn 6-10	IU	skole
Fauske	5437	Vestmyra skole tinn 1-5	1,4	skole
Valnesfjord	5437	Valnesfjord skole og flerbrukshall (ny 2019)	IU	skole
Fauske	5445	Teletunet kulturskole	1,4	kulturbygg
Fauske	5450	Fauske Helsetun A - blokk	2,1	Helse
Fauske	5450	Fauske Helsetun B - blokk	2,1	Helse
Fauske	5450	Fauske Helsetun C - blokk	1,1	Helse
Fauske	5450	Fauske Helsetun D - blokk	1,3	Helse
Fauske	5451	Paviljonger, Helsetunet -5	2,3	Helse
Fauske	5451	Paviljonger, Helsetunet -7	1,9	Helse
Fauske	5451	Paviljonger, Helsetunet -9	1,8	Helse
Fauske	5452	Moveien (under ombygging)	1,4	Helse
Fauske	5453	Buen helsebygg (ny 2019)	IU	Helse
Valnesfjord	5469	Valnesfjord helse- og sosialsenter	1,1	Helse
Fauske	5426	Vestmyra barnehage rød	1,5	Barnehage
Valnesfjord	5427	Valnesfjord barnehage	1,4	Barnehage
Fauske	5630	Fauske Idrettshall	1,5	kultur
Fauske	5442	Fauske svømmehall	1,3	kultur
Fauske	5444	Teletunet Husflid, idrett, radio	1,8	kultur
Fauske	5460	Sjøgata VVA +Brannstasjon Fauske	1,7	industri
Fauske	5460	Gartnerbygg (209m2)	2,1	industri
Fauske	5461	Driftsbygning Søbbsesva	1,6	industri
Fauske	5446	Teletunet LHL	IU	LHL

Overordnet oversikt over byggene med tilstandsgrad (fra vedlikeholdsplanen) Det er TG kolonnen som ikke er oppdatert og skal oppdateres i 2022. Forøvrig er tabellen oppdatert.

Matrisen viser en oversikt over vektet tilstandsgrad på formålsbygg i kommunen. Vektet tilstand gir et gjennomsnittstall for ca. 20 bygningsdeler og anleggsdeler som er undersøkt. (IU - dette er bygg som errenovert/nybygg etter 2019 og derfor ikke satt tilstandsgrad)

Den faglige standarden for å utføre tilstandsanalyser er beskrevet i Norsk Standard 3424. Standarden angir krav til hva som skal beskrives, vurderes og dokumenteres. Standarden er fleksibel og kan danne rammeverk for tilstandsanalyser av ulik art og omfang. Omfanget av en tilstandsanalyse avhenger av referansenivå (hva man sammenlikner med) og analysenivå (hvor grundig man utfører analysen). Tilstandsanalyser blir ofte utført av bygningskyndige på oppdragsbasis.

I vedlikeholdsplanen beskrives prinsippene for tilstandsregistrering slik:

Tilstandsregistrering bør brukes gjennom hele byggets brukstid eller levetid, dvs. gjennom hele livssyklusprosessen. Alle disse tilstandsrapportene utgjør så byggverkets totale tilstandsdokumentasjon. Når et byggverk tas i bruk, skal tilstanden totalt sett og for den enkelte bygningsdel være TG=0. Når så bygget brukes vil egenskapene etter hvert forringes og tilstanden går over i TG=1, dvs. det begynner å bli litt estetisk forringet for siden, ved TG=2, bli mer skader etc. Om man så ikke gjør noe vil TG=3 inntreffe og man må ofte skifte bygningsdelen ut, eller foreta store reparasjoner. Det er derfor viktig å ha definert hva en skal reagere på for å sette inn preventive innsatser slik at bygningsdelen oppnår en forventet levetid, samt at en oppnår den best mulige økonomiske situasjonen over tid.

Preventivt vedlikehold skal forhindre reparasjoner og følgeskader. Om vedlikeholdet utsettes; får vi vedlikeholdskostnader og reparasjonskostnader i tillegg. Ytterligere utsettelse vil kunne gi store reparasjoner kostnader, samt følgeskader. Om en fremdeles ikke gjør noe vil det hele utvikle seg til utskiftinger, samt store følgeskader.

Eiendomsavdelingen legger i henhold til vedlikeholdsplanen opp til at tilstandsregistrering følger NS 3424. Avdelingsleder har fortalt at de konkrete løpende vedlikeholdsoppgavene følger av Facilit³.

På spørsmålet om eiendomsavdelingen følger opp med løpende tilstandsanalyser og løpende registrering av bygningenes tilstand har de intervjuede svart at dette ikke blir gjort i dag. Avdelingslederen sa at det ikke har vært gjort siden KFet ble nedlagt. Både enhetslederen, avdelingslederen og avdelingsleder for boligkontoret gir uttrykk for at de har en plan om å få gjennomført løpende tilstandsanalyser og registrering av tilstand framover. De har nå ansatt en ingeniør som etter planen skal gjennomføre tilstandsanalyse for alle formålsbyggene fram til årsskiftet 2022/2023. Deretter er planen at boligene skal tilstandsregistreres fram mot sommeren 2023. Analysen vil avdekke mere konkrete vedlikeholdsoppgaver og være et tillegg til vedlikeholdsplanen, ifølge enhetsleder.

Avdelingslederen og arbeidslederen har begge gjort rede for at de benytter Facilit for å følge opp byggene. Oppgavene med det løpende vedlikeholdet på byggene kommer opp i Facilit. I Facilit er det ukentlige, månedlige og årlige oppgaver for å følge opp det løpende vedlikeholdet av byggene. De som har ansvaret for byggene, registrerer i Facilit etter hvert som oppfølgingen er gjennomført fortalte avdelingsleder. Arbeidslederen bekrefter at det påkrevde vedlikeholdet registreres i Facilit, men det er mer usikkert om andre ting slik som bytte av vindu og sånne småting blir registrert.

Arbeidslederen har fortalt at det i den senere tid har vært lite midler til løpende vedlikehold og det har vært mye «brannslukking». De får ikke gjennomført alt det planmessige vedlikeholdet. Dette sliter på byggene. Blant annet skjer det at maling av bygg ikke blir gjennomført, og da øker faren for råte og det kan bli skikkelig kostbart, ifølge Arbeidslederen.

³ Elektronisk system for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av bygninger og eiendom FDVU.

Arbeidslederen fortalte følgende om dette:

Vi har jo planen for vedlikehold av byggene, men det er så mye annet som kommer hele tiden som koster masse penger og det går ut over det planmessige vedlikeholdet og det blir lite igjen til det, på grunn av all brannslukkingen.

Enhetslederen har fortalt at avdelingen har blitt brukt til mye forskjellig som de ikke skal brukes til. De har blant annet blitt benyttet til flytting av andre enheter. Enhetslederen fortalte at de har tatt grep for å ikke ta på seg oppgaver som ikke hører under deres ansvarsområde framover.

Når det gjelder oversikt over vedlikeholdsbehovet for boligene sier avdelingslederen på boligkontoret:

Vi kjenner jo boligene ganske godt og har god kjennskap til behovene der. Nå har vi også fått veldig mange nye hus. Vi har bygget 14 boenheter på kort tid og nå bygger vi to nye som forhåpentligvis er ferdige til høsten. Men så har vi noen bygg som er i dårlig forfatning for eksempel en vertikaldelt enebolig som vi har vedtatt å selge fordi det er så store kostnader med å renovere det. Vi har ikke behov for denne typen bolig så da kan vi like godt selge for å finansiere noe annet. Vi har vedtak fra kommunestyret på at vi skal selge kommunale boliger som ikke er egnet eller liknende.

Avdelingslederen på boligkontoret har fortalt at de tidligere hadde en medarbeider i administrasjonen som var med ut på befaringer i boligene. Da brukte de IK-bygg⁴. IK-bygg har et system⁵ for å kartlegge slike forhold. Dette var før korona. Avdelingslederen på boligkontoret fortalte at slik det er nå har boligkontoret relativt god kontroll på hvordan

⁴ IK Bygg AS er en totalentreprenør på bygg og tømrertjenester.

⁵ IK-bygg er et internkontrollsystem som viser deg byggets tilstand og skaderisiko slik at det blir lettere å få politisk støtte til nødvendig vedlikehold.

boligene ser ut og de vet hvem som bor der. Dermed mener de at de har relativt god oversikt over behovet for vedlikehold.

Hun fortalte at de ikke har tilstandsoversikt skriftlig, men at de var i ferd med å få tak i en FDVU-koordinator som blant annet skulle gjennomføre tilstandsregistrering.

Vurdering

Kommunen har en god oversikt over byggene sine, tilstandsanalysen er imidlertid svært gammel og denne må oppdateres for at kommunen skal ha en reell oversikt over byggenes tilstand.

Vedlikeholdsetterslepet er siden 2013 bare stipulert på bakgrunn av tilstandsanalysen fra 2013. Før tilstandsanalysen er oppdatert er det vanskelig å konkludere med at kommunen har en reell oversikt over vedlikeholdsbehovet og kostnadsetterslepet.

Vedlikeholdsplanen gir en god beskrivelse av hva som må gjøres framover hva gjelde tilstandsanalysen. Utfordringen blir å følge dette opp over tid, slik at en til enhver tid har en oppdatert oversikt over byggenes tilstand og kan gjøre gode og treffsikre prioriteringer som kan spare kommunen for unødige utgifter på sikt.

Revisor ser det også som en svært viktig forutsetning at det gjennomføres en opplæring i Facilit for de som trenger det, slik at oversikten i Facilit kan oppdateres løpende av alle ansatte og til enhver tid gi en oppdatert oversikt. Vi viser her også til vurderingen under neste kriterium om kompetanse og kapasitet.

Under forutsetning av at tilstandsanalysen og nye konkrete vurderinger av kostnadsetterslep for bygningene kommer på plass vil dette kriteriet også være oppfylt, men pr. dags dato er denne oversikten for lite konkret.

Revisjonskriterium

Kommunen bør ha tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å ivareta bygningsmassen, og organiseringen bør reflektere ansvarsforholdene.

Fakta

Alle de intervjuede har lagt til grunn at de ansatte i stor grad har nødvendig kompetanse til å utføre de oppgavene de har i dag. Enhetslederen og avdelingslederen arbeider likevel med en plan om å styrke kompetansen på spesielle områder slik som ventilasjon og tilstandsanalyse. Fra 03.10.2022 har de ansatt en ingeniør som vil sørge for tilstandsanalyse framover. Stillingstittelen er FDVU-koordinator. Når tilstandsanalysen er gjennomført vil denne ressursen også følge opp fagsystemene Facilit, IK Bygg og Jonatan samt være med på å utvide kompetansen på SD anlegg (Sentral driftsovervåkning) som kommunen har på en del bygg.

Enhetsleder har fortalt at avdelingen har utarbeidet et kunnskapsgrunnlag som gir en god oversikt over hvilken kompetanse de ansatte har, men de har ikke noen formell kompetanseplan pr. dags dato.

Kunnskapsgrunnlaget gir følgende oversikt over kompetansen i eiendomsavdelingen:

- 2 ansatte med utdanning som maler
- 3 ansatte med utdanning som byggdrifere
- 2 ansatte med utdanning som forskalingsnekkere
- 4 ansatte med utdanning som gartnere
- 1 ansatt med utdanning som tømrer
- 2 ansatte med utdanning som rørleggere
- 1 ansatt med utdanning som idrettsoperatør
- 2 ansatte med annen utdanning.

Totalt antall ansatte er 17 personer, hvorav 15 i 100% stilling, 1 i 50% stilling, og 1 i 60% stilling.

Avdelingsleder fortalte at når de søker etter nye folk stiller de krav til fagbrev for å sikre at avdelingen opprettholder høy faglig standard.

I henhold til kunnskapsgrunnlaget er Boligkontoret bemannet med 2,5 stillinger, i tillegg til en 50% stilling som også server andre avdelinger på enheten. De er 3 ansatte.

Ellers gir kunnskapsgrunnlaget en oversikt over kompetansen til de ansatte på boligkontoret og kontorets arbeidsoppgaver.

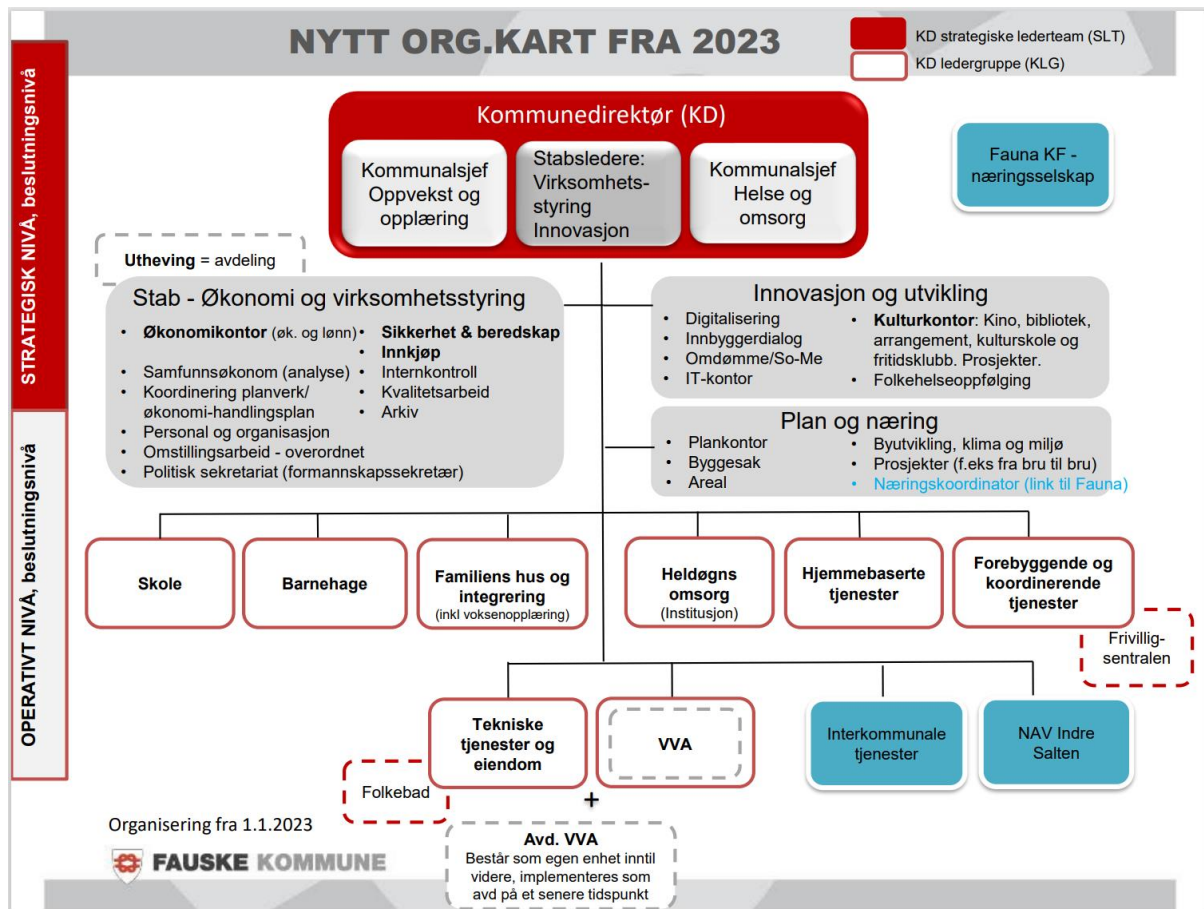
Boligkontoret jobber med inn- og utleie av kommunale boliger, tilvisningsavtaler, salg av boliger og Husbankens virkemidler for å leie og eie (startlån, tilskudd og bostøtte).

Alle de intervjuede mener organiseringen av eiendomsforvaltningen fungerer godt og at ansvarsforholdene er avklart.

Den nye kommunedirektøren har fått mandat av kommunestyret til å utforme en ny organisering av kommunen. På bakgrunn av dette står eiendomsavdelingen foran en omorganisering fra og med 01.01.2023. Eiendomsavdelingen vil bli slått sammen med avdelingen for vei, vann og avløp i den nye avdelingen «Tekniske tjenester og eiendom» ifølge enhetslederen.

På bakgrunn av kunnskapsgrunnlaget og med hensyn til den nye organiseringen arbeider eiendomsavdelingen sammen med avdelingen for vei, vann og avløp for å lage en felles kompetanseplan som skal være klar til avdelingene slås sammen 01.01.2023. Ved sammenslåingen mener enhetsleder at begge avdelingene kan dra veksler på felles spisskompetanse for å få ned behovet for kjøp av kostbare tjenester. Eksempelvis kjøp av elektrikertjenester.

Figur 5

Nytt organisasjonskart fra 01.01.2023 (fra enhetsleder)

Av vedlikeholdsplanen framgår det at Facilit⁶ skal være eiendomsforvalterens viktigste hjelpemiddel for oversikt og kontroll på bygningsmassen. All relevant dokumentasjon som er av bygnings/eiendoms messing karakter, skal være å finne i Facilit. Brannteknisk dokumentasjon, tegningsarkiv, periodiserte arbeidsoppgaver, kontrolloppgaver og arbeidsordrer er en viktig del av Facilit-systemet.

⁶ Elektronisk system for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av bygninger og eiendom FDVU

De intervjuede har fortalt at kommunen benytter Facilit⁷ for å registrere og systematisere løpende vedlikehold. Flere av de intervjuede har gjort rede for at det er varierende hvor godt de ansatte kan dette programmet. Det er heller ikke alle som bruker det. Enhetslederen har ytret at det er et helt klart mål å benytte Facilit som et fullverdig FDVU-program. For å få til dette, mener enhetsleder at de må sørge for en kompetanseheving på bruk av Facilit. Enhetsleder mener at de som skal melde om brukerbehov også må få opplæring i Facilit slik at de kan benytte dette systemet. Arbeidslederen har fortalt at fagarbeiderne har bedt om opplæring i Facilit for å kunne benytte systemet slik det er lagt opp til.

Enhetsleder har hatt en gjennomgang av Facilit med revisor og vist hvordan den løpende registreringen skal foregå der. Det fremgikk klart for revisor, i likhet med enhetsleder, at tilstandsregistreringen var mangelfull. Mye av dette vil ifølge enhetsleder komme på plass med tilstandsregistreringen som skal foregå fram mot sommeren 2023.

Enhetsleder har fortalt at de i forhold til det som forventes av avdelingen i dag, har for liten kapasitet til å gjennomføre alle arbeidsoppgavene. Brukeravtalen⁸ er ikke fulgt godt nok opp, og enhetsleder mener at eiendomsavdelingen har gjort en del oppgaver som ikke følger av denne avtalen. Eksempelvis har avdelingen bidratt med flytting. Enhetsleder legger til grunn at de trolig har nok kapasitet dersom de får holde på med bare deres egne oppgaver.

Avdelingsleder har fortalt at de har innført timeskriving for mannskapet, slik at de vet hva de bruker timer på og kan fakturere korrekt til de riktige brukerne. Dette gjelder forhold som ligger utenfor brukeravtalen eller vaktmesteroppgavene som likevel gjøres av avdelingen.

Avdelingslederen og arbeidslederen mener kapasiteten er for liten sett opp mot belastningen de har i dag. Avdelingslederen mener de burde hatt 2-3 flere håndverkere. Da kunne de unngått å få opphold i utleie av boliger, og få fulgt opp det løpende vedlikeholdet planmessig.

⁷ Elektronisk system for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av bygninger og eiendom FDVU

⁸ Avtalen opp mot kommunens brukere som avklarer Eiendomsavdelingens ansvarsområde.

Enhetsleder har fortalt at de har utfordring med økonomien. Han fortalte at de for bare drift og vedlikehold har utgifter på ca. 3,7 millioner i året, men at de har fått 1 million ekstra til budsjettet i 2022. Videre er de etter økonomiplanen er lovet 4 millioner i 2023, og 6 millioner i 2024. Dersom dette blir en realitet mener enhetsleder at de vil få gjort en del viktig vedlikehold. Enhetsleder var likevel redd for at de pr. i dag ikke beveger seg i riktig retning, slik at etterslepet stadig blir større.

Enhetsleder har i e-post til revisor fortalt at rent vedlikeholdsbudsjett var det i 2019 ca. kr 37, – per m², og i 2020 ca. kr 40, – per m². Samtidig lå normen for verdibevarende vedlikehold på henholdsvis ca. kr 220, – pr. m² til 240, – pr. m². Enhetsleder sa videre at i praksis vil dette si at enheten opparbeider seg et årlig vedlikeholdsetterslep på anslagsvis 9–10 mill. kr hvis tildelingen på vedlikehold skal ligge på dagens nivå.

Enhetsleder har fortalt revisor at det er full stopp på investering, men at han har mulighet til å legge fram saker til kommunestyret når han mener det er særlige behov for vedlikehold. De er imidlertid ikke garantert å få midlene.

De intervjuede har gjort rede for at de arbeider mye med arealutnyttelse. De forteller at de har bygget mye nytt i det siste for å få bedre tilpassede bygg. Byggene de flytter ut av selges som en del av finansieringen av de nye byggene. Avdelingsleder på boligkontoret fortalte at de har vedtak fra kommunestyret på at de skal selge gammel bygningsmasse som ikke er egnet som boliger etter dagens standard. Enhetsleder har fortalt at de har fått ned antall kvadratmeter, men de er langt unna der de burde være i forhold til økonomien de har. Om dette sier enhetsleder: «Vi har for mye kvadrat i forhold til pengesekken». Avdelingsleder sa at de i første omgang arbeider med å få på plass kostnadsdekkende husleie for å motivere de som disponerer byggene til å arbeide mer med arealutnyttelse.

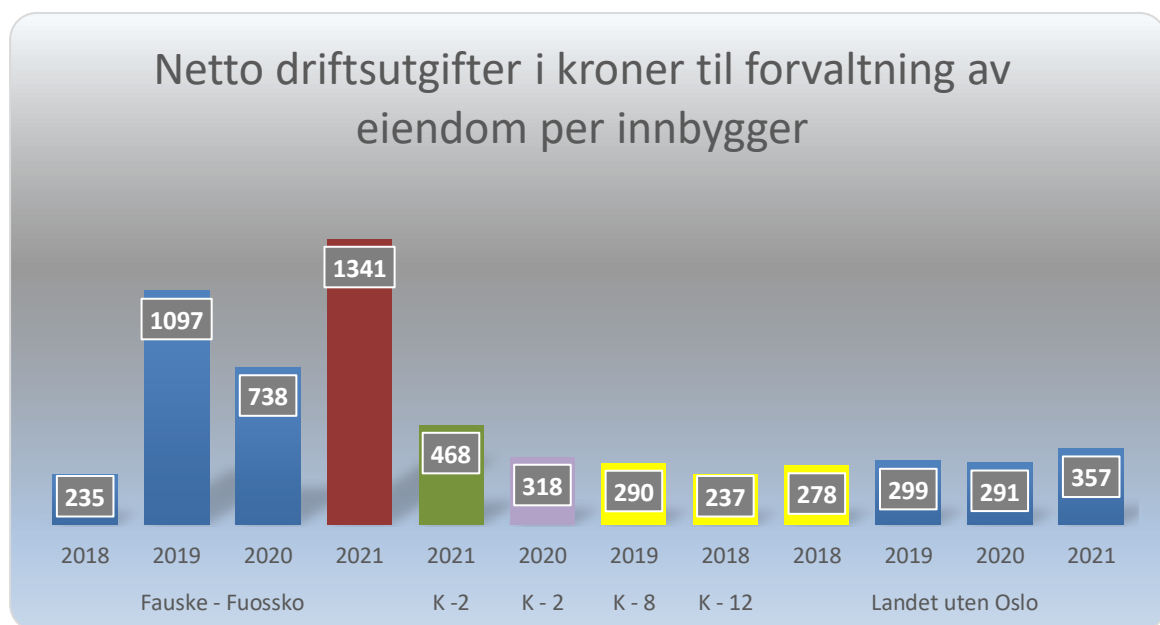
Vedlikeholdsplanen har en målsetning om at kommunen skal benytte sine eide bygg i stedet for å leie dyrt hos andre. Avdelingsleder har fortalt at de har arbeidet mye med dette. Blålysbygget som de får nå vil føre til at de kommer ut av en del gamle energikrevende bygg. Denne gamle bygningsmassen skal selges. Avdelingsleder har sagt at de har kvittet seg med

nesten alle leide bygg, og i oversikten i vedlikeholdsplanen ser det ut til at kommunen fortsatt leier tre bygg.

I vedlikeholdsplanen er det et mål å få på plass Sentral driftskontroll på flere bygg (SD)⁹ for å kunne redusere energiforbruket og kostnader på dette området. Enhetsleder fortalte at energibudsjettet er ca. 7 millioner. De ser derfor et potensial for sparing der. Caverion er forespurt for å få en gjennomgang av byggene slik at det kan settes i gang tiltak på dette området.

Av figuren ser vi at Fauske kommune har høyere energiutgifter enn gjennomsnittet i landet utenom Oslo.

Figur 6

Netto driftsutgifter pr. innbygger (hentet fra KOSTRA)

⁹ Elektroniske systemer som er koblet opp mot styring av lys, varme, ventilasjon og brukstid samt andre tekniske/elektriske anleggsdeler

Figuren viser at Fauske kommune drifter dyrt pr innbygger.

Arbeidslederen har fortalt at de ikke har noen formelle rutiner for hvordan de løser oppdragene, men forklarte gangen i oppdragene på følgende måte:

Når jeg får et oppdrag på e-post, drar jeg ut og ser og går gjennom oppdraget med oppdragsgiver og forteller ca. hva dette kommer til å koste. Normalt får vi «go» på kostnaden, men vi prøver selvfølgelig å gjøre det så billig som mulig. Så reparerer vi og bekrefter for bruker at det er gjort. Jeg noterer ikke i Facilit på slike ting.

Vurdering

Kommunen har dokumentert en oversikt over kompetansen på området. I tillegg arbeider de med å få på plass en felles kompetanseplan etter den nye organiseringen.

De har fått på plass kompetanse til å gjennomføre tilstandsanalyse. Den største utfordringen framover sett med revisors øyne er å få løftet kompetansen på Facilit for medarbeidere i eiendomsavdelingen og for andre interne brukere til et nivå som gjør at de får fullt utbytte av programmet. I sammenheng med dette må kommunen få på plass en praksis for at programmet brukes slik det er tiltenkt – som et fullverdig FDVU-system. Dette kan trolig også føre til effektivisering slik at en får frigjort mere kapasitet til løpende vedlikehold.

Brukeravtalen er etter revisors forståelse et viktig verktøy for å ivareta avdelingens kapasitet. Om korrekt håndheving av brukeravtalen vil være tilstrekkelig for å ta tilbake nødvendig kapasitet til avdelingen vil vise seg på sikt.

Slik revisor forstår det arbeides det godt med arealutnyttelse. Revisor mener det er hensiktsmessig å gi brukerne av formålsbyggene sterkere insitament for å være arealøkonomiske. Dette kan for eksempel gjøres i form av kostnadsdekkende husleie (internhusleie).

Kommunen jobber også godt med flere av de andre konkrete målsetningene fra vedlikeholdsplanen og revisor mener kriteriet langt på vei er oppfylt.

Revisjonskriterium

Kommunedirektøren bør rapportere til kommunestyret om tilstanden og vedlikeholdsbehovet for bygningsmassen på en systematisk måte.

Fakta

Alle de intervjuede er enige om at de har rutiner for rapportering.

Enhetsleder har fortalt at han rapporterer systematisk til kommunalsjef både på prosjekt og drift. De har jevnlige driftsmøter der avdelingslederne skal rapportere til enhetslederne både på økonomi og personal, sykefravær med mer. Og enhetsleder rapporterer videre på faste punkter til kommunalsjef. Dette er ukentlig eller hver 14. dag. På budsjettet har de månedlig rapportering ifølge enhetsleder. Enhetsleder har derfor forsøkt å legge driftsmøtene slik at han får informasjonen noen dager i forkant av sin rapportering videre.

Avdelingsleder har fortalt at han rapporterer på driftsmøtene i alle fall hver 14. dag og ofte hver uke til enhetsleder. Enhetsleder tar med seg opplysningene videre til møtet hvor enhetslederne møter kommunalsjefen. Ifølge avdelingsleder rapporterer de ikke på faste punkter, men de rapporterer på hva som skjer og hva de holder på med pr. tiden, daglig drift og behov.

Avdelingsleder på boligkontoret fortalte at de har avdelingsmøter. Første møte i hver måned skal de legge fram økonomi og sykefravær. Avdelingsleder på boligkontoret gir uttrykk for at disse forholdene diskuteres i møtene, og i at rapporteringen i møtene i mindre grad er systematisk. Men ifølge avdelingsleder på boligkontoret har enhetsleder mange planer for å få til dette, og de burde gi enhetsleder litt tid.

Arbeidslederen fortalte at avdelingsleder spør litt om det han trenger å vite etter hvert som han trenger å vite noe, men at det ikke var noe rapportering utover det.

Når det gjelder kommunalledernivået har kommunen pr tiden ikke hatt noen kommunalleder vi har derfor måttet nøye oss med uttalelsene til den resterende styringslinjen.

Revisor har etterspurt, men ikke fått seg forelagt en formell rutine for rapportering på området.

Kommunedirektøren har i telefonsamtale med revisor gjort rede for at denne rapporteringen er del i den omorganiseringen, omstruktureringen og systemgjennomgangen kommunedirektøren gjennomfører per tiden. Kommunedirektøren er kjent med mangel av formell rutine og vil ta det med seg videre i prosjektet. Videre redegjør kommunedirektøren for at det ikke har vært gjennomført rapportering om tilstanden og vedlikeholdsbehovet for bygningsmassen til kommunestyret de siste 12-14 månedene.

Vurdering

Revisor legger til grunn at det gjennomføres rapportering for å danne grunnlag for rapportering til kommunestyret.

Kommunen burde hatt en formell skriftlig rutine med faste punkter som blir rapportert rutinemessig.

Det rapporteres i linjen i hele avdelingen helt opp til kommunalleder til tross for manglende formelle rutiner for dette. Kommunestyret har ikke fått rapportering på området siden den nye kommunedirektøren kom inn. Kriteriet er derfor ikke oppfylt.

Revisjonskriterium

Kommunen bør ha system og rutiner som sikrer at innmeldte vedlikeholdsbehov fra de tjenesteytende enhetene følges opp.

Fakta

Etter vedlikeholdsplanen er målsetningen at brukerbehov skal meldes inn via Facilit.

Om dette sier avdelingsleder:

Avvik og brukerbehov kommer inn gjennom Facilit fra de som har lært seg å bruke programmet. Men det er mange som ikke bruker det, så de fleste avvikene kommer på e-post til meg. Da tar jeg de med en gang. Det er ikke alle vaktmestrene som bruker Facilit slik at de kan svare på forespørslene umiddelbart. Dette fører til at mange ikke synes løsningen med Facilit er god nok. Vi har hatt for lite opplæring på dette. Jeg synes det fungerer greit på e-post, for da har vi dialogen der og det kan være mange småting som nesten er raskere å fikse enn å føre inn i Facilit.

Enhetsleder og arbeidsleder har også gjort rede for at brukerbehovene kommer inn på mange forskjellige måter.

Enhetsleder fortalte at de har startet en prosess med å få styrt dette inn i Facilit. Vi har startet med barnehagene. Drift- og vedlikeholdspersonalet har ikke hatt rutiner for å bruke Facilit. Dermed har det ikke fungert så godt for de brukerne som har prøvd seg der og da har det falt litt sammen. For når de ikke får respons på Facilit så kommer e-postene.

Avdelingsleder på boligkontoret sa at de ønsket en egen bruker på Facilit til innmelding av vedlikeholdsbehov. Beboerne har en e-post adresse¹⁰ til boligkontoret de benytter for å melde behov. Slik det er nå sender de forespørslene videre på e-post til Avdelingsleder og arbeidsleder.

De intervjuede kjenner ikke til at det er gjennomført brukerundersøkelser. På spørsmålet om de opplever at brukerne er fornøyde med tjenesten sa Arbeidsleder:

Vi får faktisk mye skryt for det vi gjør, så jeg føler jeg har grunn til å tro at de er fornøyde. Men det er jo alltid noen som til tider ikke er helt fornøyd, men vi sier jo ifra når vi har det travelt med andre ting så vet de jo hvorfor ting er som de er.

Avdelingsleder svarte på det samme spørsmålet at de har en forståelse av at brukerne er fornøyde og forstår situasjonen. I tillegg er de veldig nøye med å gi raske tilbakemeldinger på forespørslene slik at de får forklaring dersom de ikke får det svaret de ønsker.

Boligkontoret har fått gjennom at deres behov for å få klargjort boenhetene skal prioriteres. Avdelingslederen der gir en forståelse av å ha et godt samarbeid med eiendomsavdelingen og er fornøyd med tjenesten.

På spørsmål fra revisor svarer avdelingsleder ved Helsetunet at vedkommende har erfaring med eiendomsavdelingens tjenester på mange forskjellige bygg over flere år og har vært veldig fornøyd med tjenestene.

Det finnes selvfølgelig personlige forskjeller og noen enkeltpersoner som ikke virker så egnet som vaktmestere, men helhetsinntrykket er veldig godt.

¹⁰ boligkontoret@fauske.no

Vurdering

Systemet for innmelding av brukerbehov og/eller vedlikeholdsbehov er at disse skal meldes inn via Facilit. Dette følger av eiendomsavdelingens egne retningslinjer og ønsker.

Kommunen har et system for innmelding av brukerbehov. Dette blir i liten grad brukt. Avdelingen har likevel rutiner for å fange opp innmeldte behov og avvik, og kan sikre at disse følges opp. Vi mener kommunen bare delvis oppfyller dette kriteriet.

Dette er arbeid som kan gjøres mer effektivt hvis alt foregår på samme plattform. I tillegg vil en da få registrert dokumentasjon av forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling på en mer systematisk måte. Vi mener kommunen bare delvis oppfyller dette kriteriet.

3.1 Konklusjon og anbefaling

3.1 Konklusjon og oppsummering

1. Har kommunen etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av bygninger?

Revisor konkluderer med at:

Fauske kommune har i noen grad etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av bygninger.

Kommunen bør ha klare mål og strategier for vedlikehold av kommunens bygningsmasse.

Eiendomsavdelingens vedlikeholdsplan er etter revisors vurdering en tilfredsstillende plan med gode konkrete tiltak for å kunne lykkes med eiendomsforvaltningen.

Revisor mener kommunen har mål og strategier, men at disse må tilpasses den nye organiseringen og oppdateres for å kunne oppfylle kriteriet til det fulle.

Kommunen bør ha en oppdatert oversikt over tilstanden og vedlikeholdsbehovet for bygningsmassen.

Kommunen har en god oversikt over byggene sine. Tilstandsanalysen er imidlertid over 8 år gammel og er helt avhengig av å bli oppdatert for at kommunen skal ha en reell oversikt over byggenes tilstand.

Pr. dags dato er revisors vurdering at oversikten over tilstanden på bygningene og kostnadsetterslepet ikke er god nok til å fylle kriteriet.

Kommunen bør ha tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å ivareta bygningsmassen, og organiseringen bør reflektere ansvarsforholdene.

Kommunen har dokumentert en oversikt over kompetansen på området. I tillegg arbeider de med å få på plass en felles kompetanseplan etter den nye organiseringen.

Kompetansen til å gjennomføre tilstandsanalyse er også på plass i enheten. For å få Facilit til å fungere som et fullverdig FDVU-system må kommunen prioritere opplæring for de som trenger det.

Kommunen arbeider godt med både arealutnyttelse, energisparing og overgang fra leie til eie. Eiendomsavdelingen har også tatt tak i brukeravtalen slik at de ikke blir benyttet til andre oppgaver enn deres egne. Revisor mener kriteriet langt på vei er oppfylt.

Kommunedirektøren bør rapportere til kommunestyret om tilstanden og vedlikeholdsbehovet for bygningsmassen på en systematisk måte.

Det rapporteres i linjen i hele avdelingen helt opp til kommunalleder til tross for at avdelingen ikke har en formell rapporteringsrutine.

Kommunestyret har likevel ikke fått rapportering på området siden den nye kommunedirektøren kom inn. Kommunedirektøren har gjort rede for denne rapporteringen ligger innenfor prosjektet de nå gjennomfører med ny organisering og struktur.

Kriteriet er likevel pr dags dato ikke oppfylt.

Kommunen bør ha system og rutiner som sikrer at innmeldte vedlikeholdsbehov fra de tjenesteytende enhetene følges opp.

Systemet for innmelding av brukerbehov og/eller vedlikeholdsbehov er at disse skal meldes inn via Facilit. Dette følger av eiendomsavdelingens egne retningslinjer og ønsker.

Det er imidlertid for liten kunnskap om systemet i avdelingene og internt i eiendomsavdelingen til at de har fått dette til å fungere. Brukerbehovene mottas og håndteres til tross for dette relativt godt. Men kriteriet er bare delvis oppfylt.

3.2 Anbefalinger

Fauske kommune bør:

- sørge for å få revidert eiendomsavdelingens mål og strategier i tråd med deres nye organisering.
- sørge for å få vedtatt sine mål og strategier for eiendomsforvaltningen i kommunestyret.
- se til at ny tilstandsanalyse gjennomføres som planlagt.
- utarbeide en rutine for systematisk rapportering til kommunestyret om tilstanden og vedlikeholdsbehovet til kommunens bygningsmasse.
- prioritere opplæring og full overgang til Facilit for alle forhold som har med eiendomsforvaltning å gjøre.

4 Kommunedirektørens kommentar

4.1 Bemerkninger til kommunedirektørens kommentar

Revisor mottok etter avtale kommentar fra kommunedirektøren i Fauske 17.10.2022.

Kommunedirektøren gir uttrykk for at rapporten er i overensstemmelse med kommunedirektørens kjennskap til kommunens praksis.

Kommunedirektøren gir uttrykk for at kommunen vil ta med seg anbefalingene videre i sitt forbedringsarbeid i kommunen.

Kommentaren fører ikke til endringer i rapporten.

Uttalelsen ligger vedlagt i vedlegg 1 til rapporten.

5 Litteratur og kildereferanser

Lover:

- KommuneLOven (gml) LOV-1992-09-25-107
- KommuneLOven (ny) LOV-2018-06-22-83

NOU:

- Norges offentlige utredninger 22-2004, velholdte bygninger gir mer til alle, om eiendomsforvaltning i kommunesektoren

Fauske kommune:

- Strategiplan
- Vedlikeholdsplan
- Ny organisering
- Kunnskapsgrunnlag

Andre kilder:

- KS: rapport fra Multiconsult og PWS om tilstanden i kommuners og fylkeskommuners bygningsmasse - Fra forfall til forbilde” (2008).
- KS: Veileder i vedlikehold av kommunal bygningsmasse: bedre eiendomsforvaltning og vedlikehold (2009)
- KS: forvaltning av kommunesektorens eiendom og infrastruktur, Civitas (2013)

Nettsider:

- <https://www.Fauske.kommune.no/>
- <https://www.ssb.no/kommunefakta/kostra>

Figuroversikt

Figur 1 Fordeling av formålsbygg og boliger i Fauske kommune.

Figur 2 Organisasjonskart

Figur 3 Figuren viser en oppsummering av strategidokument for Fauske Eiendom KF.

Figur 4 Overordnet oversikt over byggene med tilstandsgrad

Figur 5 Nytt organisasjonskart fra 01.01.2023

Figur 6 Netto driftsutgifter pr. innbygger (hentet fra KOSTRA)

6 Vedlegg

Vedlegg 1. Høringssvar fra kommunedirektøren

Kommunedirektøren viser til foreløpig rapport etter gjennomført forvaltningsrevisjon.

Innholdet i rapporten er i overensstemmelse med kommunedirektørens kjennskap til kommunens praksis. I så måte er konklusjonen i rapporten ikke uforventet, selv om det i praksis kan oppfattes mer nyansert enn det fremkommer i presentasjon av funnene. Noen punkter fremstår som mer oppfattende enn det i realiteten er å rette dem opp. Det er imidlertid ikke hensiktsmessig å peke på nyanser, det viktigste for kommunedirektøren er å søke etter forbedringer. Anbefalingene i rapporten sees derfor på som god veiledning fra Salten kommunerevisjon i det arbeidet som er påstartet med å forbedre kommunens internkontroll og med tilhørende dokumentasjon. Likens vil kommunedirektøren ta anbefalingene med inn i arbeidet med oppfølgingen av handlingsplan i kommunens plansystem. Ny kommuneplan - samfunnsdel ble vedtatt i kommunestyret i 2022, og i kommende økonomiplanperiode er handlingsdelen satt på dagsorden med innføring og oppfølging.

Kommunedirektøren har ikke ytterlige kommentarer til foreløpig rapport og avventer den endelige rapporten for videre oppfølgingsarbeid.

Med vennlig hilsen

Ellen Beate Lundberg
Kommunedirektør

Vedlegg 2. Utledning til revisjonskriterier

Utledning av kriterier

Problemstilling

- Har kommunen etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av bygninger?

Av den gamle kommuneloven § 23, andre ledd, framgår følgende:

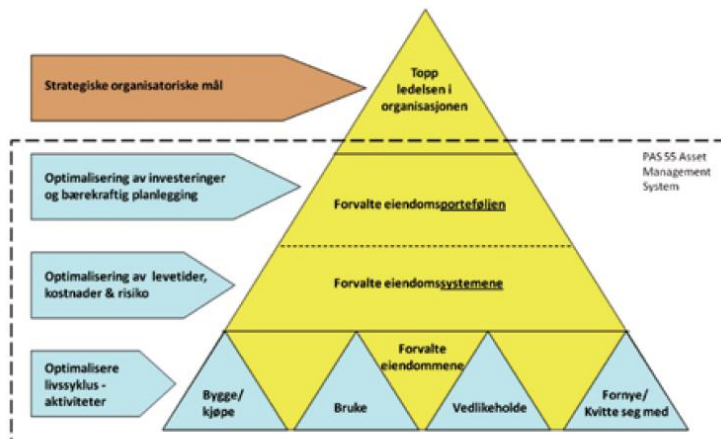
Administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.

Denne bestemmelsen var i kraft til 1. januar 2020. Internkontrollbestemmelsene i den nye kommunelovens kap. 25 trådte i kraft 1. januar 2021. I overgangsreglene for 2020 heter det i kommunelovens § 31-3 a):

Kommunedirektøren skal sørge for at administrasjonen er gjenstand for betryggende kontroll.

Hva dette innebærer for eiendomsforvaltningen vil vi utlede fra NOU 2004:22 «Velholdte bygninger gir mer til alle», som har legitimitet i kommunesektoren. Selv om det ikke er direkte fastsatt i lov eller forskrift, finnes det flere dokumenter som gir faglige anerkjente føringer for hva som er god eiendomsforvaltning. Å etablere strategiske mål er grunnleggende i arbeidet med eiendomsforvaltning, og bør være styrende for utvikling av bygningsmassen. Kravene til relevante anbefalinger for forvaltning av bygninger, er illustrert nærmere i neste figur:

Figur 1. Livssyklusforvaltning av bygningsporteføljen

Figur: Integrert perspektiv på livssyklusforvaltning av bygningsporteføljer. Kilde: IAM 2008

Figur 7 Integrert perspektiv på livssyklusforvaltning

Kilde: Kommunalteknikk nr. 04-2011, s. 48

I ny kommunelov er det gitt utdypende krav til kommunens internkontroll.

§ 25-1. Internkontroll i kommunen og fylkeskommunen

Kommuner og fylkeskommuner skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommunedirektøren i kommunen og fylkeskommunen er ansvarlig for internkontrollen.

Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Ved internkontroll etter denne paragrafen skal kommunedirektøren

- a) utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering*
- b) ha nødvendige rutiner og prosedyrer*
- c) avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik*
- d) dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig*

e) *evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll.*

§ 25-2. Rapportering til kommunestyret og fylkestinget om internkontroll og statlig tilsyn

Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret og fylkestinget om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn minst én gang i året.

Reglene i den nye kommuneloven utfyller innholdet i kommunedirektørens plikt til å «sørge for at administrasjonen er gjenstand for betryggende kontroll». Disse kravene støtter på generelt grunnlag opp om kravene som stilles i NOU 2004:22 og tydeliggjør metodikken som også følges i NOUen.

NOU 2004:22 fremhever at det må stilles krav til eiendomsforvaltningens planleggings- og styringssystem. Tilstandsinformasjon og planlegging av tiltak er hovedkomponentene i et rasjonelt og målrettet system for planlegging og styring av eiendomsforvaltningen. Det kan derfor fremsettes som et kriterium for god eiendomsforvaltning at et slikt system er etablert. Behovet for tilstandsinformasjon vil kunne variere fra kommune til kommune, og mellom aktørene eier, bruker og forvalter. Generelt kan man imidlertid si at eiendomsforvaltningen bør ha informasjon og data som gjelder følgende områder:

- Overordnede politiske mål for styring og forvaltning av bygninger.
- System for planlegging og styring av bygningsmassen.
- System for å sikre verdibevarende vedlikehold, effektiv arealutnyttelse og vedlikehold av den enkelte bygning.

Multiconsult og PwC gjennomførte på oppdrag fra KS i 2008 en undersøkelse om tilstanden på kommuners og fylkeskommuners bygningsmasse. Rapporten avdekket et betydelig vedlikeholdsetterslep i kommune-Norge og framhevet viktigheten av å utarbeide en helhetlig eiendomsstrategi, hvor vedlikehold inngår som et vesentlig element.

Vi vil for denne problemstillingen benytte følgende utledede revisjonskriterier:

- Kommunen bør ha klare mål og strategi for vedlikehold av kommunens bygningsmasse.
- Kommunen bør ha en oppdatert oversikt over tilstanden og vedlikeholdsbehovet for bygningsmassen.
- Kommunen bør ha tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å ivareta bygningsmassen, og organiseringen bør reflektere ansvarsforholdene.
- Kommunedirektøren bør rapportere til kommunestyret om tilstanden og vedlikeholdsbehovet for bygningsmassen på en systematisk måte.
- Kommunen bør ha system og rutiner som sikrer at innmeldte vedlikeholdsbehov fra de tjenesteytende enhetene følges opp.

NOTAT

JournalpostID: 23/30654

Dato: 29.08.2023

Redegjørelse til kontrollutvalget om arbeidet med forvaltningsrevisjon av eiendomsforvaltning i Fauske kommune

Bakgrunn

Kontrollutvalget i Fauske kommune vedtok i møte 22.02.2022 saksnummer 05/22 å gjennomføre en undersøkelse av eiendomsforvaltningen i kommunen. Formålet med revisjonen var å belyse om Fauske kommune hadde et rasjonelt system for vedlikehold av bygg, som egnet seg til å forhindre verdiforringelse av bygningsmassen.

Revisjonen konkluderte med at Fauske kommune hadde i noen grad etablert hensiktsmessige system og rutiner som kunne ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av bygninger. Revisjonsrapporten kom med anbefalinger, som kommunen burde forbedre/følge opp. Under vil Fauske kommune gi status på hver av de 5 anbefalingene, samt tilbakemelde om videre fremdrift.

Anbefalinger

Rapporten konkluderte med at Fauske kommune bør:

➤ sørge for å få revidert eiendomsavdelingens mål og strategier i tråd med deres nye organisering.

Status: Fauske kommune holder på med revidering av strategidokumentet, slik at det blir tilpasset dagens organisering og ressurser, forventet progresjon er gjennomføring innen utgangen av 2023. Ved eventuelle forsinkelser er målsettingen å ha ferdigstilt arbeidet innen første kvartal 2024.

➤ sørge for å få vedtatt sine mål og strategier for eiendomsforvaltningen i kommunestyret.

Status: Se beskrivelse over om progresjon. Det blir skrevet sak til politisk behandling når tilstandsregistreringen på byggene er ferdigstilt. Grunnlaget som kommer frem i tilstandsregistreringen vil gi føringer for realistiske mål som kan vedtas. I arbeidet med tilstandsregistrering er det kommet frem at man ønsker å opprettholde mål om

gjennomsnittlig tilstandsgrad på TG 1,3 for kommunens bygningsmasse, men også tilføye at kommunen ikke bør ha noen bygg med dårligere tilstandsgrad en TG 1,8.

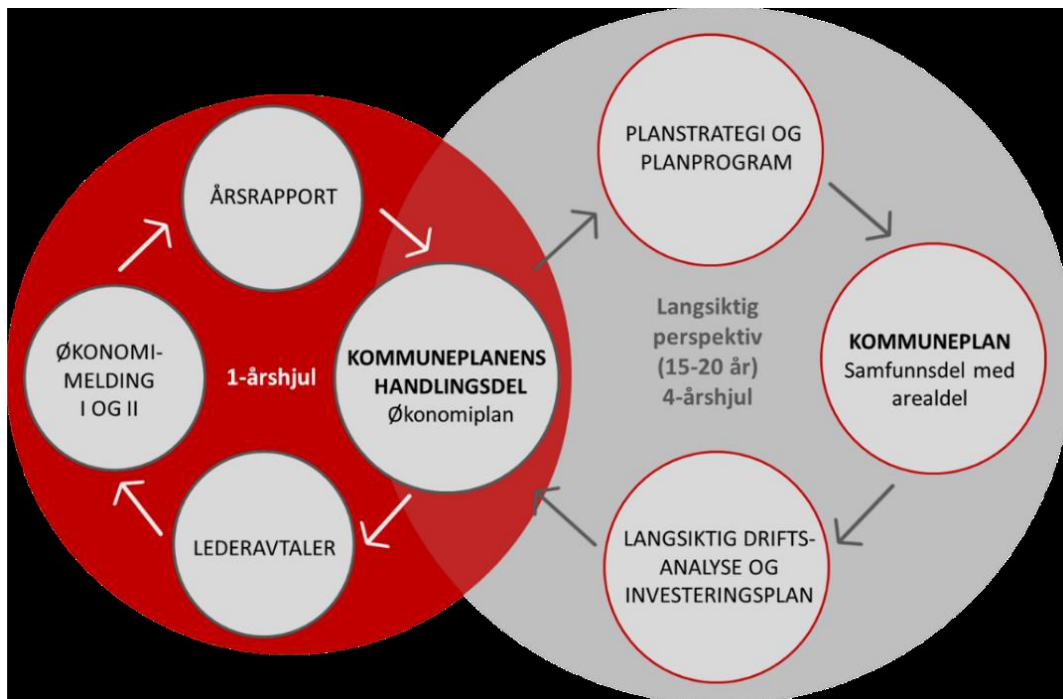
Samtidig som tilstandsregistrering skal det også gjennomføres kartlegging av tilgjengelighet/universell utforming. Det er for å ivareta vedtatte bærekraftsmål fra kommuneplanens samfunnsdel, og med bakgrunn i kommunedelplan helse, omsorg og velferd som nylig har vært på høring.

➤ se til at ny tilstandsanalyse gjennomføres som planlagt.

Status: Tilstandsanalyse er under gjennomføring og ferdigstilles etter planen i uke 39-41 på formålsbygg (se vedlagt fremdriftsplan).

➤ utarbeide en rutine for systematisk rapportering til kommunestyret om tilstanden og vedlikeholdsbehovet til kommunens bygningsmasse.

Status: Fauske kommune jobber med å innarbeide en handlingsplan som en kontinuerlig del av økonomiplanarbeidet. Dette vil skape en sammenheng mellom kommuneplanens samfunnsdel og eiendomsavdelingens strategidokument. I handlingsplanen vil det defineres en plan for vedlikehold i økonomiplan-perioden. Dette sikrer at målene fra strategidokumentet blir implementert i økonomi- og handlingsplanen med økonomisk dekning for gjennomføringen av vedlikeholdsarbeidet. Handlingsplanen vil rapporteres på til kommunestyret i tertialrapporter og årsmeldinger. Dette sørger for at det er en rød tråd mellom behov, gjennomføring og rapportering på vedlikehold. Figuren under viser hvordan rapportering og gjennomføring vil skje i praksis.

Figur 1 Kommunens plansystem fra kommuneplanens samfunnsdel

➤ prioritere opplæring og full overgang til Facilit for alle forhold som har med eiendomsforvaltning å gjøre.

Status: Det er gjennomført opplæring med egne ansatte. Enhetsleder har sørget for at det er gjennomført opplæring/innføring i bruk av helpdesk (rapporteringssystem for bruker, hvor de melder inn bygningsmessige avvik).

Per Håkon Hanssen
Enhetsleder

Vedlegg:
Fremdriftsplan Tilstandsanalyse

Fremdriftsplan Tilstandsanalyse

Velg en periode som skal utheves til høyre. En forklaring beskriver følgende diagram.

Periodeutheving: 9

Planlagt varighet

 Faktisk start

■ % fullført

 Faktisk (utover planen)

■ % fullført (utover planen)

[illegible]

NOTAT

JournalpostID: 24/9357

Dato: 16.05.2024

Ny redegjørelse til kontrollutvalget om arbeidet med forvaltningsrevisjon av eiendomsforvaltning i Fauske kommune**BAKGRUNN**

Det vises til innkalling til Fauske kontrollutvalg til møte 24.mai 2024 i forbindelse med andre gangs oppfølging av kommunestyrets vedtak; forvaltningsrevisjon Eiendomsforvaltning.

Revisjonsrapporten kom med fem anbefalinger for oppfølging. Under gis det status på fire av punktene, jf. innkallingen til kontrollutvalget der det bes om at kommunedirektøren gir skriftlig tilbakemelding om status på disse.

ANBEFALINGER

Anbefalingene er hentet fra revisjonsrapporten og redegjøres for i det følgende.

Fauske kommune bør:

➤ *sørge for å få revidert eiendomsavdelingens mål og strategier i tråd med deres nye organisering*

Status:

Revidering av eiendomsavdelingens mål og strategier er forsinket med bakgrunn i behovet for å rekruttere ny leder til Tekniske tjenester og eiendomsavdelingen. Ny leder er nylig kommet på plass og vil bruke tiden fremover til å sette seg inn i saken. Arbeidet med å revidere eiendomsavdelingens mål og strategier gjenopptas så snart leder har skaffet seg nødvendig oversikt.

➤ *sørge for å få vedtatt sine mål og strategier for eiendomsforvaltningen i kommunestyret*

Status:

Dette arbeidet er forsinket med bakgrunn i behovene for å tilsette ny leder i avdelingen samt ny FDVU koordinator. Et forsøk vinteren 2024 på rekruttering av FDVU koordinator lyktes ikke. Det ble da besluttet å utsette rekruttering inntil ny leder for tekniske tjenester og eiendom var på plass. Ny rekrutteringsrunde skal igangsettes og arbeidet med tilstandsregistrering forventes å kunne fortsette senhøsten 2024 eller senest i januar 2025.

➤ *se til at ny tilstandsanalyse gjennomføres som planlagt*

Status:

Det har ikke vært fremdrift i tilstandsanalysen siden forrige rapportering. Fremdriftsplanen på formålsbygg revideres ihht rekruttering av ny FDVU koordinator. Det forventes derfor en forsinkelse i forhold til gammel plan på ca 50 uker, med ferdigstilling i uke 37-2024. Dette anses som realistisk tidsperspektiv da både ny leder i avdelingen, og med hensyn til rekrutteringstiden for ny FDVU-koordinator.

➤ *utarbeide en rutine for systematisk rapportering til kommunestyret om tilstanden og vedlikeholdsbehovet til kommunens bygningsmasse*

Status:

Fauske kommune har tatt i bruk Framsikt budsjettmodul, inkludert her er kommuneplanens handlingsdel. Det vises til forrige redegjørelse der dette ble beskrevet som noe som skulle skje. For å lese mer om budsjett 2024 og økonomiplanen for 2024-2027, finnes den her

[Framsikt - budsjett og økonomiplan 2024-2027](#)

Spesielt om det kommunale styringssystemet på overordnet nivå:

[Strategisk styring og organisasjon \(framsikt.net\)](#)

Ettersom arbeidet med eiendomsavdelingens strategidokument og kommunens vedlikeholdsplan er forsinket, les status i punktene over, er dette ennå ikke hensyntatt i budsjett 2024. Det finnes derfor ingen lenke mellom kommuneplanens samfunnsdel og strategidokument/vedlikeholdsplan. Det skal utarbeides en plan for vedlikehold som tas inn i økonomiplan-perioden. Dette vil sikre at målene fra strategidokumentet blir implementert i økonomi- og handlingsplanen med økonomisk dekning for gjennomføringen av vedlikeholdsarbeidet.

Rutine for systematisk rapportering til kommunestyret

Det er utarbeidet rutine for systematisk rapportering til kommunestyret.

Kommunestyret får hver tertial og i årsmeldinger tilbakemelding om status i oppfølgingen av politiske vedtak. I denne *vedtaksloggen* fremgår status i hvor langt administrasjonen er kommet i vedtaksoppfølgingen. Rapportering av vedlikeholdsplan for kommunens bygningsmasse vil ivaretas i budsjetttiltak/vedtak (når planen er ferdig utarbeidet). Det er som nevnt oppstått forsinkelser i dette arbeidet, se status over.

Vedtaksrapport til kommunestyret:

https://innsyn.onacos.no/fauske/pluss/wfinnsyn.ashx?response=journalpost_detaljer&journalpostid=2024008262&

Kommunedirektøren har innført følgende rutine:

*Det er innført ny rutine med **tilbakerapportering på vedtak (vedtakslogg)** til Kommunestyret (hver tertial) der det skal gis tilbakemelding på status i oppfølgingen av politiske vedtak.*

Rapporteringssystemet (Excel-fil) finner dere i Teams – Ansattportal – Politikk – Filer – Vedtaksoppfølging-Kommunestyre.

[Her er lenke til opplæring i vedtaksoppfølging i Teams](#)

Saksnr. og overskrift sak
(Berit legger inn)

ⓘ Berit oppretter link til saksfremlegget

Berit legger inn møtedato

Saksbehandlere setter status med tall. Se beskrivelse av gradering i oppfølgingscellen. Med gradering gis en vurdering av status.

Skriv kort hva tallet (graderingen betyr. Se eksempel i rapporteringsmalen.

Gi kort beskrivelse av status.

Rapportering vedtaksoppfølging					
Administrasjon og styring	Oppfølging	Status / Avvik	Kort beskrivelse av status	Tidsfrist	Saksbeh
053/21 Årsregnskap og årsmelding 2020 - Fauske kommune	20/5	0			M. Monsen
054/21 Årsregnskap og årsberetning 2020 - Fauna KF	20/5	0			M. Monsen
60/21 Økonomimelding 1/2021	17/6	0			M. Monsen
061/21 Budsjettforutsetninger 2022	17/6	5	Eksempel: I prosess Rt plan	Eksempel: Budsjett er ferdig i KST i sept og følges opp Rt plan	K.S. Særdahl
079/21 Disponering av kompensasjonstilskudd for omsorgsboliger 2021	17/6	0			K.S. Særdahl
080/21 Fastsetting av engangsavgift for bruk av Minnelund	17/6	0			B.V. Johnsen
084/21 Høringsuttalelse - Endringer i grunnrenteskatten for vannkraft for å håndtere samvirkning med selskapsskatten	17/6	0			K.S. Særdahl
		1	Eksempel: Saken ble utsatt	Eksempel: Saken skal til behandling i neste KST	
		0			
		0			
		0			
		0			
		0			

Oppsummert til punktet om rutiner for systematisk rapportering til kommunestyret om tilstanden og vedlikeholdsbehovet til kommunens bygningsmasse, er fulgt opp. Imidlertid vil rapporteringen være mangelfull ettersom vedlikeholdsplanen er under utarbeidelse. Så lenge rutinene og systematikken er implementert, vil også rapportering knyttet til vedlikehold bli ivarettatt.

Kurt-Arne Johnsen
Leder Tekniske tjenester og eiendom

Kopi til:
Ellen Beate Lundberg

Kommunedirektør

SAK 17/24**Dialog med revisor****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
24.05.2024**Vedlegg:**

- Ingen

Bakgrunn for saken:

Saken har bakgrunn i oppgaver kontrollutvalget er pålagt etter Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3 Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon:

- Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at*
- a. kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte*
 - b. regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor*
 - c. regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravene i kapittel 2 og 3.*

Bestemmelsen retter seg mot revisors arbeid med regnskapsrevisjon, men revisors oppdrag omfatter i tillegg forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og ikke-lovpålagte kontroller med forvaltningen (mindre omfattende undersøkelser). Av denne grunn er det hensiktsmessig at revisor gir en bred orientering om status for sitt oppdrag, og at kontrollutvalget kan stille spørsmål, drøfte og gi innspill til revisor.

Utvalget skal i egne saker behandle revisors uttalelse til regnskap, rapporter fra forvaltningsrevisjon og fra eierskapskontroll, nummererte brev og revisors uttalelse til gjennomført etterlevelseskontroll. Tema utenom dette som naturlig hører med i utvalgets dialog med revisor vil være:

- Revisjonsplan, overordnet revisjonsstrategi (årlig)
- Revisors vurdering av egen uavhengighet (årlig)
- Status og funn ved gjennomføring av løpende regnskapsrevisjon. Status for gjennomføring av bestillinger innen forvaltningsrevisjon, eierskapskontroller og andre mindre omfattende undersøkelser
- Revisors valg av tema for etterlevelseskontroll og bakgrunn for valget

- Gjennomført kvalitetskontroll av revisor
- Revisors oppstartsmøte med administrasjonen

Til inneværende møte er det ikke meldt inn særskilte skriftlige orienteringer fra revisjonen, men det vil bli gitt en muntlig oppdatering om pågående arbeid og aktuelle saker.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar dialog med revisor til orientering.

Røkland, 16. mai 2024

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

SAK 18/24

Drøftingssak. Bestilling av ny forvaltningsrevisjon

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
24.05.2024

Vedlegg:

- a) Salten kontrollutvalgsservice, 17.04.2024. Risiko- og vesentlighetsvurdering Fauske kontrollutvalg 2024 - Grunnlagsdokument til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller perioden 2024-2027

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalget behandlet i sak 11/24 Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller for perioden 2024-2027. Planen var en innstilling til kommunestyret, som skal fatte endelig vedtak. Innstillingen fra kontrollutvalget var som følger:

1. *Risiko- og vesentlighetsvurdering tas til orientering.*
2. *Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til Plan for forvaltningsrevisjon 2024-2027 med følgende prioriterte tema for forvaltningsrevisjon:*
 - 1) *Administrativ struktur /gjennomføring av omstilling*
 - 2) *Hjemmetjeneste/institusjonsomsorg*
 - 3) *Kompetanse/rekruttering/heltid/deltid*
 - 4) *Internkontroll, prosjektgjennomføringsevne*
 - 5) *Flyktningtjenesten*
 - 6) *Organisasjon/styring: Håndtering av rettstvister*
 - 7) *Miljø/klima/energi*
 - 8) *Varsling*
 - 9) *Legetjenesten*
 - 10) *Renovasjon*
3. *Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til Plan for eierskapskontroll 2024-2027 med følgende prioriterte tema/ eierskap:*
 - 1) *Salten Brann IKS*
 - 2) *Salten Kraftsamband AS*

4. *Kommunestyret delegerer myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer og omprioriteringer i planene, samt til å kunne definere og avgrense konkrete prosjekter innenfor de utvalgte områdene.*

Kommunestyret skal etter planen ha ferdigbehandlet planen i sitt møte 23.05.2024. Ettersom vedtaket kommer dagen før kontrollutvalgets møte, er det ikke mulig å sende dette ut med sakspapirene. Vedtaket vil likevel være kjent til møtet slik at utvalget kan planlegge bestilling av ny forvaltningsrevisjon med utgangspunkt i vedtatt plan.

Bestillinger av nye forvaltningsrevisjoner gjøres normalt over to møter for å gi kontrollutvalget rom for å spisse tematikk og problemstilling etter behov. Tidligere ble dette gjort i ett og samme møte. Den nye saksbehandlingsprosedyren samsvarer med *Anbefaling for god skikk og praksis i kontrollutvalgssekretariatene – bestilling, behandling og oppfølging av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll*, som er en veileder utarbeidet av Forum for kontroll og tilsyn, og Norges kommunerevisorforbund:

- Møte 1: Bestilling av forvaltningsrevisjon, herunder
 - Utredning / vurderinger med utgangspunkt i tema slik at grunnlag for beslutning / bestilling blir best mulig
 - Vedtak med kontrollutvalgets innspill og føringer for revisors utarbeidelse av prosjektplan for revisjon
- Møte 2: Behandling av prosjektplan for bestilt forvaltningsrevisjon, herunder
 - At innholdet i revisors prosjektplan med konkrete problemstillinger, forventet ressursbruk og annen informasjon av betydning legges frem til kontrollutvalgets endelige godkjenning.
 - Eventuelt med justeringer ut fra videre innspill og signaler fra kontrollutvalget.

Vurdering:

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak. Det er viktig å spisse problemstillingen på en slik måte at prosjektet besvarer intensjonen i kontrollutvalgets bestilling og forvaltningsrevisor vil derfor delta i møtet for å gi innspill / momenter til innholdet.

Basert på vedtak i Salten kommunerevisjon IKS, kan Fauske kontrollutvalg forvente ressurser fra forvaltningsrevisor i størrelsesorden 780 timer per år / 3120 timer per valgperiode. Dette skal dekke utvalgets behov for forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre, mer avgrensede undersøkelser. Med et slikt timetall er det rom for forvaltningsrevisjon som favner bredt og / eller som går i dybden på et tema. På den andre siden så vil store prosjekter føre til 1) færre gjennomførte forvaltningsrevisjoner og 2) lang tid før revisor kan rapportere resultatet av sitt arbeide. Begge deler vil ha negativ effekt på det lærings- og forbedringsarbeidet som en forvaltningsrevisjon skal være. Det må derfor gjøres noen avgrensninger i det som skal undersøkes.

Ettersom kommunestyrets planvedtak ikke er kjent ved utsendelse av sakspapirene, må kontrollutvalget oppdatere seg på endelig vedtak når dette er kjent. Det er derfor sett nærmere på de tre øverste temaene i risiko- og vesentlighetsvurderingen, med forbehold om kommunestyrets endelige godkjenning. Om Tema 1: Administrativ struktur / gjennomføring av omstilling, står følgende i kap 4.3.1 Organisering, styring og ledelse:

Kommuneloven legger rammene for den politiske organiseringen av en kommune. Kommunens øverste folkevalgte organ er kommunestyret som ledes av ordfører. Under kommunestyret skal det opprettes et formannskap og man kan også oppnevne utvalg og/eller råd. Kommunestyret skal ansette en kommunedirektør, som skal være leder for kommunens administrasjon. Ut over dette er det stor grad av frihet for hvordan den administrative organiseringen av kommunen skal være.

Valg av administrativ organisasjonsmodell og hyppigheten av omorganiseringer kan ha betydning for vurdering av risiko. Hvor mange nivåer man velger vil ha betydning for nærhet til eventuelle situasjoner, samt hvor mange enheter eller personer en leder skal følge opp. Det er viktig med et oppdatert delegeringsreglement som gjenspeiler styringslinjene. Delegeringsreglementet viser hvordan myndighet til å fatte beslutninger på vegne av kommunen er fordelt på politisk nivå, og mellom politisk og administrativt nivå.

Fauske har nylig gjennomgått en omfattende administrativ omorganisering med virkning fra 01.01.2022. Parallelt med dette er flere av lederne nye. Kommunedirektøren har 2 kommunalsjefer for henholdsvis Oppvekst og opplæring og Helse og omsorg. I tillegg 3 ledere for stab- og støttetjenester, henholdsvis Økonomi og virksomhetsstyring, Innovasjon og utvikling og Plan og næring. Kommunalsjefer og stabsledere utgjør sammen med kommunedirektøren det strategiske lederteamet. Det er i tillegg et kommunale foretak (KF) tilknyttet kommunen: næringsforetaket Fauna KF. KFet har i henhold til loven eget styre, egen ledelse og egne vedtekter, men anses som en del av kommunen. Kommunen er deltager i fem interkommunale selskap (IKSer) med ulik grad av delegert myndighet.

I forrige var det i plan for forvaltningsrevisjon valgt ut flere tema innenfor organisasjon, styring og ledelse. Det er bestilt en kontroll om oppfølging av politiske vedtak som ventes levert og behandlet i løpet av 2024. I tillegg var det på planen forvaltningsrevisjoner med tema «administrativ struktur» og «gjennomføring av omstilling». Disse ble satt på vente grunnet pågående omorganisering, og at det ble ansett for tidlig med evaluering forrige periode. Prosjektene synes imidlertid svært aktuelle nå, nå som den administrative strukturen har fått virke en periode. Dessuten har kontrollutvalget anbefalt mulig tema om systemer, rutiner, delegeringsmyndighet ved håndtering av tvistesaker og rettstvister.

Om prosjekt nr2: Hjemmetjeneste/institusjonsomsorg står følgende i risiko- og vesentlighetsvurderingens kap 4.2.8:

Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige omsorgstjenester. Kommunens ansvar omfatter alle pasient- og brukergrupper, herunder personer med somatisk eller psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblem, sosiale problemer eller nedsatt funksjonsevne. Dersom tilbud på et lavere nivå i omsorgstrappen ikke er tilstrekkelig, plikter kommunen å gi pleie- omsorgstilbud i institusjon, eksempelvis langtidsopphold på sykehjem, korttidsopphold eller avlastning. Slike tjenester vil normalt være ressurskrevende.

I kommunens årsmelding står særlig kompetanse, rekruttering, vikarbruk og sykefravær beskrevet som utfordringer, og i tillegg omorganisering og overliggedøgn på sykehus. Det står blant annet det for å ivareta pasientflyten i enkelte situasjoner har vært benyttet dobbeltrom.

Det har ikke vært forvaltningsrevisjon eller registrerte tilsyn direkte rettet mot tjenestetilbudet, men det ble i 2021 gjennomført en forvaltningsrevisjon rettet mot økonomisk styring og internkontroll i helse og omsorg. Denne er avsluttet og anbefalingene fulgt opp.

Fauske plasserer seg et stykke ned i Kommunebarometeret med en 245. plass for pleie og omsorg. Dette er et stort område som utgjør 20 % av den totale vekten i barometeret. Det er 28 nøkkeltall for sektoren, blant gjennomsnittlig timer hjemmesykepleie i uka, andel vedtak om hjemmetjeneste som iverksettes innen 15 dager, trygghetsalarmer, andel ansatte med fagutdanning, andelen av beboere med omfattende bistandsbehov og andel plasser i sykehjem i skjermet enhet. Tallene

varierer noe. Det som er mest positivt er at det er en høy andel av brukerrettede årsverk som har fagutdanning. Det som trekker mest ned er at det er lav andel skjermede plasser i institusjon og lav andel korttidsplasser. Dette kan si noe om lav produktivitet.

Den demografiske utviklingen tilsier økning i mottakere av pleie- og omsorgstjenester. Sektoren er allerede tung i ressursbehov for kommunen og behovet vil være økende. Ved at sammenligningstallene viser svak produktivitet, egen beskrivelse av utfordringer og risiki og at tjenesten må vente ytterligere økt press, vurderes risikoen å være høy. Dette støttes av spørreundersøkelsen og tilbakemelding fra det forrige kontrollutvalget. Flere tema kan være aktuelle, eksempelvis produktivitet omkring institusjonsplasser eller utskrivningsklare pasienter fra sykehus.

Tema nr 3 Kompetanse/rekruttering står beskrevet i ROVens kap 4.3.5:

Kommunestyret har det overordnede arbeidsgiveransvaret, og kan vedta arbeidsgiverstrategier og reglementer. Det kan være en utfordring for kommuner å rekruttere og beholde personale med ønsket kompetanse, og arbeidsgiverstrategien kan være et verktøy for å bli en attraktiv arbeidsgiver og redusere risikoen på området.

I kommuneloven er kommunedirektøren gitt ansvar for å utøve det løpende arbeidsgiveransvaret, og har med det løpende personalansvaret for den enkelte, inkludert ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner, hvis ikke annet er fastsatt i lov. Hovedavtalen inneholder bestemmelser om forhandlingsordning, prosedyrer samt arbeidsgivers og tillitsvalgte rettigheter og plikter. Hovedavtalen er et virkemiddel for å sikre samhandling og gode prosesser mellom partene.

Nylig gjennomført forvaltningsrevisjon på økonomisk styring og internkontroll i helse og omsorg har gitt noen implikasjoner om personalforvaltningen. Det er ikke fremkommet informasjon om høy risiko på området. Når det gjelder kompetanse- og rekrutteringsutfordringen er den imidlertid krevende i helse kommunesektoren og påpekt som sårbar i flere sektorer. Tilgangen på fagfolk, både faste og vikarer, er en vedvarende utfordring og vikarbruken er høy. Dette vurderes derfor som særlig aktuell for kontroll med tanke på måloppnåelse. Dette støttes av spørreundersøkelsen og av det forrige kontrollutvalgets tilbakemelding.

Noen momenter / innspill til vurdering ved bestilling av forvaltningsrevisjonen:

- Kontrollutvalget velger det temaet som kommunestyret har valgt som prioritet nr 1 og hensyntatt eventuelle andre føringer i kommunestyrets planvedtak
 - Hvilken innretning skal prosjektet ha?
 - o økonomi?
 - o produktivitet?
 - o regeletterlevelse? og/eller
 - o måloppnåelse/virkninger?
 - Avgrensning: Hvor bredt bør eller kan revisors undersøkelser favne?
 - Erfaringer og inspirasjon fra lignende forvaltningsrevisjoner i andre kommuner.
- Utskrift fra NKRFs forvaltningsrevisjonsregister legges frem under møtet.

Kontrollutvalget bes også vurdere tidsperspektiv i samråd med revisor. Ettersom dette er siste planlagte møte før sommeren, må i utgangspunktet endelig bestillingsvedtak gjøres i neste møte i september. Dersom problemstillingen er kompleks slik at det vil ta tid å utarbeide prosjektplan, og det heller ikke anses hensiktsmessig å påbegynne undersøkelsene i sommermånedene, vil dette være uproblematisk. Dersom prosjektplanen kan ferdigstilles tidligere og arbeidet påbegynnes før sommeren, kan utvalget sette et ekstra møte for å vedta endelig plan. Dette møtet kan alternativt gjennomføres som Teams-møte.

Forslag til vedtak:

1. Med bakgrunn i vedtatt Plan for forvaltningsrevisjon 2024-2027, vedtar kontrollutvalget bestilling av forvaltningsrevisjon:
2. Innspill og føringer fra kontrollutvalget som skal ligge til grunn for prosjektplan
 -
 -
3. Kontrollutvalget ber revisor levere forslag til prosjektplan til sekretariatet innen 30. august 2024, slik at utvalget kan fatte endelig vedtak i utvalgets møte 11. september 2024.

Røkland, 16. mai 2024

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

Risiko- og vesentlighetsvurdering

Fauske kontrollutvalg

2024

Grunnlagsdokument til plan for forvaltningsrevisjon
og eierskapskontroller perioden 2024-2027

Innhold

1. INNLEDNING	4
1.1 FORMÅL OG SENTRALE LOVBESTEMMELSER	4
1.2 RISIKO	4
1.3 VESENTLIGHET	5
2. METODE.....	6
2.1 INFORMASJONGRUNNLAG	6
2.2 METODE FOR RISIKOVURDERING	8
3. GENERELT OM KOMMUNEN	9
3.1 DEMOGRAFI	9
3.2 ORGANISERING	10
3.3 MÅL. KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL	10
3.4 ØKONOMI	13
4. RISIKOVURDERING AV FORVALTNINGEN	15
4.1 SAMFUNNSPERSPEKTIVET	15
4.1.1 Samfunnsplanlegging og næringsutvikling	15
4.1.2 Miljø, klima og energi	15
4.1.3 Beredskapsplaner og ROS-analyser	16
4.2 BRUKER- OG TJENESTEPERSPEKTIVET	16
4.2.1 Barnehagesektoren	16
4.2.2 Skole, SFO og voksenopplæring	17
4.2.3 Kultur, idrett, tros- og livssynssamfunn	18
4.2.4 Flyktningtjeneste	19
4.2.5 Barnevern	20
4.2.6 Helsetjenester	20
4.2.7 Rus og psykisk helsearbeid	21
4.2.8 Hjemmetjeneste og institusjonsomsorg	21
4.2.9 Økonomisk sosialhjelp og boligsosiale tjenester	22
4.2.10 Bygg- og eiendomsforvaltning	23
4.2.11 Vann og avløp	23
4.2.12 Renovasjon	24
4.2.13 Brann og feiing	25
4.2.14 Byggesak, kart og oppmåling	25
4.2.15 Veier, parker og idrettsanlegg	26
4.2.16 Landbruk og natur-/viltforvaltning	26
4.3 ORGANISASJONSPERSPEKTIVET	26
4.3.1 Organisering, styring og ledelse	27
4.3.2 Internkontroll og kvalitetssikring	27
4.3.3 Økonomistyring	28
4.3.4 Offentlige anskaffelser	29
4.3.5 Personalforvaltning. Kompetanse/rekruttering	29
4.3.6 IKT, digitalisering, personvern, arkiv og saksbehandling	30
4.3.7 Arbeidsmiljø	31
4.4 OPPSUMMERING	32
5. RISIKOVURDERING AV KOMMUNENS EIERSKAP	34
5.1 OM EIERSTYRING	34
5.2 PROBLEMSTILLINGER I EN EIERSKAPSKONTROLL	34
5.3 FAUSKE KOMMUNES EIERSKAPSMELDING	35
5.4 FAUSKE KOMMUNES EIERSKAP. SELSKAPER HVOR KOMMUNEN HAR EIERINTERESSER	36
5.5 OPPSUMMERING	40
6. KONKLUSJON. SAMLET VURDERING	41

6.1	ANBEFALTE OMRÅDER FOR FORVALTNINGSREVISJON	41
6.2	ANBEFALTE OMRÅDER FOR EIERSKAPSKONTROLL	41

1. Innledning

Fauske kontrollutvalg har i sak 20/23 satt i gang innledende arbeid med plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller for perioden 2024-2027. Som grunn for planen skal det utarbeides en felles overordnet analyse av kommunens forvaltning og kommunens eierskap basert på risiko- og vesentlighetsvurderinger. Analysen er gjort av Salten Kontrollutvalgsservice.

1.1 Formål og sentrale lovbestemmelser

Det fremgår av kommuneloven at kontrollutvalget skal sørge for at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunes virksomhet, og av selskaper kommunen har eierinteresser i. Formålet med denne risiko- og vesentlighetsanalysen er å gi kontrollutvalget og kommunestyret et overordnet verktøy for å velge områder innen kommunens virksomhet som det kan være hensiktsmessig å sette spesielt fokus på, ved å gjennomføre forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll.

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak. Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner.

Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens virksomhet og virksomheten i kommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon. Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planperioden, dersom eventuell årlige gjennomgang avdekker behov for justeringer.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Som for forvaltningsrevisjon skal kommunestyret utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eierskap, med sikte på å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll. Også denne planen skal vedtas av kommunestyret.

1.2 Risiko

En kommune vil i stor grad utsettes for risiko på bakgrunn av to faktorer;

- at kommunen skal levere en type tjeneste, eller et sett av tjenester.
- kommunens valg av måte å organisere, produsere og levere tjenestene på.

Utgangspunktet for risikovurderingen er en erkjennelse av at uønskede hendelser – risikofaktorer – kan inntreffe og true måloppnåelsen. Risikovurdering er sammensatt av to elementer:

- Konsekvens dersom risikofaktoren inntreffer
- Sannsynlighet for at risikofaktoren inntreffer

Vurderingen av hvorvidt risikoen er høy/middels/lav avhenger derfor av hvordan en vurderer konsekvensene av, og sannsynligheten for at en gitt situasjon inntreffer eller utvikler seg. Dersom konsekvensene antas å bli store, samtidig som det er en stor sannsynlighet for at en situasjon blir en realitet, vurderes risikoen til å være høy. Motsatt vil risikoen vurderes som lav i tilfeller der en situasjon bare vil få mindre konsekvenser, samtidig som det er lite trolig at den aktuelle situasjonen skal oppstå.

Videre er det nyttig å ta hensyn til eventuelle tiltak som kommunens ledelse har satt i verk for å redusere muligheten for at risikofaktorene som kan true måloppnåelsen skal inntreffe, og redusere virkningene dersom risikofaktoren likevel slår til. Det derfor nødvendig å ha kjennskap til de styrings- og kontrolltiltakene som er etablert i kommunen, og vurdere i hvor stor grad disse fungerer risikoreduserende i forhold til konsekvensen av og sannsynligheten for at uønskede hendelser inntreffer. Tiltakene kan være av ulik karakter. Det kan være etablert interne rutiner som vil føre til at feilsituasjoner oppdages og rettes på et tidlig tidspunkt før skade oppstår. Det kan være satt i verk tiltak som bidrar til at konsekvensen blir mindre dersom risikofaktoren slår til – for eksempel ved at risikoen er delt med flere, som ved forsikring.

De styrings- og kontrolltiltakene som etableres for å sikre at virksomheten når sine mål, kan kategoriseres på følgende måte:

- Informasjon og kommunikasjon – eks forankring av vedtatte mål blant medarbeiderne og informasjon til medarbeidere om utvikling i organisasjonen
- Overvåking/oppfølging – eks medarbeiderundersøkelser, innbyggerundersøkelser, rapportering gjennom styringssystem
- Kontrollaktiviteter – eks attestasjon og anvisning, rutiner, vedtaksoppfølging

Ut fra kjennskap til styrings- og kontrolltiltakene i organisasjonen vil vi få en oppfatning av hva som gjøres for å redusere risiko. Slik informasjon vil innvirke på om et forhold vurderes som viktige å se nærmere på eller ikke. Dersom ledelsen ser ut til å ha kontroll på risikoforholdene innen et gitt område, og har iverksatt tiltak for å redusere risiko, kan det tilsi at dette området behøver mindre oppmerksomhet fra kontrollutvalgets side. Omvendt kan kunnskap om risikoforhold som ledelsen ikke har fokus på, tilsi større oppmerksomhet fra kontrollutvalget i deres planlegging av forvaltningsrevisjon.

1.3 Vesentlighet

Med vesentlighet mener vi i denne sammenheng en samlet vurdering av alvorsgraden i den trusselen som den enkelte risikofaktor representerer i forhold til kommunens måloppnåelse. Hvilken betydning vil det få dersom risikoen innen et gitt område blir en realitet i form av et faktisk avvik – hvor ille er det?

Dersom en har vurdert risikoen innen et gitt område til å være høy, samtidig som en vet at ledelsen ikke har iverksatt tiltak for å redusere risiko, og at det vil få stor negativ betydning dersom situasjonen blir en realitet, er det grunn til å vurdere området som vesentlig. Vesentlighet, det vil si hva som har størst (negativ) betydning kan vurderes ut fra ulike perspektiver, og vesentlighetsgraden avhenger av hvilket perspektiv en ser situasjonen ut fra. Virksomheten som drives i kommunene er omfattende og involverer mange ulike aktører med til dels ulike interesser i kommunens virksomhet. Ulike aktører med ulike ståsteder kan ha svært ulike oppfatninger av hva som er vesentlig – for hvem er det ille?

Veileder i risiko- og vesentlighetsvurdering peker på at det er svært vanskelig, om ikke umulig, å måle ulike sektors og virksomhetsområders vesentlighet opp mot hverandre. Det er anbefalt å ikke prøve å måle hva som er viktigst av for eksempel skole, eldreomsorg, vann og avløp og kultur, eller å rangere de ulike områdenes vesentlighet. Analysen bør imidlertid bidra til at områder som anbefales for forvaltningsrevisjon er vesentlige, men ikke nødvendigvis de mest vesentlige. I tillegg bør den bidra til at en tilstrekkelig bred del av kommunens virksomhet over tid blir gjenstand for forvaltningsrevisjon.

I vår analyse rangerer vi ikke områder etter vesentlighet. I risikovurderingen legger vi vekt sannsynlighet for manglende måloppnåelse og regeletterlevelse, eller lav produktivitet, og i denne vil elementer av vesentlighetsbegrepet inngå.

2. Metode

Lovteksten gir ingen konkrete føringer på hva en risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV) skal være, eller hvordan den skal gjennomføres, bortsett fra at hensikten er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Forskrift om kontrollutvalg og revisjon gir heller ikke nærmere føringer. I lovforarbeidene framgår det at risiko- og vesentlighetsvurderinger innebærer å vurdere hvilke områder av kommunens virksomhet eller i hvilke selskaper det er risiko for vesentlige avvik, og hvor alvorlige konsekvenser disse avvikene vil kunne få. Det framgår videre at risiko- og vesentlighetsvurderingen er grunnlaget for å vurdere temaer, antall forvaltningsrevisjoner og når de skal utføres.

Dette kapitlet beskriver innhentet dokumentasjon og metode for gjennomføring av risiko og vesentlighetsvurdering av Fauske kommune. I hovedsak har sekretariatet støttet seg på «Veileder i risiko- og vesentlighetsvurdering» utarbeidet av Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) av 03.12.2019, og som gir anbefalinger for hva en ROV kan inneholde.

2.1 Informasjonsgrunnlag

ROV må være tilstrekkelig til å identifisere risiko for mangler eller avvik og til å legge grunnlag for beslutningen om, og eventuelt på hvilke områder, det skal iverksettes revisjon. Hvor bredt en skal søke informasjon, bør gjøres på bakgrunn av en avveining mellom tidsbruk, om det er forhold som det er viktig å belyse ekstra grundig, og hvilke ressurser en har tilgjengelig. Kommunens planverk, politiske vedtak, reglementer, retningslinjer og prosedyrer er sentrale dokumenter. Kontakt med administrasjon og politikere vil også kunne gi vesentlig informasjon, samt erfaringer fra tidligere kontroller og tilsyn.

Dokumentasjon fra kommunen

I denne risiko- og vesentlighetsanalysen har vi benyttet styringsdokumenter fra Fauske kommune. Den overordnede analysen vil i hovedsak basere seg på kommuneplan og handlingsprogram, årsberetning, men også andre kilder er benyttet for innhenting av informasjon, slik som regnskap, rapportering på internkontroll og kommunens nettsider.

Spørreundersøkelse

Sommeren 2023 ble det sendt ut en spørreundersøkelse til kommunedirektør, ordfører og representant fra opposisjonen (representant i Salten regionråd). I undersøkelsen ble kommuneledelsen invitert til å ta stilling til områdene som er beskrevet under de 4 perspektivene / delkapitlene i rapportens kapittel 4-5. Spørsmålstillingen var rettet mot risiko og vurdering av hvor stor grad det var fare for manglende måloppnåelse for de ulike sektorene med gradering lav- middels og høy risiko. Hensikten med undersøkelsen var å invitere sentrale personer fra kommuneledelsen til å gi innspill til eventuelle risikoer og sårbarheter og slik gi muligheten for aktuelle tema til ny plan.

Ettersom undersøkelsen var rettet mot få personer velger vi av personvern hensyn å ikke gjengi svarene i dette dokumentet, men heller kommentere særskilt i delkapitlene der det i besvarelsene er pekt på spesielle områder. Undersøkelsen som ble gjennomført fikk en svarprosent samlet på 33 %.

Kontrollutvalget og revisjonens kunnskap og erfaring fra tidligere arbeid med kommunen

I denne analysen bygger vi på erfaringer og funn fra tidligere gjennomførte forvaltningsrevisjoner, undersøkelser, selskapskontroller, samt erfaringer og funn fra regnskapsrevisjon.

Tilsvarende undersøkelse som ble sendt kommuneledelsen ble også kollektivt gjennomgått av kontrollutvalget i eget møte. Basert på denne diskusjonen ble det utformet et oppsummeringsnotat over avtroppende kontrollutvalgs innspill til ROV og ny plan. På samme måte som

spørreundersøkelsen, trekkes innspillene frem i delkapitlene der det er relevant.

Nasjonale trender for forvaltningsrevisjon

Noen tjenesteområder får større fokus fra kontrollutvalgene. Ved å gjøre en enkel analyse av gjennomførte forvaltningsrevisjoner som er publisert gjennom NKRFs forvaltningsrevisjonsregister kan man få et bilde av nasjonale trender. Her er en stor andel av forvaltningsrevisjonsrapporter i kommunal sektor i Norge samlet, og kategorisert i; tjenesteområde, tema, hovedfokus og fokusområde.

KOSTRA og Kommunebarometeret

KOSTRA (Kommune-Stat-Rapportering) er lovpålagt innrapportering fra kommunene til Statistisk Sentralbyrå og gir styringsinformasjon om ressursinnsatsen, prioriteringer og måloppnåelse i landets kommuner. Det finnes tall om f.eks. pleie- og omsorgstjenester, barnehagedekning og saksbehandlingstid, og man kan sammenligne kommuner med hverandre, med regionale inndelinger og med landsgjennomsnittet.

Avvik fra sammenlignbare grupper kan ha flere årsaker. Det er viktig å være klar over at KOSTRA-tall alene ikke er egnet for å benyttes som grunnlag til å gjøre konklusjoner, men kan gi implikasjoner for nærmere undersøkelser. Dersom kommunens ressursbruk innen et område er lavere enn sammenlignbare grupper, kan dette bety at kommunens tjenester ikke er i samsvar med lov og forskrifter eller kommunens egne vedtak. Dette kan i sin tur medføre at innbyggernes behov ikke fullt ut ivaretas. På den annen side kan nevnte forhold også innebære at ressursene er bedre utnyttet i kommunen enn i sammenlignbare grupper. En kommunes ressursbruk innenfor et område kan også avhenge av politiske prioriteringer av det enkelte område. Et sikrere svar på hva avvik i ressursbruk reelt sett bunner i, vil kreve en grundigere gjennomgang av angjeldende områder.

Som en forlengelse av KOSTRA-tallene har vi valgt å presentere kommunens rangering fra Kommunal rapport "Kommunebarometer". Dette er en sammenlikning av landets kommuner, basert på til sammen 151 nøkkeltall. Hensikten er å gi beslutningstakere – særlig lokalpolitikere – en lettfattelig og tilgjengelig oversikt over hvordan kommunen driver. Tallene er i hovedsak hentet fra KOSTRA, med tillegg av offentlig statistikk fra SSB, Utdanningsdirektoratet, Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet og Norsk kulturindeks fra Telemarksforsking. Kommunebarometeret presenterer 12 ulike temaer: barnehage, kostnadsnivå, saksbehandling, barnevern, kultur, sosialtjenesten, grunnskole, miljø og ressurser, vann, avløp og renovasjon, helse, pleie og omsorg og økonomi.

Andre kilder

Åpenhetsindeksen er utarbeidet av Pressens offentlighetsutvalg, for å se på hvor åpne Norges kommuner er og hvor tilgjengelig informasjon er. Undersøkelsen har målt både hvor raske og korrekte kommunene er til å håndtere sine innsynskrav, og hvor tilgjengelig viktig informasjon, som journaler, dokumenter, informasjon og kontaktdata er på kommunenes nettsider.

Sabima er en miljøorganisasjon som jobber for å stanse tapet av naturmangfold. Sabima publiserer årlig gjennom Naturkampen.no en rangering av landets 356 kommuner etter 29 indikatorer som sier noe om hvordan kommunen ivaretar naturen. Hver indikator er basert på fakta fra kommunenes egne plankart, deres rapportering i KOSTRA, tall fra Miljødirektoratet, tall fra Fiskeridirektoratet og kommunenes svar på spørreskjema fra Sabima.

Tilsynsmyndigheter

Statsforvalteren har i oppgave å samordne det statlige tilsynet med kommunene og fylkeskommunene. Formålet med samordningen er å sikre at tilsynsbelastningen for enkeltkommuner ikke blir for stor, unngå dobbeltarbeid og lære av arbeid som allerede er gjort.

Fra 1. januar 2020 ble det tatt i bruk en ny nasjonal tilsynskalender hvor det finnes oversikter og rapporter over planlagte og gjennomførte statlige tilsyn og forvaltningsrevisjoner i kommuner og fylkeskommuner. Alle statlige tilsynsorgan plikter å registrere gjennomførte og planlagte tilsyn i dette registeret, så som Statsforvalteren selv, samt DSB, Kystverket, Mattilsynet, Arbeidstilsynet, Datatilsynet, Statens Kartverk, Helsetilsynet og Arkivverket. Sektorer og tematikk som er gjennomgått i nær fortid av andre tilsynsorgan bør unngås, men kan likevel, der det er funn som har relevans for videre undersøkelser, legges til vekt.

2.2 Metode for risikovurdering.

Som beskrevet rangeres ikke områder etter vesentlighet i tema for forvaltningsrevisjon. I risikovurderingen legges det vekt på sannsynlighet for manglende måloppnåelse og regeletterlevelse, og i denne vil vesentlighetsbegrepet inngå. Det er vurdert risiko knyttet til:

- Overholdelse av lover og bestemmelser (eksempelvis erfaringer fra tidligere tilsyn og revisjon)
- Måloppnåelse (eksempelvis kommunens årsberetninger)
- Økonomi og produktivitet (eksempelvis KOSTRA-data)

Er det for eksempel høy eller lav risiko knyttet til regeletterlevelse, produktivitet eller måloppnåelse innen opplæringsområdet?

Det finnes ikke en egen standard for hvordan man vekter risiko i denne sammenhengen. Noen velger å lage en score basert på ulike faktorer, men en slik score vil inneholde en stor grad av subjektiv vurdering. Sekretariatet har derfor valgt å ikke lage en tallscore, fordi det kan tolkes som en objektiv konklusjon på risiko. Så langt mulig har vi i denne ROVen forsøkt å benytte objektive data, eksempelvis KOSTRA-data i Kommunal Rapports kommunebarometer til å gi en indikasjon av risiko, og her gradere risiko etter fargeskala:

Grønn – lav risiko Gul – middels risiko Rød – høy risiko

Også denne graderingen er til sist en subjektiv vurdering selv om det også ligger objektive data til grunn. KOSTRA-dataene kan likevel være en god indikator på en relativ måloppnåelse av anerkjente variabler.

3. Generelt om kommunen

Fauske er en innlandskommune midt i Salten i Nordland som ligger mellom fylkessenteret Bodø og svenskegrensen. Halvparten av kommunens innbyggere bor i kommunesenteret Fauske, som også har bystatus. Det var ingen endringer i kommunestrukturen i kommunereformen 2017-2020.

3.1 Demografi

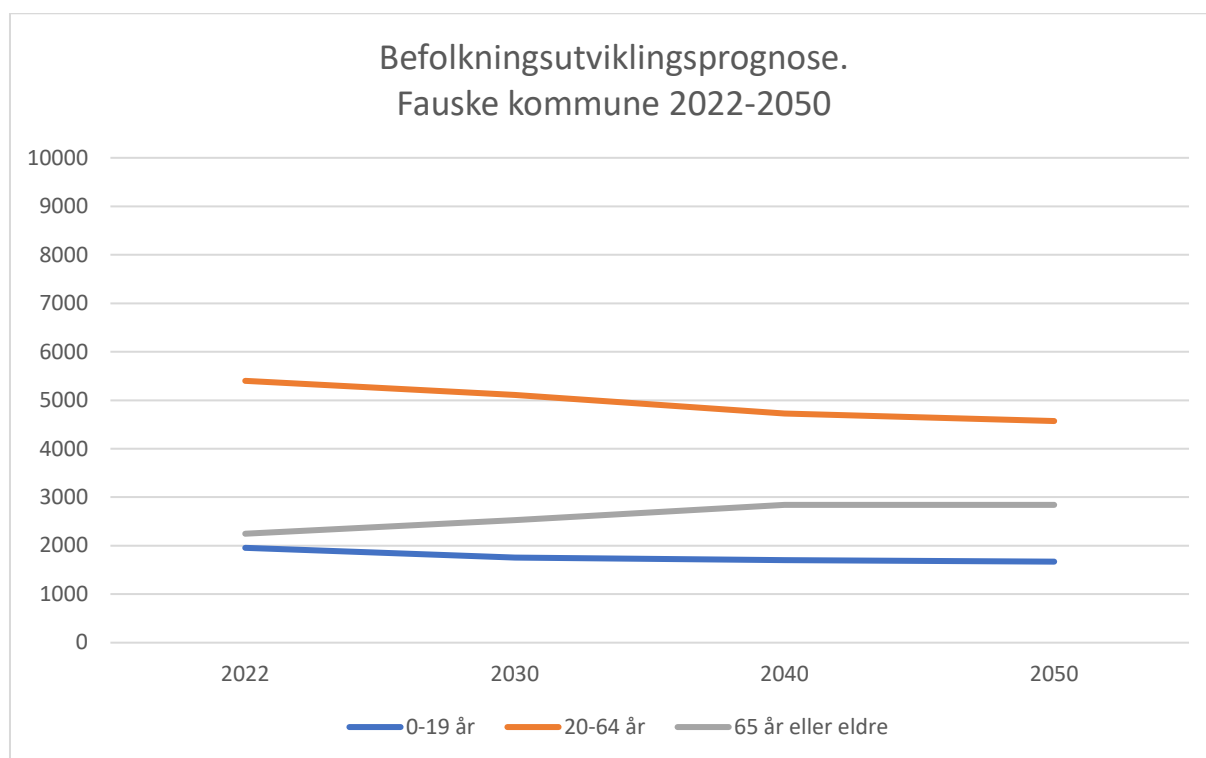
Statistisk Sentralbyrå (SSB) publiserer jevnlig regionale befolkningsframskrivninger med beregninger av hvordan befolkningen i Norges kommuner forventes å utvikle seg framover, gitt ulike forutsetninger om fruktbarhet, dødelighet, flytting, innvandring og utvandring. Det er tre overordnede kilder til usikkerhet i befolkningsframskrivingene: demografiske forutsetninger, modellspesifikasjon og offisiell statistikk. Den største usikkerheten er knyttet til de demografiske forutsetningene om framtidig fruktbarhet, dødelighet, innenlandsk flytting og inn- og utvandring.

SSB publiserer flere alternativer, med ulike kombinasjoner av forutsetninger om de demografiske komponentene på nasjonalt nivå. Alternativene beskrives med fire bokstaver som forteller hvilke forutsetninger som er brukt om: 1) fruktbarhet, 2) levealder, 3) innenlandske flyttinger og 4) innvandring. H = høy, M = medium og L = lav. Hovedalternativet, som presenteres her (MMMM), bruker mellomnivået for alle de fire komponentene.

Kilde: Statistisk Sentralbyrå, oppdatert 05.07.2022.

Framskrevet folkemengde 1. januar, etter region, alder, statistikkvariabel og år. 1841 Fauske.

		2022	2030	2040	2050
0-19 år	Hovedalternativet (MMMM)	1956	1754	1700	1671
20-64 år	Hovedalternativet (MMMM)	5400	5106	4724	4571
65 år eller eldre	Hovedalternativet (MMMM)	2247	2529	2842	2842
SUM		9603	9389	9266	9084

Fauske kommune hadde pr 01.01.2022 en befolkning på 9.603 personer og ventes med middelalternativet å ha en befolkningsnedgang på 5,4 % mot 2050. Nedgangen kommer innenfor aldersgruppen 0-64 år, mens det ventes en økning i personer over 65 år. Dette innebærer en økning i forsørgerbrøken, det vil si at det blir færre personer som normalt er i yrkesaktiv alder til å forsørge et økende antall eldre.

3.2 Organisering

Den administrative organiseringen av kommunen er endret med virkning fra 01.01.2022. Kommunedirektøren har 2 kommunalsjefer for henholdsvis Oppvekst og opplæring og Helse og omsorg. I tillegg 3 ledere for stab- og støttetjenester, henholdsvis Økonomi og virksomhetsstyring, Innovasjon og utvikling og Plan og næring. Kommunalsjefer og stabsledere utgjør sammen med kommundirektøren det strategiske lederteamet. Det er i tillegg et kommunale foretak (KF) tilknyttet kommunen: næringsforetaket Fauna KF. KFet har i henhold til loven eget styre, egen ledelse og egne vedtekter, men anses som en del av kommunen.

Kommunen er deltager i fem interkommunale selskap (IKSer) med ulik grad av delegert myndighet: Salten kommunerevisjon, Iris Salten, Salten Brann og Helse- og miljøtilsyn Salten. Kommunen er også deltager i vertskommunesamarbeid og kommunale oppgavefelleskap.

3.3 Mål. Kommuneplanens samfunnsdel

Kommunen skal etter plan – og bygningsloven ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel. Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn.

Kommunestyret vedtok kommuneplanens samfunnsdel for perioden frem mot 2034 i møte 07.04.2022. Kommuneplanen inneholder langsiktige mål og innsatsområder for kommunesamfunnet, og for kommunen som organisasjon og skal være Fauskesamfunnets felles, overordnede og helhetlige plan. Planen inneholder seks fokusområder. Hvert av områdene er knyttet til FNs bærekraftsmål.

Seks fokusområder

- God oppvekst og godt liv
- Mangfold og inkludering
- Deltakende innbyggere
- Attraktive byer og tettsteder
- Omstillingsdyktig næringsliv
- Klima- og miljøvennlig utvikling

Det er videre laget mål og handlingsområder knyttet til tre hovedoverskrifter:

1. Å leve i Fauske
2. Å skape og handle i Fauske kommune
3. Å møte Framtiden i Fauske

Å leve i Fauske

- Fauske er et godt sted å leve, hvor alle kan ta gode valg og oppleve mestring

SLIK VIL VI HA DET:	DERFOR SKAL VI:
GOD OPPVEKST OG GODT LIV Alle opplever trygghet, mestrer hverdagen og har flere aktive leveår med god helse og trivsel	• Løse komplekse velferdsutfordringer, og ha gode tjenester til innbyggere i alle livsfaser • Ha et folkehelseperspektiv i alt vi gjør • Ha gode oppvekstmiljø som styrker barn og unge i møte med framtidens utfordringer • At alle skal bo trygt og godt, i gode bomiljø og trygge omgivelser.
MANGFOLD OG INKLUDERING Alle har en oppvekst der de opplever mestring, tilhørighet og inkludering	• Skal være en tilrettelegger for deltagelse i utvikling av eget lokalsamfunn med aktive og stolte innbyggere • Bidra til at får mulighet til å delta og bidra med sine ressurser • Bygge og styrke fellesskap, identitet og stolthet • Ha et åpent samfunn • Ha et aldersvennlig samfunn³
DELTAKENDE INNBYGGERE Alle bor godt i aktive lokalsamfunn	• Fremme frivillighet og deltagelse ved å mobilisere lokalsamfunnenes ressurser • Være en kommune som verdsetter samarbeid • Bidra til at alle skal kunne delta i arbeids- og samfunnslivet som kunnskapsrike, engasjerte og ansvarlige innbyggere • Formidle god, og nok informasjon – til rett tid.

Å skape og handle i Fauske kommune

- Fauske er en foretrukket destinasjon i Saltenregionen for næringsutvikling og industrietableringer. Her skal verdiskapning og arbeidsplasser prioriteres, og innledningsvis vil vi at sysselsettingsveksten skal være større enn befolkningsveksten.

SLIK VIL VI HA DET:	DERFOR SKAL VI:
OMSTILLINGSDYKTIG NÆRINGSLEV Fauske er et knutepunkt og næringssenter i regionen. En levende innovasjonskultur, en sikker digital infrastruktur, og et inkluderende og bærekraftig næringsliv er det vi jobber for	• Aktivt spille på lag med andre, og oppleves som en fremoverlent kommune • Være nytenkende og lete etter løsninger • Spille på lag med innovasjonsmiljøer og søke samarbeid der forsknings- og utviklingskompetansen finnes (FoU) • Ha et konkurransedyktig næringsliv som legger til rette for flere arbeidsplasser • Ha fokus på det grønne skiftet og sirkulærøkonomi • Styrke vår posisjon som et regionalt og nasjonalt knutepunkt.
VI TILRETTELEGGES FOR FLERE BEDRIFSETABLERINGER Bedrifter ønsker å etablere seg i Fauske	• Bidra til at det er attraktivt å drive næringsvirksomhet, og eksisterende bedrifter finner rom for vekst og utvikling • Legge til rette for bedrifter som ønsker å vokse • Sikre arealer til nye bedrifter • Legge til rette for infrastruktur • Være en aktiv pådriver for næringsutvikling som en del av Saltenregionen • Bidrar til å sikre tilgang på relevant kompetanse.
ATTRAKTIVE BYER OG STEDER Byen og bygdene i kommunen oppfordrer til opplevelser, aktivitet og utdanning	• Være et levende samfunn med fokus på helse og trivsel • Sikre at naturen skal være lett å ta i bruk, og være en foretrukket fritidsarena • Være en trygg kommune med godt omdømme, og fornøye innbyggere • Ha en bærekraftig økonomi og tjenesteproduksjon • Næringslivet og offentlig sektor har tilgang til relevant kompetanse for morgendagens utfordringer • Styrke samarbeidet mellom det offentlige og næringslivet for å etablere flere lærlingplasser, og motivere ungdom til å fullføre videregående skole og ta høyere utdanning.

Å møte framtiden i Fauske

- Fauske er et grønt knutepunkt som møter lokale og globale klima- og miljøutfordringer med å tilrettelegge for bærekraftige løsninger

SLIK VIL VI HA DET:	DERFOR SKAL VI:
KLIMA- OG MILJØVENNLIG UTVIKLING Fauske er et klimarobust, bærekraftig og miljøvennlig samfunn	• Styrke evnen til å tåle, og være rustet for å møte klimaendringer og uønskede hendelser • Gjøre Fauske til et grønt knutepunkt for infrastruktur, logistikk og hvor ansvarlig produksjon og forbruk prioriteres • Ha et generasjonsprinsipp i all utvikling og planlegging • Bevare naturmangfold, grønnstruktur, kulturlandskap, ren luft og friske vassdrag • Ha et nettverk av stier, grøntareal og sosiale møteplasser.
GRØNN INFRASTRUKTUR Fauske som knutepunkt legger til rette for klimavennlig transport- og logistikk-løsninger, og nye og eksisterende bygg bidrar til å løse klimautfordringene	• Prioritere høy arealutnyttelse nært knutepunkt for kollektivtransport. • Prioritere fossilfrie og effektive transportløsninger. • Basere utbygging på sirkulær tankegang⁴, miljøvennlige materialer og energiløsninger, og lave klimagassutslipp. • Utvikle et transport- og logistikksystem som er sikkert, fremmer verdiskaping og bidrar til lavutslippssamfunnet.
GRØNN PLANLEGGING Fauske integrerer klimatilpasning i all fysisk planlegging	• Ha økt fokus på arealutvikling som håndterer skiftende værforhold. • Tilpasning og sikring mot konsekvensene av ekstremnedbør og kombinasjonen av havnivåstigning og stormflo. • Så langt som mulig sørge for forsvarlige grunnforhold.

3.4 Økonomi

Fauske kommune har særdeles anstrengt økonomi og er derfor registrert i kommunaldepartementets ROBEK-register. ROBEK er et register over kommuner og fylkeskommuner som er i økonomisk ubalanse eller som ikke har vedtatt økonomiplanen, årsbudsjettet eller årsregnskapet innenfor de fristene som gjelder. Kommuner i ROBEK er underlagt statlig kontroll med årsbudsjettet, låneopptak og langsiktige leieavtaler og skal fastsette en tiltaksplan som sikrer at økonomien bringes i balanse. Reglene for oppfølging i ROBEK er beskrevet i kommuneloven §28-1. Det heter følgende:

Departementet skal føre et register om betinget godkjenning og kontroll (ROBEK) over alle kommuner og fylkeskommuner hvor minst ett av følgende forhold har inntruffet:

- a. *Driftsbudsjettet er vedtatt med et merforbruk.*
 - b. *Driftsdelen i økonomiplanen er vedtatt med et merforbruk.*
 - c. *Driftsdelen i økonomiplanen, driftsbudsjettet eller driftsregnskapet til kommunekassen eller fylkeskommunekassen viser at et merforbruk skal dekkes inn over flere enn to år etter at det oppsto.*
 - d. *Balanseregnskapet til kommunekassen eller fylkeskommunekassen viser et oppsamlet merforbruk fra driftsregnskapet som er større enn tre prosent av driftsinntektene.*
 - e. *Økonomiplanen eller årsbudsjettet er ikke vedtatt innen de fristene som er fastsatt i lov eller forskrift, eller innen en frist som departementet har fastsatt etter at økonomiplanen eller årsbudsjettet har blitt opphevet etter lovlighetskontroll.*
 - f. *Årsregnskapet til kommunekassen eller fylkeskommunekassen er ikke vedtatt innen de fristene som er fastsatt i lov eller forskrift, eller innen en frist som departementet har fastsatt etter at årsregnskapet har blitt opphevet etter lovlighetskontroll.*
 - g. *Departementet har fattet et vedtak etter inndelingslova § 16 a.*
- Hvis det åpenbart ikke er behov for å kontrollere kommunens eller fylkeskommunens årsbudsjett og låneopptak, kan departementet bestemme at kommunen eller fylkeskommunen likevel ikke skal føres inn i ROBEK-registeret.*

Fauske kommunes oppføring i ROBEK er hjemlet i pkt a, c og d.

Kommuneloven § 14-2 krever videre at kommunestyret vedtar finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi. Kommunestyret har vedtatt tre finansielle måltall for årsbudsjett 2022:

- Netto driftsresultat skal være 2 % av brutto driftsinntekter. Resultatet de to siste årene har vært 2,86 % og 6,01 % og måltallet er da oppnådd.
- Gjeldsgraden skal ikke økes i perioden 2022-2025. Det kan likevel tas opp lån der renter og avdrag betales av andre, og at netto driftsresultat ikke påvirkes. Anerkjent måltall i modell for kommunal økonomisk bærekraft er 75 %. Fauske kommune hadde ved utgangen av 2022 en gjeldsgrad på 142 %, som er vesentlige høyere enn anbefalt nivå. Gjeldsgraden er imidlertid synkende og måltallet er slik sett oppnådd.
- Disposisjonsfond kan ikke bygges opp ettersom kommunen er i ROBEK, og måltallet er derfor 0% i perioden 2022–2025. Fauske kommune har fremdeles udekket merforbruk og således negativt disposisjonsfond. Måltallet på 0 % er foreløpig ikke oppnådd, men positivt resultat i 2022 bidrar til at man nærmer seg måltall.

Det er rutine for å legge frem økonomirapportering for kommunestyret to ganger i året (tertialvis).

4. Risikovurdering av forvaltningen

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak. Aktuelle tema er gruppert ut fra tre dimensjoner: samfunnsperspektivet, bruker- og tjenesteperspektivet og organisasjonsperspektivet.

4.1 Samfunnsperspektivet

Med samfunnsperspektivet menes overordnede og sektorovergripende tematikk som kan angå hele tjenesteproduksjonen og sektorområder, herunder planverk, næringsutvikling, klima og beredskap.

4.1.1 Samfunnsplanlegging og næringsutvikling.

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden. Planstrategien ble sist vedtatt og behandlet av kommunestyret i møte desember 2020.

Ved behandlingen skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplaner (samfunnsdelen og arealdelen) eller deler av disse skal revideres, eller om planene skal videreføres uten endringer. Kommunen vedtok kommuneplanenes samfunnsdel i april 2022. Kommuneplanens arealdel er i prosess. Planprogram er vedtatt i oktober 2023, og planen skal ifølge denne fremdriftsplanen sluttbehandles i kommunestyret des 2024/februar 2025. Det er ikke fremkommet informasjon som tilsier vesentlig risiko knyttet til kommunes utøvelse av rollen som samfunnsplanlegger. Det ble i 2017 gjennomført forvaltningsrevisjon om arealplanlegging, slik at det er gjort et prosjekt nokså nært i tid.

Kommunen har organisert sitt næringsarbeid i eget foretak Fauna KF, som har eget styre. Det forrige kontrollutvalget har pekt på at dette i seg selv kan innebære en risiko ved at det er koblet fra kommunedirektørens, og i noen grad kommunestyrets, instruksjon. I samfunnsplanen er næringsutvikling en av tre hovedoverskrifter og sammen med strategier for økt bosetting utgjør de en vesentlig del av målene i planen. Med bakgrunn i at det er vektet i overordnet planverk, vurderes det å være en middels risiko for måloppnåelse.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Samfunnsplanlegging	Lav	
Næringsutvikling	Middels	Måloppnåelse

4.1.2 Miljø, klima og energi

Regjeringen har bestemt at FNs 17 bærekraftsmål, som Norge har sluttet seg til, skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, også i Norge. Det er derfor viktig at bærekraftmålene blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen. Dette er også fremtredende i kommuneplanen. Ett av hovedmålene er at Fauske skal være et grønt møtepunkt som møter lokale og globale klima- og miljøutfordringer med å tilrettelegge for bærekraftige løsninger. Det pekes på klima- og miljøvennlig utvikling, grønn infrastruktur og grønn planlegging.

Sabimas kartlegging på Naturkampen.no er delt inn i fire hovedkategorier som viser deres vurdering om kommunen satser på naturen, beskytter naturen, omfang av dispensasjoner og planlagt utbygging med til sammen 29 spørsmål. Fauske er i 2023 rangert som nummer 285 av 356 kommuner. Kommunebarometeret har også en kategori om Klima og miljø. Her kommer Fauske kommune på en 145. plass.

Kontrollutvalget har i sin vurdering stilt spørsmål om hvordan kommunen er rustet mot ekstremvær og om man evner å implementere miljø og bærekraftsmål i kommunens handlinger. Det er av betydning at bærekraftmålene er tungt vektet i både nasjonalt og lokalt planverk og moderat score i sammenligninger. Med bakgrunn i dette vurderes området å ha høy risiko. Ved en forvaltningsrevisjon kan flere områder være aktuelle, men naturlig å knytte opp til evaluering og måloppnåelse av bærekraftsmål og planverk.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Klima, energi og miljø	Høy	Måloppnåelse

4.1.3 Beredskapsplaner og ROS-analyser

Kommunene skal utvikle trygge og robuste lokalsamfunn og har et grunnleggende ansvar for å beskytte befolkningen og bidra til å opprettholde kritiske samfunnsfunksjoner som forsyninger av vann og avløpshåndtering, nødvendige helse- og omsorgstjenester, strøm og elektronisk kommunikasjon (mobiltelefon og internett). Kommunens plikter innen samfunnssikkerhet og beredskap følger av bestemmelsene i lov og forskrift om kommunal beredskapsplikt.

Statsforvalteren i Nordland gjennomførte i 2022 tilsyn med kommunal beredskapsplikt og helseberedskap i kommunen. I rapporten står det at kommunen arbeidet godt og systematisk med samfunnssikkerhet og beredskap. Kommunen praktiserer pådriverrollen godt, både gjennom beredskapsråd og planlegging og gjennomføring av øvelser. Det ble i rapporten gitt to avvik.

Tematikken har sterk fokus i kommunene og området synes oversiktlig i Fauske. En forvaltningsrevisjon vil neppe medføre nye funn som ikke er kjent fra før. Med bakgrunn i disse erfaringene vurderes risikoen som lav og en forvaltningsrevisjon mindre relevant.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Beredskapsplaner og ROS	Lav	

4.2 Bruker- og tjenesteperspektivet

Under bruker- og tjenesteperspektivet går analysen inn i de ulike sektorene i kommunens direkte tjenesteproduksjon, herunder ansvar som sorterer under helse og sosial, oppvekst og kultur og teknisk avdeling. Noen ansvarsområder er delegert til interkommunale selskap. Dersom tematikken omfatter regeletterlevelse, og måloppnåelse kan også IKSene være gjenstand for forvaltningsrevisjon.

I det vesentligste brukes data fra Kommunebarometeret og KOSTRA for å vurdere risiko.

4.2.1 Barnehagesektoren

Det er kommunens ansvar å tilby plass i barnehage til barn bosatt i kommunen. Barn med nedsatt funksjonsevne og barn med vedtak etter lov om barnevernstjenester har rett til prioritet. Barnehageloven regulerer kommunal barnehagedrift, så vel som private barnehagedrift.

Som barnehageeier plikter kommunen å drive virksomheten i samsvar med gjeldende lover og regelverk. Kommunen er lokal barnehagemyndighet, og har gjennom denne en dobbeltrolle som godkjennings- og tilsynsmyndighet både med egne og private barnehager. Dette kan innebære en balansegang mellom delvis motstridende oppgaver, som kan være en utfordring, spesielt for private barnehager.

Fauske kommune plasserer seg i middelsjiktet når det gjelder barnehagesektoren i Kommunebarometer for 2023 med en 209. plass. Sektoren utgjør 10% av den totale vekten i

barometeret. Det er 13 nøkkeltall for sektoren. De viktigste tallene er grunnbemanning per barn i kommunale barnehager, andelen kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen, og andelen ansatte i kommunale barnehager som har pedagogisk utdanning. Det er god barnehagedekning og bra arealdekning. Det viktigste måltallet er imidlertid innenfor bemanning pr barn og her er det mye sprik. Det er lav bemanning i kommunale barnehager ved at det er færre årsverk pr barn enn gjennomsnittet for landets kommuner, mens det i private barnehager derimot er en bemanning som er bedre enn gjennomsnittet.

Det har ikke vært forvaltningsrevisjoner i området, men flere relevante tilsyn av Statsforvalteren. I 2022 ble barnehagemyndighetens rolle og oppgaver kontrollert og i 2023 nytt tilsyn med barnehagemyndigheten. I tillegg har det vært forenklet etterlevelseskontroll i 2020 om tilskuddsberegninger for private barnehager. Denne ga ikke funn for videre oppfølging.

I årsmelding for 2022 står det blant annet følgende om barnehage: Plan mot mobbing er vedtatt i de kommunale barnehagene. Barnehagene har hatt stort fokus på barns språkmiljø og voksenstandarden, med bruk av opplæringspakken Språkløyper. I 2022 ble det vedtatt plan for tilsyn i barnehagene. Kommunen, som barnehagemyndighet, har gjennomført stedlig tilsyn med tema psykososialt barnehagemiljø og helsefremmende barnehager. Brukerundersøkelsen for 2022 viser at foreldrene er fornøyde med barnehagetilbudet. Ved hovedopptaket fikk alle rettighetsbarn barnehageplass. Ikke rettighetsbarn og de som har søkt etter hovedopptaket har vært på venteliste. Utover høsten ble det tatt inn barn fortløpende ved ledig kapasitet. Et høyt antall familier har fått redusert foreldrebetaling og gratis kjernetid grunnet lav inntekt. Det står også beskrevet at det er et høyt sykefravær.

Det er ikke beskrevet særskilt krevende utfordringer i sektoren, bortsett fra det som omtales i flere sammenhenger om sykefravær. Dette omtales i annet kapittel på generelt nivå. Tallene i kommunebarometeret tilsier moderat risiko.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Barnehagesektoren	Middels	Regelverksetterlevelse. Produktivitet.

4.2.2 Skole, SFO og voksenopplæring

Opplæringsloven gjelder for grunnskoleopplæringen og videregående opplæring i offentlige skoler og lærebedrifter, dersom ikke annet er særskilt fastsatt. Loven gjelder også for grunnskoleopplæring i private grunnskoler som ikke får statstilskudd etter friskoleloven og privat hjemmeopplæring i grunnskolen.

Barn og unge har både rett og plikt til grunnskoleopplæring. Opplæringen skal tilpasses evnene og forutsetningene til den enkelte elev. Dersom en elev ikke får tilfredsstillende utbytte av ordinær opplæring, har vedkommende rett til spesialundervisning. Grunnskoleelevene har også rett til å gå på den nærmeste eller ved den skolen i nærmiljøet som de sokner til. Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring.

Kommunen skal ha et tilbud om skolefritidsordning før og etter skoletid for 1.-4. årstrinn, og for barn med særskilte behov på 1. – 7. årstrinn. Skolefritidsordningen skal legge til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i alder, funksjonsnivå og interesse hos barna. Den som er over opplæringspliktig alder, og som trenger grunnskoleopplæring har rett til voksenopplæring, så langt de ikke har rett til videregående opplæring etter. Retten til opplæring omfatter til vanlig de fagene som enn trenger for å få vitnemål for fullført grunnskoleopplæring for voksne.

I kommunebarometeret er måttallene knyttet til grunnskoleopplæringen. Fauske kommer på 238. plass og det er 19 nøkkeltall som er vektlagt. Sektoren utgjør 20% av den totale vekten i barometeret.

De viktigste nøkkeltallene i sektoren er avgangskarakterer og nasjonale prøver på 10. trinn og utdanningsnivået til lærerne. De fleste tallene er i middelsjiktet, men en tendens til lavere score på kompetansekrav hos lærerne og frafall. Når det gjelder spesialundervisning er resultatene bedre enn snitt.

I kommunens årsmelding beskrives det som krevende at flere ansatte har vært på studie på samme tid. Enheten vil fortsette å gi ansatte mulighet for videreutdanning, men antallet må balanseres med det som er forsvarlig for den enkelte skoles drift. Skolene har ved å legge utviklingstid til samme tidspunkt kunnet samarbeide godt med skoleutvikling på tvers av skoler. Fokus har vært vurdering og trygt og godt skolemiljø, som er en kompetansepakke i regi av Utdanningsdirektoratet.

Vertskommuneavtalen om PP-tjenester med Sørfold, Beiarn, Saltdal og Steigen ble avsluttet 31.12.22 og nedbemanningsprosess ble gjennomført. Andre halvår søkte Sørfold om nytt samarbeid med Fauske om PP-tjenester. Ny vertskommuneavtale med Sørfold kommune ble inngått med virkning fra 01.01.23. Omorganisering i seg selv kan medføre en risiko.

Det er ikke registrert tilsyn fra Statsforvalteren. Nasjonale trender viser mye oppmerksomhet rundt elevers rett på trygt og godt skolemiljø (opplæringsloven 9 A) etter revideringen av lovverket, og dette har også vært tema i forvaltningsrevisjon fra 2023. Konklusjonen i denne var at skoleeier og Vestmyra skole i stor grad arbeider systematisk for å fremme et trygt og godt skolemiljø og i noen grad har etablert rutiner og praksis som bidrar til å avdekke og håndtere brudd på elevenes rett til et godt og trygt skolemiljø. Det ble gitt ni anbefalinger som fremdeles er under oppfølging.

Med henblikk på den totale ressursbruken, demografiske endringer og omorganisering av PP-tjenesten vurderes risikoområdet for grunnskolesektoren som middels og der det kan være flere aktuelle tema, både regelverksetterlevelse, produktivitet og måloppnåelse. Ettersom forvaltningsrevisjon på trygt skolemiljø fremdeles er under oppfølging med omfattende anbefalinger, bør et eventuelt nytt prosjekt igangsettes mot slutten av perioden. For voksenopplæringen er det ikke påpekt særlig risiko utover det som omtales i delkapittel om flyktningtjenesten. For SFO er det ingen kjente påpekte forhold av betydning. Det gis gratis SFO for elever i 1. klasse fra skoleåret 2022-23.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Grunnskole	Middels	Flere aktuelle vinklinger: Produktivitet, måloppnåelse, regelverksetterlevelse.
Skolefritidsordning SFO	Lav	
Voksenopplæring	Lav	

4.2.3 Kultur, idrett, tros- og livssynssamfunn

Kommunene skal sørge for økonomiske, organisatoriske, informerende og andre relevante virkemidler og tiltak som fremmer og legger til rette for et bredt spekter av kulturvirksomhet. Kommunene har ansvar for folkebibliotekene og kulturskolene. Mange kommuner har organisatorisk tilknytning til ett eller flere lokale museer. I Salten er det organisert gjennom Stiftelsen Nordlandsmuseet. Kommunene har ansvar for å forvalte kunst kommunen selv eier.

Kommunene er den viktigste offentlige bidragsyteren når det gjelder å skape gode rammebetingelser for lokal idrettsaktivitet. Imidlertid er ikke tilrettelegging for idrett en lovpålagt oppgave og tilskuddsnivået i stor grad kan være påvirket av kommuneøkonomien. Kommunen samarbeider med idretten gjennom et idrettsråd og formålet er at det skal være en arena for samarbeid mellom idrettslag, idrettskrets og kommunen.

Kommunene har hatt det økonomiske ansvaret for kirken siden kommunene ble opprettet i 1837.

Dette ansvaret omfatter at kommunen utreder en del utgifter etter budsjettforslag fra kirkelig fellesråd. Tilskuddsordningen for tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke skal sikre stor grad av økonomisk likebehandling av tros- og livssynssamfunnene i Norge. Det årlige tilskuddet skal tilsvare statens og kommunens budsjetterte utgifter per medlem i Den norske kirke.

I kommunebarometeret er de tre tyngste nøkkeltallene i kultursektoren netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge, netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger og hvor mange ansatte kulturarbeidere det er i kommunen. Fauske plasserer seg på en 143. plass innen denne sektoren. Kultursektoren er mangfoldig, og det er naturlig med en viss variasjon på de mange måltallene. Der kommunen kommer dårligere ut er på bibliotek. Kommunen er bedre enn snitt i netto driftsutgifter til barn og unge og overføringer til frivillige. Utgifter til tros- og livssynssamfunn omfattes ikke av scoren i kommunebarometeret, men ifølge KOSTRA-data har kommunen ressursbruk over gjennomsnittet både sammenlignet med landet, fylket og sammenlignbare kommuner i KOSTRA-gruppen.

Det er ikke gjennomført kontroller eller relevante tilsyn innenfor kultursektoren. Det er ikke kjente forhold som tilsier høy risiko og risikoen vurderes derfor å være begrenset. I årsmeldingen beskrives at nedbemanning påvirker tjenestenivå for flere deler av kultursektoren, både kulturskolen og hovedbiblioteket. En aktuell tilnærming for en eventuell forvaltningsrevisjon vil kunne være måloppnåelse knyttet opp til hvordan tilbudene er skalert.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Kultur	Middels	Måloppnåelse
Idrett	Lav	
Tros- og livssynssamfunn	Lav	

4.2.4 Flyktingtjeneste

Kommunene har ansvar for at flyktninger og innvandrere får det tilbudet de har krav på etter introduksjonsloven. Kommunene skal veilede flyktninger og innvandrere på introduksjonslovens område. Kommunene skal tilby opplæring i norsk- og samfunnskunnskap til de som har rett til det/ plikt til det. Kommunene skall tilby introduksjonsprogram innen tre måneder etter bosetting i kommunen, eller etter at personen selv har bedt om det.

Bosetting av flyktninger organiseres i Enhet Familiens hus og integrering under Oppvekst og kultur. Bosettingsarbeidet er imidlertid en oppgave som påvirker kommuneorganisasjonen i flere ledd, spesielt barnehage, grunnskole, voksenopplæring, barnevern, helse, nav og boligkontoret.

Kommunen fatter vedtak om bosetting av flykninger etter anmodning fra Imdi. Den store pågangen av flyktninger er i flere sammenhenger kommunisert som svært krevende. Det må forventes at kommunen må være forberedt på anmodning om økt bosetting utover det som allerede er vedtatt. Antall deltakere i introduksjonsprogrammet økes i takt med bosettingen og det er budsjettert med økte stillingsressurser på flere områder. Dette innebærer stor aktivitetsvekst på kort tid, med den risiko det medfører både knyttet til økonomi, produktivitet og kapasitet og måloppnåelse. Risikoen berører flere kommunale tjenester. Risikoen vurderes som høy, selv om tilbakemeldingen i spørreundersøkelsen var lav risiko. Flere vinklinger kan være aktuelle i en forvaltningsrevisjon.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Flyktingtjeneste	Høy	Flere aktuelle vinklinger: Produktivitet, kapasitet, regelverksetterlevelse.

4.2.5 Barnevern

Barnevernloven skal sikre barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig helsehjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Barnevernloven gjelder for alle barn som har bosted i landet og oppholder seg her. Kommunen plikter å yte forsvarlige tjenester og tiltak. Barnet har rett på nødvendige tiltak når lovens vilkår for tiltaket er oppfylt.

Kommunen er ansvarlig for å utføre de oppgavene som følger av barnevernloven, som ikke er tillagt et statlig organ og de skal ha et internkontrollsystem som sikrer dette. Kommunen har også ansvaret for nødvendig opplæring av barneverntjenestens personell. Barneverntjenesten skal blant annet arbeide forebyggende, samarbeide med andre deler av forvaltningen og frivillige organisasjoner, samt utarbeide individuell plan for å ivareta barns interesser. Det er barneverntjenesten i oppholdskommunen til barnet som er ansvarlig for å yte tjenester og tiltak etter barnevernloven.

Nøkkeltallene for andel barn i barnevernet og andel undersøkelser gjennomført innenfor tre måneder er de tyngste i Kommunebarometeret. I tillegg måles antall barn i institusjon og fagutdannet per 1 000 barn. Fauske kom på 217. plass i sektoren i 2022. Tallene varierer noe. Det er en del fristoversittelser, men gode tall på årsverk og ressursbruk på forebygging.

Det er bestilt en forvaltningsrevisjon i sektoren forrige valgperiode. Denne dreier seg om ettervern og vil ventelig behandles i 2024. Det er ikke registrert tilsyn fra Statsforvalteren.

Stortinget har vedtatt en barnevernsreform som trådte i kraft 1.1.2022. Den flytter mer ansvar til kommunene på barnevernsområdet. Det heter at reformen skal bidra til å styrke det forebyggende arbeidet og tidlig innsats. Med barnevernsreformen har kommunene fått et større ansvar for barnevernet, både faglig og økonomisk. Dette stiller krav til kommunens styring av barnevernet, til ledelsen i barnevernet og til det samlede familiestøttende arbeidet. Som følge av lovendringen, vil det være en risiko, men kommunen later til å ha posisjonert seg godt ved at KOSTRA-tallene viser høy ressursbruk på forebygging. Ettersom det er en pågående forvaltningsrevisjon om ettervern, anbefales ikke flere prosjekter denne perioden.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Barnevern	Middels	Pågående forvaltningsrevisjon ettervern.

4.2.6 Helsetjenester

Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helsetjenester. Kommunens ansvar omfatter alle pasient- og brukergrupper, herunder personer med somatisk eller psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblem, sosiale problemer eller nedsatt funksjonsevne. Kommunen har plikt til å tilby blant annet helsetjeneste i skolene, helsestasjonstjeneste og svangerskaps- og barselomsorgtjenester og hjelp ved ulykker og andre akutte situasjoner. Videre skal kommunen tilby utredning, diagnostisering og behandling, herunder fastlegeordning, samt sosial, psykososial og medisinsk habilitering og rehabilitering.

Enhet for forebyggende og koordinerende tjenester er organisatorisk lagt under helse og omsorg. I årsmeldingen pekes det på omorganisering, sykefravær og rekrutteringsutfordringer for hele helse- og omsorgssektoren. Dette kommenteres nærmere i organisasjonskapitlet.

Statsforvalteren har gjennomført to tilsyn om legemiddelhåndtering. Det har ikke vært forvaltningsrevisjoner to siste perioder. Kommunen kommer i det øvre sjiktet i Kommunebarometeret og kommer på 91. plass i denne sektoren i 2023. Dette skyldes særlig vaksinasjonsgrad og utgifter til forebygging. Det var mange åpne fastlegelister under rapporteringsåret, men det kan tyde på at dette tallet har forverret seg.

Fastlegeordningen har vært under økende nasjonalt fokus siste årene blant annet på grunn av vaktbelastning og rekrutteringsutfordringer. Det nasjonale Pasient- og brukerombudet trekker dette særlig frem i sin årsmelding for 2022 ved at mangelen på fastleger har nasjonalt omfang og gir alvorlige konsekvenser for pasientene. I Fauske kommunes årsmelding står det at driften av legekantorene og Indre Salten legevakt har vært meget utfordrende i 2022. For å klare å opprettholde driften ved legekantorene etter at tre fastleger avsluttet sine arbeidsforhold i kommunen, var innleie av kostbare leger fra vikarbyrå eneste løsning på det tidspunktet. Med ca. 2800 pasienter uten fastlege var dette et nødvendig grep for å sikre forsvarlighet for pasientene. Rekruttering av fastlege har fortsatt å være krevende. Et aktuelt område for forvaltningsrevisjon vil derfor kunne være legetjenesten og kapasitet til å fylle lovkrav.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Helsetjeneste	Høy	Kapasitet/regelverkssetterlevelse legetjenesten.

4.2.7 Rus og psykisk helsearbeid

Kommunen har ansvar for tjenester til mennesker med psykiske lidelser og har ansvar for oppfølging av personer som er i risiko for å få, eller som har, et rusmiddelproblem. Tilbudene kan både handle om forebygging og direkte tjenesterettede tiltak, herunder råd og veiledning, behandlings- og rehabiliteringstjenester, praktisk bistand og opplæring, plass i institusjon, helsetjenester i hjemmet, økonomisk stønad og arbeidsrettede tiltak, tilbud om midlertidig bolig og bistand til å skaffe bolig.

Kommunebarometeret måler i liten grad sektoren opp mot andre kommuner. Det finnes KOSTRA-tall som blant annet viser årsverk av psykiatriske sykepleiere, årsverk av personer med personer med videreutdanning i rusarbeid og driftsutgifter til personer med rusproblemer, men disse er i liten grad egnet til sammenligning. De tallene som er meldt inn varierer noe later til å være innenfor normalområdet.

Det er ikke identifisert relevante tilsyn eller forvaltningsrevisjoner. Årsmeldingen omtaler i liten grad sektoren og er ikke identifisert særskilt risiko. Det kan likevel legges til at det nasjonale Pasient- og brukerombudet i sin årsmelding for 2022 skriver at psykisk helsehjelp må prioriteres høyere og at det er manglende kapasitet og kvalitet innen psykisk helsehjelp, både i kommunene og spesialisthelsetjenesten.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Rus og psykisk helse	Lav	

4.2.8 Hjemmetjeneste og institusjonsomsorg

Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige omsorgstjenester. Kommunens ansvar omfatter alle pasient- og brukergrupper, herunder personer med somatisk eller psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblem, sosiale problemer eller nedsatt funksjonsevne. Dersom tilbud på et lavere nivå i omsorgstrappen ikke er tilstrekkelig, plikter kommunen å gi pleie- omsorgstilbud i institusjon, eksempelvis langtidsopphold på sykehjem, korttidsopphold eller avlastning. Slike tjenester vil normalt være ressurskrevende.

I kommunens årsmelding står særlig kompetanse, rekruttering, vikarbruk og sykefravær beskrevet som utfordringer, og i tillegg omorganisering og overliggerdøgn på sykehus. Det står blant annet det for å ivareta pasientflyten i enkelte situasjoner har vært benyttet dobbeltrom.

Det har ikke vært forvaltningsrevisjon eller registrerte tilsyn direkte rettet mot tjenestetilbudet, men det ble i 2021 gjennomført en forvaltningsrevisjon rettet mot økonomisk styring og internkontroll i helse og omsorg. Denne er avsluttet og anbefalingene fulgt opp.

Fauske plasserer seg et stykke ned i Kommunebarometeret med en 245. plass for pleie og omsorg. Dette er et stort område som utgjør 20 % av den totale vekten i barometeret. Det er 28 nøkkeltall for sektoren, blant gjennomsnittlig timer hjemmesykepleie i uka, andel vedtak om hjemmetjeneste som iverksettes innen 15 dager, trygghetsalarmer, andel ansatte med fagutdanning, andelen av beboere med omfattende bistandsbehov og andel plasser i sykehjem i skjermet enhet. Tallene varierer noe. Det som er mest positivt er at det er en høy andel av brukerrettede årsverk som har fagutdanning. Det som trekker mest ned er at det er lav andel skjermede plasser i institusjon og lav andel korttidsplasser. Dette kan si noe om lav produktivitet.

Den demografiske utviklingen tilsier økning i mottakere av pleie- og omsorgstjenester. Sektoren er allerede tung i ressursbehov for kommunen og behovet vil være økende. Ved at sammenligningstallene viser svak produktivitet, egen beskrivelse av utfordringer og risiki og at tjenesten må vente ytterligere økt press, vurderes risikoen å være høy. Dette støttes av spørreundersøkelsen og tilbakemelding fra det forrige kontrollutvalget. Flere tema kan være aktuelle, eksempelvis produktivitet omkring institusjonsplasser eller utskrivningsklare pasienter fra sykehus.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Hjemmetjeneste	Høy	Produktivitet
Institusjonsomsorg	Høy	Produktivitet

4.2.9 Økonomisk sosialhjelp og boligsosiale tjenester

Økonomisk sosialhjelp reguleres i hovedsak av lov om sosiale tjenester i NAV, forvaltningsloven og sosialtjenesteloven. Målet er å bidra til å gjøre søkerne selvhjulpne, samt å forebygge utenforskap, økonomisk og sosialt. Dette gjøres gjennom opplysning, råd, veiledning og oppfølging, å yte sosial stønad som for eksempel livsopphold, boutgifter (husleie, strøm, etablering mm.), barnehage, SFO/AKS, lege- og tannlegeutgifter, aktiviteter mm., samt økonomisk rådgivning og gjeldsrådgivning. NAV har også ansvar for bolig gjennom bostøtte, midlertidig og varig botilbud og utleie av kommunal bolig, samt KVP – kvalifikasjonsprogrammet. Mottakerne kan ha flere og sammensatte behov, de kan være kort- eller langvarige, og de kan utredes for overgang til statlige ytelser.

Kommunene har hovedansvaret for å hjelpe vanskeligstilte på boligmarkedet. Kommunene skal blant annet medvirke til å skaffe boliger til personer som ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet, som boliger med særlig tilpasning og med hjelpe- og vernetiltak for dem som trenger det på grunn av alder, funksjonshemning eller av andre årsaker. NAV-kontoret skal finne midlertidig botilbud til de som ikke klarer det selv.

I Kommunebarometeret for 2023 kommer Fauske kommune på 115. plass i kategorien Sosialtjeneste. De viktigste nøkkeltallene er stønadslengde for eldre mottakere, andel som er på stønad i over seks måneder og ti måneder, andelen som har sosialhjelp som hovedinntekt, andelen mottakere av kvalifiseringsstønad og årsverk til økonomisk rådgivning. Selv om tallene er relativt gode, er det en del variasjon. Det er positivt at det er lav andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp utover 10 måneder og at det er færre mottakere av kvalifiseringsstønad som går over på sosialhjelp. Det er imidlertid en høy andel unge sosialhjelpsmottakere sammenlignet med andre. Når det gjelder den øvre aldersgruppen er tallene nærmere et gjennomsnitt.

Nav-tjenesten ble omorganisert i 2020 og betjenes nå av Nav Indre Salten der Fauske er administrativ vertskommune i et samarbeid mellom Hamarøy, Sørfold, Fauske, Saltdal og Beiarn kommuner. Omorganisering i seg selv er en risiko, ved at kommunens ansvar er det samme men da gjennom kommunen som utfører av en tjeneste i en styringsdialog med samarbeidskommunene. Selv om tallene viser relativt gode måltall, kan likevel et aktuelt tema for forvaltningsrevisjon være evaluering og

måloppnåelse av vertskommunesamarbeidet.

Statsforvalteren har gjennomført flere tilsyn. Det ble både i 2021 gjort et tilsyn etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen, mens det i 2023 også var et tilsyn med samme lovvekt. Dette indikerer at den lovmessige kontrollen er ivarettatt.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Økonomisk sosialhjelp og boligsosiale tjenester	Middels	Måloppnåelse vertskommunesamarbeid

4.2.10 Bygg- og eiendomsforvaltning

Plan og bygningsloven og forskrift om tekniske krav til byggverk inneholder krav og bestemmelser til kommunale eiendommer. Dette gjelder bl.a. naturpåkjenninger, uteareal og ytre miljø, krav til byggverk, sikkerhet ved brann, planløsning og bygningsdeler, krav til universell utforming, miljø og helse, energi, installasjoner og anlegg. God eiendomsforvaltning i kommunen handler om å gi ansatte og tjenestemottakere gode og effektive bygninger til lavest mulig kostnad. Dette innebærer å skape best mulig bygningsmessige rammer for tjenestene som leveres.

Kommunen har rollen både som eier, forvalter og bruker av eiendom. Disse rollene er ulike og kan til tider ha motstridende interesser. Ansvaret for de ulike rollene bør derfor organiseres på en tydelig og hensiktsmessig måte. Videre bør det foreligge overordnede politisk forankrede mål for bolig- og eiendomsforvaltningen, et rasjonelt system for planlegging og styring, og rapportering som bidrar til god kommunikasjon mellom bolig- og eiendomsforvaltningen og politikerne, og som kan tjene som beslutningsgrunnlag.

Eiendom, plan og samfunnsutvikling er et eget tjenesteområde med tre enhetsledere. Bygg og eiendom er ikke et eget tema i kommunebarometeret, men det rapporteres en rekke tall inn til KOSTRA. De tallene som er sjekket er netto driftsutgifter til eiendomsforvaltning i prosent av samlede driftsutgifter, netto driftsutgifter til forvaltning av eiendom per innbygger, areal på formålsbygg per innbygger, utgifter til vedlikehold per kvadratmeter, utgifter til renhold og energikostnader per kvadratmeter. Kommunen bruker mer av sitt budsjett til eiendomsforvaltning sammenlignet med både landet, fylket og KOSTRA-gruppen. Dette på tross av at det er mindre areal pr formålsbygg. Dette indikerer høy ressursinnsats og er positivt for sektoren. Imidlertid er det lavere utgifter til vedlikehold og driftsaktiviteter enn benchmark, noe som trekker i andre retningen.

Det ble i 2022 gjennomført en forvaltningsrevisjon med formål å belyse om Fauske kommune har et rasjonelt system for vedlikehold av bygg, som er egnet til å forhindre verdiforringelse i bygningsmassen. Videre å gi kommunestyret tilstrekkelig informasjon om tilstand/vedlikeholdsbehov på kommunens eide bygningsmasse. Rapporten konkluderte at kommunen i noen grad har etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av bygninger. Det ble gitt fem anbefalinger som fremdeles er under oppfølging. Med tanke på dette og at andre indikatorer ikke viser andre aktuelle risiko og tema, anbefales ikke flere forvaltningsrevisjoner denne perioden.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Bygg- og eiendomsforvaltning	Lav	

4.2.11 Vann og avløp

Vannforsyning reguleres av flere lover som blant annet matloven, helseberedskapsloven, folkehelseloven og drikkevannsforskriften. Avløpshåndtering reguleres i hovedsak av forurensningsloven med tilhørende forskrift. Kommunen har en tilsynsfunksjon mot private

avløpsanlegg og det er krav til større vannanlegg. Vannforsyning og avløpshåndtering er omfattet av selvkostprinsippet gjennom det lovmessige kravet om at brukerne av tjenesten bør bære kostnadene forbundet med tjenestene. Kommunen er imidlertid ikke pålagt full kostnadsdekning. Tømming fra slamavskillere er også underlagt selvkostprinsippet, men her er kravet at selvkost skal danne grunnlag for innbyggernes brukerbetaling.

Gebyrhåndteringen av selvkostområdet gjennomgås årlig gjennom årlige gebyrvedtak og den ordinære regnskapsrevisjonen. I tillegg er det foretatt etterlevelseskonsolidert i 2021 uten funn som ga grunnlag for videre oppfølging. Ettersom økonomi og produktivitet er grundig kontrollert, kunne en eventuell forvaltningsrevisjon av området være innenfor kvalitet og regelverksetterlevelse. Fauske kommer på 29. plass i sektoren for vann, avløp og renovasjon i Kommunebarometeret. Her måles både gebyrnivå, kvalitet og vedlikehold. Tallene er jevnt over svært gode. Statsforvalteren har også gjennomført tilsyn i 2022 med kommunen som myndighet for avløp. Det ble ikke funnet avvik, men gitt tre anmerkninger. Gitt de gode tallene anses det å være lav risiko på området.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Vann og avløp	Lav	

4.2.12 Renovasjon

Renovasjon reguleres i hovedsak av forurensningsloven med tilhørende forskrift. Viktige tiltak for å hindre forsøpling, helse- eller luktproblemer eller andre forurensningsulempes som følge av avfall, er å ha etablert gode systemer for innsamling av avfall og en god oppfølging av forsøplingssaker. Kommunen skal blant annet sørge for at det er etablert et system for innsamling av husholdningsavfall og at det gis nødvendig informasjon om avfallshåndtering til husstander og bedrifter. Renovasjon er omfattet av selvkostprinsippet.

Kommunens renovasjonshåndtering er delegert til det interkommunale selskapet Iris Salten IKS. Selskapsvirksomheten reguleres av en egen selskapsavtale. Iris har eget styre som velges av representantskapet. I selskapets årsmelding er det ikke pekt på spesielle usikkerhetsfaktorer, men selskapene som arbeider innenfor avfallsbransjen er eksponert for prisendringer i det globale råvaremarkedet og påvirkes av nasjonale miljømessige målsetninger. Konsernet har sunn økonomi med høy egenkapital i alle selskap. Konsernet har et tydelig engasjement for bærekraft, og samtlige selskaper har fokus på bærekraft i sine strategier.

Det har vært flere kontroller av Iris siste perioder. De kontrollene som har vært kan regnes som forvaltningsrevisjoner, ved at det omfatter tema innenfor selskapets drift, mer enn styringsdialogen og utøvelse av eierskapene. I 2020 ble det behandlet en rapport om selvkost og offentlige anskaffelser i selskapet. Opprinnelig rapport påpekte en del svakheter ved selskapets håndtering av offentlige anskaffelser, mens oppfølgingsrapporten viste en betydelig forbedring. I 2022 var det en ny rapport med tema statsstøtteregulativet og offentlig anskaffelse. Rapporten konkluderte med at selskapet i stor grad sørget for et avtaleverk som ivaretar kravene i statsstøtteregulativet, og i varierende grad har tilrettelagt for en konkret konkurranse i anbudskonkurranse 2020/2021 om mottak av avfall.

Vurderingen av den økonomiske internkontrollen synes å være godt ivarettatt gjennom tidligere kontroller. Dersom man skal velge annen tematikk kan det eksempelvis være innen kvalitet og regelverksetterlevelse. Kontrollutvalget har registrert noen konfliktsituasjoner om kriterier for avfallstømming, eksempelvis størrelse på tømmebil vs dimensjonering av vei, punkter for avfallshenting, osv. Av den grunn foreslås middels risiko og tema regelverksetterlevelse.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Renovasjon	Middels	Regelverksetterlevelse

4.2.13 Brann og feiing

Brann og redningstjenester reguleres i hovedsak av brann- og eksplosjonsvernloven. Loven har som formål å verne liv, helse, miljø og materielle verdier mot brann og eksplosjon, mot ulykker med farlig stoff og farlig gods og andre akutte ulykker, samt uønskede tilsiktede hendelser, og kommunen har en sentral rolle i dette arbeidet. Dette er blant annet regulert i forskrift om kommunal beredskapsplikt. Brannvesenets oppgaver er å sørge for beredskap ved brann og å drive forebyggende arbeid.

Det forebyggende arbeidet innebærer blant annet kartlegging av brannobjekt og utsatte grupper, samt tilsyn og feiing av fyringsanlegg i bygninger. Fra og med 2016 er fritidsboliger omfattet av kommunens plikt til å drive tilsyn og feiing av fyringsanlegg. Feiertjenesten er omfattet av selvkostprinsippet. Håndteringen av dette ble undersøkt av kontrollutvalget gjennom flere behandlinger i 2023 og synes tilstrekkelig belyst.

Det er det interkommunale selskapet Salten Brann IKS som er delegert myndighet til håndtering av brann og feiing i kommunen. Virksomheten reguleres av en egen selskapsavtale og representantskapet velger eget styre. Selskapsavtalen ble endret i 2022 og det er foretatt en justering av avtalen om finansiering og fordeling av kostnader. I ny avtale legges andelen av størrelsen på den vedtatte brannordningen til grunn ved fordeling av felleskostnader for den totale beredskapen, mot at fordelingen tidligere var basert på folketall.

En sentral aktivitet i selskapet i 2022 har vært arbeidet med implementering ny brannordning. Plan for helhetlig tjenesteleveranse, som omfatter materiell, kompetanse, stasjoner og slokkevann er ferdigstilt, og det ble gjennomført dialogmøter med alle kommuner på ettersommeren. For noen stasjoner medfører ny brannordning bare mindre justeringer, mens det ved andre lokasjoner kreves at nye tjenester etableres og infrastruktur tilpasses.

Brannordningene definerer hvordan beredskapstjenester i Salten Brann IKS skal organiseres og dimensjoneres. Dette har implikasjoner både knyttet til leveranse, kvalitet og økonomi. De store endringene som selskapet har i rammebetingelser og organisering kan tale for dette. Det har heller ikke vært forvaltningsrevisjoner her siste perioder. Konklusjonen er derfor høy risiko, noe som støttes i tilbakemelding fra det forrige kontrollutvalget. Det skal imidlertid bemerkes at tilbakemeldingen i spørreundersøkelsen er lav risiko.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Brann og feiing	Høy	Flere aktuelle vinklinger: Økonomi, kapasitet, regelverksetterlevelse.

4.2.14 Byggesak, kart og oppmåling

Byggesaksområdet reguleres i hovedsak av plan og bygningsloven, med tilhørende forskrifter og veiledere. Kommunene utøver myndighetsutøvelse gjennom å fatte vedtak innenfor blant annet deling og oppmåling, byggesøknader, utslippssøknader og reguleringsplaner. Behandling av byggesaker, oppmåling og matrikkelføring og utslippstillatelser er omfattet av selvkostprinsippet.

Byggesaksbehandling og reguleringsarbeid er viktige områder for utviklingen av en kommune. En utfordring er å ha god kontinuitet og kompetanse. Svakheter i saksbehandling og veiledning kan medføre at tiltak som ikke skulle vært godkjent blir godkjent, eller omvendt.

I årsmeldingen beskrives ikke spesielle utfordringer, utover kapasitet som er omtalt i flere sektorer. Kommunebarometeret har egen måling for saksbehandling og vurderer blant annet saksbehandlingstid for byggesaker, byggesaksgebyr og andel dispensasjoner. Her rapporteres det gode tall for kommunen, men det bemerkes at det ikke rapportert på alle indikatorer. Det har ikke vært

tilsyn eller forvaltningsrevisjoner i området. I spørreundersøkelsen omtales risikoen som lav. Ved behov for mindre kontroller kan imidlertid forenklet etterlevelseskontroll være aktuelt. Dette har også vært en tilbakemelding fra det forrige kontrollutvalget.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Byggesak, kart og oppmåling	Lav	

4.2.15 Veier, parker og idrettsanlegg

Kommunale veier reguleres av veglova og formålet er å sikre at planlegging, bygging, vedlikehold og drift av offentlige og private veier sikrer en trygg og god trafikkavvikling. Parker og grøntområder reguleres gjennom plan og bygningsloven og ved behandling av reguleringsplaner skal kommunen ta hensyn til arealformål til grøntstruktur som naturområder, turdrag, friområder og parker. Standard og vedlikehold av veier er viktig for å forhindre ulykker. Ut fra et folkehelse- og trivselsperspektiv er det viktig med idrettsanlegg og parker.

Temaet er ikke omtalt i kommunebarometeret, men KOSTRA har en rekke nøkkeltall innen samferdsel, men som sammenligning med tallene tolkes med varsomhet på grunn av ulik geografi og bosettingsstruktur. Likevel er det en tendens til lavere utgifter til vedlikehold og driftsutgifter til veier og gater pr innbygger enn sammenlignbare. Dette kan indikere en risiko. I årsmeldingen beskrives en rekke utfordringer, særlig som følge av vekslende vintervær. Dette er et fenomen som krever mer av kommunen, både i planleggingen, kapasitet og ressursutnyttelse.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Veier, parker og idrettsanlegg	Middels	Måloppnåelse vintervedlikehold. Produktivitet.

4.2.16 Landbruk og natur-/viltforvaltning

Hovedoppgavene i kommunenes landbruksforvaltning knytter seg til tilskudds- og lovforvaltning. Områdene reguleres av blant annet jordlova, konsesjonsloven, skogbrukslova, lov om motorferdsel i utmark, viltloven, naturmangfoldloven, plan- og bygningsloven og friluftsløven. I tillegg kommer en rekke forskrifter og rundskriv. Kommunene har oppgaver knyttet til saksforberedelse og kontroll av ulike tilskuddsordninger i landbruket. Videre har kommunene både myndighet og tilsynsoppgaver etter konsesjonsloven i forbindelse med eierskifte, og etter jordloven i forbindelse med nydyrking, deling eller omdisponering av jordbrukseiendom, og i forbindelse med driveplikt. Kommunen har også ansvar for å kontrollere at skogbruksloven følges, og kan fastsette meldeplikt for planer om hogst og tiltak knyttet til foryngelse og stell av skog.

I KOSTRA rapporteres det om en rekke parametere innenfor landbruk- og skogforvaltningen, men kommunene har svært ulik ressursbruk noe som henger sammen med næringsstrukturen i kommunen, og derfor vanskelig egnet for sammenligning. Det er ikke identifisert høy risiko knyttet til kommunen som myndighetsutøver. Statsforvalteren gjennomførte i 2023 forvaltningskontroll av produksjonstilskudd i landbruket. Det ble ikke gitt noen avvik og Statsforvalteren skriver at hovedinntrykket er at Fauske kommune har god kompetanse, og gjør en grundig og god saksbehandling på de kontrollerte områder.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Landbruk og natur-/viltforvaltning	Lav	

4.3 Organisasjonsperspektivet.

Organisasjonsperspektivet tar for seg hvordan kommunen er organisert og hvilken styring og

organisering den har for å nå de oppsatte mål for tjenesteproduksjonen, samt hvordan saksbehandling og interne tjenester blir ivaretatt. Organisasjonsperspektivet retter fokuset mot om tjenesteproduksjonen, og støttefunksjoner til disse, er effektiv og i tråd med lover og regler. I analysen har vi støttet oss på kommunens egen informasjon, herunder kommunens nettsider, planer, regnskap og årsberetning med rapport på internkontroll til kommunestyret.

4.3.1 Organisering, styring og ledelse

Kommuneloven legger rammene for den politiske organiseringen av en kommune. Kommunens øverste folkevalgte organ er kommunestyret som ledes av ordfører. Under kommunestyret skal det opprettes et formannskap og man kan også oppnevne utvalg og/eller råd. Kommunestyret skal ansette en kommunedirektør, som skal være leder for kommunens administrasjon. Ut over dette er det stor grad av frihet for hvordan den administrative organiseringen av kommunen skal være.

Valg av administrativ organisasjonsmodell og hyppigheten av omorganiseringer kan ha betydning for vurdering av risiko. Hvor mange nivåer man velger vil ha betydning for nærhet til eventuelle situasjoner, samt hvor mange enheter eller personer en leder skal følge opp. Det er viktig med et oppdatert delegeringsreglement som gjenspeiler styringslinjene. Delegeringsreglementet viser hvordan myndighet til å fatte beslutninger på vegne av kommunen er fordelt på politisk nivå, og mellom politisk og administrativt nivå.

Fauske har nylig gjennomgått en omfattende administrativ omorganisering med virkning fra 01.01.2022. Parallelt med dette er flere av lederne nye. Kommunedirektøren har 2 kommunalsjefer for henholdsvis Oppvekst og opplæring og Helse og omsorg. I tillegg 3 ledere for stab- og støttetjenester, henholdsvis Økonomi og virksomhetsstyring, Innovasjon og utvikling og Plan og næring. Kommunalsjefer og stabsledere utgjør sammen med kommunedirektøren det strategiske lederteamet. Det er i tillegg et kommunale foretak (KF) tilknyttet kommunen: næringsforetaket Fauna KF. KFet har i henhold til loven eget styre, egen ledelse og egne vedtekter, men anses som en del av kommunen. Kommunen er deltager i fem interkommunale selskap (IKSer) med ulik grad av delegert myndighet.

I forrige var det i plan for forvaltningsrevisjon valgt ut flere tema innenfor organisasjon, styring og ledelse. Det er bestilt en kontroll om oppfølging av politiske vedtak som ventes levert og behandlet i løpet av 2024. I tillegg var det på planen forvaltningsrevisjoner med tema «administrativ struktur» og «gjennomføring av omstilling». Disse ble satt på vente grunnet pågående omorganisering, og at det ble ansett for tidlig med evaluering forrige periode. Prosjektene synes imidlertid svært aktuelle nå, nå som den administrative strukturen har fått virke en periode. Dessuten har kontrollutvalget anbefalt mulig tema om systemer, rutiner, delegeringsmyndighet ved håndtering av tvistesaker og rettstvister.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Organisering, styring og ledelse	Høy	Måloppnåelse administrativ struktur og gjennomføring av omstilling. Håndtering av rettstvister.

4.3.2 Internkontroll og kvalitetssikring

Internkontroll er et vidt begrep og kan omfatte prosesser for å gi rimelig sikkerhet for målrettet og effektiv drift, pålitelig rapportering, og overholdelse av lover og regler. Det kan både dreie seg om økonomisk internkontroll (regnskap, transaksjonskontroll, budsjettoppfølging mm) eller mer spesifikk internkontroll på de ulike tjenesteområdene.

Interkontroll og krav til dette er skjerpet i den nye kommuneloven. Den stiller krav til at kommuner skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges.

Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold. Kommunedirektøren skal som ansvarlig for internkontrollen utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering, ha nødvendige rutiner og prosedyrer, avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik, dokumentere internkontrollen og ved behov evaluere og forbedre prosedyrer og tiltak for internkontroll. Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret minst én gang i året.

Kommunedirektøren har valgt å benytte årsmeldingen som interkontrollrapportering. Her står det at kommunen har flere overordnede reglement, rutiner og retningslinjer som er styrende for virksomheten. Flere er under utarbeidelse, samt at eksisterende reglementer og beskrivelser skal gjennomgås og revideres. Av de viktigste for kommunen nevnes delegasjonsreglement, arbeidsgiverpolitiske retningslinjer og personalregulativer, økonomi- og finansreglement (ble vedtatt i første møte i kommunestyre i 2023), innkjøpsstrategi og -reglement og eierskapsmelding. Med utgangspunkt i de overordnede styrende dokumenter er det utarbeidet rutinebeskrivelser innenfor de ulike tjenesteområdene. Internkontrollen har som formål å gjennomføre en risikobasert kontroll på at det er etablert gode rutiner og arbeidsprosesser på viktige områder, at disse etterleves og at avvik og feil avdekkes og håndteres. Dokumentasjonen av overordnede styrende dokumenter og rutinebeskrivelser er i all hovedsak lagt i Risk Manager - som er Fauske kommunens kvalitets- og styringsverktøy.

Det har vært en forvaltningsrevisjon om økonomisk styring og internkontroll. Denne var imidlertid rettet mot helse og omsorg og hadde en bredere innfallsvinkel. Rapporten som sådan er lukket, men kontrollutvalget har i sin evaluering pekt på at oppfølging av om avvikssystem faktisk blir brukt kan være et aktuelt tema for kontroll. Det er videre av betydning at kravene om internkontroll er styrket i kommuneloven, blant annet ved årlig rapportering til kommunestyret. Dette kan være av særlig interesse for en forvaltningsrevisjon, for å vurdere om rutiner og rapportering er tilfredsstillende i henhold til lov nå når lovkravet er skjerpet. Risikoen vurderes derfor å være høy. I tillegg har kontrollutvalget pekt på aktuelle temaer som prosjektgjennomføringsevne ved investeringer.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Internkontroll og kvalitetssikring	Høy	Regelverksetterlevelse. Prosjektgjennomføringsevne.

4.3.3 Økonomistyring

Kommuneloven omfatter regler for langsiktig og bærekraftig økonomiforvaltning, for å trygge det finansielle grunnlaget for velferdstjenestene, og tilliten til at ressursene forvaltes på beste måte. Kommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivarettatt over tid.

Kommunestyret skal selv vedta økonomiplan, årsbudsjett, konsolidert årsregnskap, årsberetning, finansielle måltall, økonomireglement og finansreglement. Økonomiplanen skal ta utgangspunkt i kommuneplanens samfunnsdel, og kan utgjøre handlingsdelen til samfunnsdelen. Økonomiplan og årsbudsjett skal settes opp i balanse og være realistiske og årsbudsjettet er bindende. Budsjettoppfølgingen har derfor en sentral rolle i styringen av kommunen. Kommunedirektøren har plikt til å rapportere om budsjettavvik, og foreslå budsjettendringer. Regnskapsrevisjonen skriver i sitt oppsummeringsbrev at samarbeidet med kommunens administrasjon fungerer meget bra. Påpekning av feil og forslag til forbedringer i rutiner blir imøtekommet på en konstruktiv måte. Det er ikke spesielle merknader fra revisjonen som indikerer høy risiko om økonomistyringen. Det har i 2022 vært gjennomført etterlevelsekontroll med finansforvaltningen som riktignok påpekte mangler, men som umiddelbart ble fulgt opp og rettet. Det er vedtatt finansielle måltall i tråd med kravene i kommuneloven.

I årsberetningen skal det redegjøres for vesentlige budsjettavvik, inkludert avvik fra premissene for bruk av bevilgningene, og eventuelt merforbruk skal dekkes inn året etter at det oppsto. Dersom økonomiplan eller budsjett fremlegges med merforbruk, eller regnskapsmessig merforbruk ikke inndeckes innen fristen, innebærer det økonomisk ubalanse, og det medfører innmelding i registeret om betinget godkjenning og kontroll (ROBEK). Fauske kommune har svært anstrengt økonomi og har over lengre tid vært registrert i ROBEK. Dette skyldes at driftsbudsjettet er vedtatt med et merforbruk, merforbruk skal dekkes inn over flere enn to år etter at det oppsto og at balanseregnskapet viser et oppsamlet merforbruk som er større enn tre prosent av driftsinntektene.

I kommunebarometeret kommer Fauske på 297. plass i kategorien «Økonomi». De tyngste nøkkeltallene i sektoren er nøkkeltallene for driftsmargin og disposisjonsfond. Samlet har disse nøkkeltallene en vekt på 50 prosent av sektoren og er hovedårsaken til den svake scoren. Det kan imidlertid legges til at utviklingen er i bedring. Ettersom reglementer, måltall og styringsmekanismer langt på vei er etablert, anses risikoen i forvaltningsoppgavene som middels selv om kommunen som sådan har svak økonomi. Det som kan påpekes er kommunens evne til realistisk budsjettering, og evnen til å styre etter finansielle måltall.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Økonomistyring	Middels	Måloppnåelse. Regelverksetterlevelse.

4.3.4 Offentlige anskaffelser

Anskaffelser i offentlig sektor reguleres av lov om offentlig anskaffelser med tilhørende forskrifter. Norge har gjennom internasjonale avtaler forpliktet seg til å følge bestemte fremgangsmåter ved anskaffelser over visse verdier (terskelverdier). Loven gjelder også ved anskaffelser som er under terskelverdien. En oppdragsgiver skal ikke diskriminere leverandører, hindre konkurranse eller dele opp anskaffelser for å omgå bestemmelsene. Den skal opptre i samsvar med grunnleggende prinsipper om konkurranse, likebehandling, forutberegnelighet, etterprøvbarehet og forholdsmessighet.

Offentlige anskaffelser er et tema med krevende regelverk og som krever stor grad av kompetanse. Fauske kommune har vært deltager i et samordnet innkjøp i Salten og Nordland som har vært styrt fra Bodø som vertskommune. Innkjøpssamarbeidet med Bodø har nylig endret karakter til en ordning med såkalt innkjøpssentral. Fauske kommunestyre vedtok i april 2022 at det ikke var formålstjenlig å slutte seg til det nye samarbeidet og at eksisterende avtaler i en overgangsfase skulle fases ut. Samtidig ble det bedt om at kommunedirektøren skulle ta initiativ til etablering av et mindre innkjøpssamarbeid for hele eller deler av avtaleporteføljen, fortrinnsvis basert på kjøp av eksterne innkjøpstjenester.

Det ble i 2020 gjennomført en forvaltningsrevisjon med formål å belyse om kommunen overholder regelverket for offentlige anskaffelser. Rapporten konkluderte den gang at kommunen i stor grad følger regelverket. Dette i seg selv viser at temaet er belyst med lav risiko. Imidlertid har innkjøpssamarbeidet endret karakter, noe som tilsier en viss risiko. Det kan derfor være aktuell med ny kontroll, men i så fall litt ut i perioden når ordningen har satt seg.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Offentlige anskaffelser	Middels	Nylig gjennomført forvaltningsrevisjon.

4.3.5 Personalforvaltning. Kompetanse/rekruttering.

Kommunestyret har det overordnede arbeidsgiveransvaret, og kan vedta arbeidsgiverstrategier og reglementer. Det kan være en utfordring for kommuner å rekruttere og beholde personale med ønsket kompetanse, og arbeidsgiverstrategien kan være et verktøy for å bli en attraktiv arbeidsgiver og redusere risikoen på området.

I kommuneloven er kommunedirektøren gitt ansvar for å utøve det løpende arbeidsgiveransvaret, og har med det det løpende personalansvaret for den enkelte, inkludert ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner, hvis ikke annet er fastsatt i lov. Hovedavtalen inneholder bestemmelser om forhandlingsordning, prosedyrer samt arbeidsgivers og tillitsvalgtes rettigheter og plikter. Hovedavtalen er et virkemiddel for å sikre samhandling og gode prosesser mellom partene.

Nylig gjennomført forvaltningsrevisjon på økonomisk styring og internkontroll i helse og omsorg har gitt noen implikasjoner om personalforvaltningen. Det er ikke fremkommet informasjon om høy risiko på området. Når det gjelder kompetanse- og rekrutteringsutfordringen er den imidlertid krevende i helse kommunesektoren og påpekt som sårbar i flere sektorer. Tilgangen på fagfolk, både faste og vikarer, er en vedvarende utfordring og vikarbruken er høy. Dette vurderes derfor som særlig aktuell for kontroll med tanke på måloppnåelse. Dette støttes av spørreundersøkelsen og av det forrige kontrollutvalgets tilbakemelding.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Personalforvaltning	Lav	
Kompetanse/rekruttering	Høy	Måloppnåelse

4.3.6 IKT, digitalisering, personvern, arkiv og saksbehandling

Økt digitalisering representerer muligheter for besparelser og bedre tjenester, men kompleksiteten i offentlig sektor kan være en utfordring. Mange kommuner mangler helhetlige planer eller egen IKT-/digitaliseringsstrategi, og mange kommuner benytter digitale tjenester i langt større omfang enn de tilbyr digitale tjenester. Digitaliseringen innebærer også økt risiko knyttet til informasjonssikkerhet. For å unngå så vel tap av verdier som tap av tillit, er det nødvendig for kommunen å sikre at uvedkommende ikke får tilgang til informasjon, at informasjon ikke blir endret utilsiktet, og at informasjonen er tilgjengelige for brukerne ved behov.

Personvern er et tidsaktuelt tema, ikke minst med personvernforordningen som ble tatt inn i norsk lov i 2018. Datatilsynet er både tilsyn og ombud og skal veilede og kontrollere om virksomheter etterlever personvernreglene. Kommunen plikter å ha oversikt over systemer som behandler personopplysninger og informasjonsutveksling mellom systemene. Det er også viktig å vite hvilke typer personopplysninger som behandles, hvilke opplysninger som oppbevares og hvor lenge de oppbevares.

Åpenhet og innsyn er sentrale forutsetninger for et fungerende demokrati. Kommunelovens regler om møteoffentlighet og offentlighetsloven skal legge til rette for at offentlig virksomhet er åpen og gjennomsiktig. Kommuner og offentlige organ har ansvar for å dokumentere sin egen aktivitet i arkivholdet. En velfungerende postjournal og arkivordning er grunnleggende forutsetninger for å ivareta åpenhet og demokratisk kontroll. Alle kommuner skal utarbeide en arkivplan som skal innrettes slik at den kan brukes som et redskap i organets internkontroll med arkivarbeidet. Arkivverket hadde i 2021 tilsyn med kommunens arkivhold. Arkivverket skrev da at de hadde inntrykk av at den daglige arkiveringen og journalføringen som utføres av arkivtjenesten i sak-/arkivsystemet WebSak fungerer godt. Fauske kommune er godt i gang med, og har også fått på plass mye dokumentasjon og rutiner i sin arkivplan. Det er også foretatt en kartlegging av papirarkiver i alle enheter. Det ble gitt fem pålegg. I og med at tilsynet var såpass omfattende synes avvikene kjent, og risikoen redusert på det området.

Pressens offentlighetsutvalg i samarbeid med Kommunal Rapport publiserer årlig et såkalt Åpenhetsbarometer som vurderer åpenheten i landets kommuner. Her vurderes blant annet postlister, tilgjengelighet på hjemmesider, møteoffentlighet og respons på henvendelser og innsynskrav. Fauske kom i 2023 på en 177. plass, som er i midtsjiktet.

Regelverket omkring personvern er som nevnt nytt og omfattende, noe som i seg selv kan innebære større risiko for etterlevelse og derigjennom kan aktualisere en forvaltningsrevisjon. Det ble imidlertid gjennomført en forvaltningsrevisjon i 2022 med tema informasjonssikkerhet og problemstilling å undersøke i hvilken grad Fauske kommune ivaretar krav i regelverket om informasjonssikkerhet og personvern. Konklusjonen da var at kommunen i noen grad ivaretar regelverket. Det ble gitt seks anbefalinger og som fremdeles er under oppfølging. Det synes derfor ikke aktuelt med et nytt prosjekt denne perioden.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
IKT, digitalisering, personvern	Middels	Nylig gjennomført forvaltningsrevisjon
Arkiv, saksbehandling	Lav	

4.3.7 Arbeidsmiljø

Det er et arbeidsgiveransvar å sørge for at det utføres systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheten i samarbeid med arbeidstakerne og deres tillitsvalgte. Arbeidsmiljøloven konkretiserer krav til systematisk HMS-arbeid, noe som omfatter å fastsette mål, fordele ansvar, oppgaver og myndighet, kartlegge og vurdere risikoforhold og iverksette tiltak for at arbeidsmiljøet skal være i samsvar med lovkrav, forebygge og følge opp sykefravær.

Etiske retningslinjer for ansatte og folkevalgte er viktige virkemidler for å redusere risikoen for uetisk atferd og korrupsjon. Retningslinjene må jevnlig oppdateres, være forståelige, relevante og etterlevbare, og skal gi klare anvisninger for hvilken atferd som forventes i ulike situasjoner.

Arbeidsmiljøloven gir arbeidstaker rett til å varsle om kritikkverdige forhold. Dette er definert som forhold som er i strid med rettsregler, skriftlige etiske retningslinjer i virksomheten eller etiske normer. Loven regulerer også fremgangsmåte og arbeidsgivers aktivitetsplikt ved varsling. Loven gir vern mot gjengjeldelse av varsling gjennom forbud mot gjengjeldelse samt oppreisning og erstatning ved brudd på forbudet. Kommunen har plikt til å utarbeide rutiner for intern varsling som skal være skriftlige. Kommunen skal oppmuntre sine medarbeidere til å varsle om kritikkverdige forhold og tilrettelegge for varsling. For å bidra til dette er det viktig at verdien av varsling anerkjennes i kommunen og at kommunen arbeider for å fremme et godt ytringsklima.

Når det gjelder tilsyn har særlig Arbeidstilsynet en særlig rolle i å kontrollere arbeidsgivers etterlevelse av helse, miljø og sikkerhet i henhold til arbeidsmiljøloven. Det er gjennomført flere tilsyn på flere områder av kommunen siste perioder og kontrollhensynet synes ivaretatt på enkelte lokasjoner. Arbeid med sykefravær er gjennomgått i flere forvaltningsrevisjoner både i 2018 og i 2022.

Varsling er et fenomen som er gitt økt oppmerksomhet i arbeidslivet og som har stor økonomisk og omdømmemessig risiko ved feil håndtering. Det er en tendens til økt grad av varslingssaker i flere av Salten-kommunene og det har stor betydning å være i forkant av sakene ved å ha et godt gjennomarbeidet reglement og rutiner. Her har det ikke vært relevante kontroller og tematikken bør ha stor interesse for gjennomgang og for å identifisere forbedringspunkter.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
HMS: Helse, miljø og sikkerhet	Lav	
Etikk og varsling	Høy	Regelverksetterlevelse

4.4 Oppsummering

Tema	Risiko	Merknad
Samfunnsplanlegging	Lav	
Næringsutvikling	Middels	Måloppnåelse.
Miljø, klima og energi	Høy	Måloppnåelse
Beredskapsplaner og ROS-analyser	Lav	
Barnehagesektoren	Middels	Regelverksetterlevelse. Produktivitet.
Grunnskole	Middels	Flere aktuelle vinklinger: Produktivitet, måloppnåelse, regelverksetterlevelse.
Skolefritidsordning SFO	Lav	
Voksenopplæring	Lav	
Kultur	Middels	Måloppnåelse.
Idrett	Lav	
Tros- og livssynssamfunn	Lav	
Flyktningtjenesten	Høy	Flere aktuelle vinklinger: Produktivitet, kapasitet, regelverksetterlevelse.
Barnevern	Middels	Pågående forvaltningsrevisjon ettervern.
Helsetjenester	Høy	Kapasitet/regelverksetterlevelse legetjenesten.
Rus og psykisk helsearbeid	Lav	
Hjemmetjenester	Høy	Produktivitet.
Institusjonsomsorg	Høy	Produktivitet.
Økonomisk sosialhjelp og boligsosiale tjenester	Middels	Måloppnåelse vertskommunesamarbeid.
Bygg- og eiendomsforvaltning	Lav	
Vann og avløp	Lav	Regelverksetterlevelse.
Renovasjon	Middels	Regelverksetterlevelse.
Brann og feiing	Høy	Flere aktuelle vinklinger: Økonomi, kapasitet, regelverksetterlevelse.

Byggesak, kart og oppmåling	Lav	
Veier, parker og idrettsanlegg	Middels	Måloppnåelse vintervedlikehold. Produktivitet.
Landbruk og natur-/viltforvaltning	Lav	
Organisering, styring og ledelse	Høy	Måloppnåelse administrativ struktur og gjennomføring av omstilling. Håndtering av rettstvister.
Internkontroll og kvalitetssikring	Høy	Regelverksetterlevelse. Prosjektgjennomføringsevne.
Økonomistyring	Middels	Måloppnåelse. Regelverksetterlevelse.
Offentlige anskaffelser	Middels	Nylig gjennomført forvaltningsrevisjon.
Personalforvaltning	Lav	
Kompetanse/rekruttering	Høy	Måloppnåelse.
IKT, digitalisering, personvern.	Middels	Nylig gjennomført forvaltningsrevisjon.
Arkiv og saksbehandling	Lav	
HMS: Helse, miljø og sikkerhet	Lav	
Etikk og varsling	Høy	Regelverksetterlevelse.

5. Risikovurdering av kommunens eierskap

I likhet med forvaltningsrevisjon skal kommunestyret også vurdere kontroller av sine eierskap basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering.

5.1 Om eierstyring

Kommunene har stor grad av frihet når det gjelder organiseringen av den kommunale virksomheten og har i lang tid gjort bruk av fristilte organisasjonsmodeller. Organisering av kommunal virksomhet i egne rettssubjekter utfordrer de vanlige ansvars- og styringslinjene. For å avhjelpe denne utfordringen har kommuneloven egne bestemmelser om kommunestyrets tilsyn og kontroll med slik utskilt virksomhet. Kontrollutvalget skal føre det løpende tilsynet med kommunens forvaltning og én av oppgavene er å påse at kommunen fører tilsyn med sine interesser i selskaper – det vil si eierskapskontroll eller selskapskontroll. Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover, forskrifter og kommunestyrets vedtak.

Det kan være en glidende overgang mellom hva som er kontroll av eierskapsutøvelsen og revisjon av selskapet (forvaltningsrevisjon). Dersom selskapskontrollen skal omfatte selskapets virksomhet – spørsmål som krever innsyn i selskapets drift – vil dette være en forvaltningsrevisjon. Et typisk eksempel er samfunnsansvar (f.eks. etikk, varsling og anskaffelser). Andre eksempler på tema som må undersøkes gjennom forvaltningsrevisjon, er regelverksetterlevelse (f.eks. anskaffelser og offentlighet), selvkost og annen måloppnåelse/gjennomføring av virksomheten.

At virksomheter eller tjenester skilles ut som egne foretak eller selskaper innebærer at betingelsene for folkevalgt styring og kontroll, og til dels også politikerrollen, endres. Dette medfører at styringen vil være av en annen art enn den politiske styringen av kommunens øvrige virksomhet. De mest brukte argumentene for å skille ut virksomhet i selskaper og foretak er knyttet til kostnadseffektivitet, tjenestekvalitet, konkurranseutsetting, oppgave- og ansvarsfordeling og oversiktliggheit. Med en slik organisering får folkevalgte ansvar for å fastsette mål og å føre kontroll med måloppnåelse, mens selskapets styre og ledelse har ansvar for valg og bruk av virkemidler.

Styringsvirkemidlene i en utskilt virksomhet er ikke de samme som for kommunens egen virksomhet. Ved at virksomheten legges til en enhet fristilt fra kommunens administrasjon mister kommunestyret sin rett til direkte instruksjon. Kommunestyret kan kun instruere den eller de representantene som opptre i eierorganet på kommunestyrets vegne, for eksempel i et representantskap. Organer eller ansatte i selskapene kan ikke instrueres direkte.

Kommunens egenkontroll består av administrasjonssjefens internkontroll og kontrollfunksjonene underlagt kontrollutvalget. Når virksomhet skilles ut i egne juridiske enheter er det ikke lenger administrasjonssjefen som har ansvaret for internkontrollen, men styret i den aktuelle virksomheten. Selskapsformer som bygger på annet lovverk enn kommuneloven, har ikke nødvendigvis de samme juridiske kravene til internkontroll som en kommune. For en offentlig eier er det likevel viktig å påse at styret har den nødvendige kontroll med virksomheten.

5.2 Problemstillinger i en eierskapskontroll

NKRF har i 2018 utgitt en veileder i selskapskontroll og gir her en nærmere beskrivelse av hvilke problemstillinger som kan inngå i kontrollen. Eierskapskontroll er et middel for å påse at kommunen forvalter sine eierinteresser i selskap i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger og i henhold til aktuelt lovverk. Dette leder fram mot en overordnet problemstilling for all eierskapskontroll:

Sikrer kommunen at eierinteressene utøves i samsvar med relevant lovgivning og kommunestyrets

vedtak og forutsetninger?

Hvordan det er hensiktsmessig å innrette denne kontrollen, avhenger av om kommunen er «god» eller «moden» når det gjelder eierskap, eller om kommunen ikke har retningslinjer eller føringer for hvordan den vil forvalte sitt eierskap i selskaper. For en kommune som ikke har eierskapsmelding eller andre former for retningslinjer, kan en av følgende hovedproblemstillinger være formålstjenlig:

I hvilken grad er det lagt til rette for god eierstyring i kommunen? Utøves kommunens eierskap i samsvar med aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring?

Dersom kommunen har eierskapsmelding eller andre retningslinjer for eierskapsforvaltningen, bør problemstilling formuleres i samsvar med det:

Har kommunen etablert tilfredsstillende rutiner eller retningslinjer for eierstyring?

og

Følger kommunen vedtatte rutiner/retningslinjer for eierstyring?

Dersom selve eierskapsmeldingen har vært gjennom selskapskontroll tidligere, kan det være hensiktsmessig å gå rett på praksis:

Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring?

Dette er store problemstillinger, og det vil som regel være behov for å spisse eller avgrense undersøkelsen noe. Kanskje vil en rette kontrollen mot ett selskap, eller en vil fokusere på noen få tema knyttet til eierstyringen. Aktuelle tema innenfor problemstillingene kan blant annet være

- Eierskapsmelding, eierskapsopplæring og evaluering av eierskapsmelding og eierstrategier
- Samordning av selskapsføringer med andre eiere
- Representasjon og fullmakter i eierorgan – valg av representanter, delegasjon og fullmakter
- Demokratihensyn: offentlighet, arkiveringsrutiner i kommunen, behandling av eiersaker i kommunestyre - avklaringer og rapportering om eiersaker
- Gjennomføring av møter i eierorgan – innkallinger, gjennomføring/saksbehandling og protokollføring
- Styrevalgprosess og styresammensetning
- Ivaretagelse av samfunnsansvar i selskapene
- Avkastning og utbyttepolitikk
- Anbefalinger fra tidligere kontroller

5.3 Fauske kommunes eierskapsmelding

Et mål for den nye kommuneloven er styrking av kommunenes eierstyring overfor kommunalt eide selskaper. Det er nå et lovfestet krav at kommunen minst én gang i valgperioden skal utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret. Eierskapsmeldingen skal inneholde kommunens prinsipper for eierstyring, oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i, og kommunens formål med sine eierinteresser.

KS har utarbeidet 21 anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll av kommunaleide selskaper og foretak. Formålet med prinsippene og anbefalingene er å avklare roller og ansvar, sikre åpenhet og ryddige beslutningsprosesser, redusere ulike typer risiko, stimulere til verdiskapning gjennom å legge til rette for økt effektivitet mv.

Det ble i 2023 gjennomført en eierskapskontroll av Fauske kommunes eierskapsmelding. Formålet med eierskapskontrollen var å avdekke om kommunen har en oppdatert eierskapsmelding som tilfredsstiller kravene i kommuneloven §26-1 med særlig fokus på om kommunen har et avklart formål med sine eierskap. Revisor konkluderte da med at Fauske kommune i noen grad, opp mot stor grad, har eierskapsmelding i samsvar med kommuneloven og gjeldende anbefalinger for eierstyring. Parallelt med revisors arbeid ble det imidlertid foretatt en revidering av Fauske kommunestyre som i stor grad lukket de avvikene som revisjonen påpekte, særlig ved at selskapsspesifikke strategier var utarbeidet. Kontrollen er derfor avsluttet uten ytterligere oppfølging fra kontrollutvalgets side.

5.4 Fauske kommunes eierskap. Selskaper hvor kommunen har eierinteresser

Fauske kommunestyre behandlet sist sin eierskapsmelding i september 2023, sak 53/23. I oversikten gjengis kun eierinteresser i aksjeselskaper, interkommunale selskaper, interkommunale samarbeid som er organisert som egne rettssubjekter, samvirkeforetak og foreninger.

Kommune	Selskap	Selskapsform	Kontroll
Fauske	Salten Regionråd	Kommunalt oppgavefelleskap og IPS	nei
Fauske	Salten Kontrollutvalgsservice	Kommunalt oppgavefelleskap	nei
Fauske	Salten IUA	Kommunalt oppgavefelleskap	nei
Fauske	Interkommunalt arkivsamarbeid i Nordland	Kommunalt oppgavefelleskap	nei
Fauske	RKK Salten (Regionalt kontor for kompetanseutvikling)	Kommunalt oppgavefelleskap	nei
Fauske	Salten Kommunerevisjon	Interkommunalt selskap	nei
Fauske	IRIS Salten	Interkommunalt selskap	ja
Fauske	Salten Brann	Interkommunalt selskap	nei
Fauske	Helse og miljøtilsyn Salten	Interkommunalt selskap	nei
Fauske	Indre Salten Energi	Aksjeselskap	nei
Fauske	Ise Produksjon Røyrvatn	Aksjeselskap	nei
Fauske	Moment Salten Holding	Aksjeselskap	nei
Fauske	Siso Vekst	Aksjeselskap	nei
Fauske	Galvano Tia	Aksjeselskap	nei
Fauske	Salten Kraftsamband	Aksjeselskap	nei
Fauske	Salten Gruppen (Saltens bilruter)	Aksjeselskap	nei
Fauske	Kommunekraft	Aksjeselskap	nei

I kolonnen til høyre angis om det har vært kontroll i selskapet siste to perioder.

I korte trekk kan man oppsummere vesentlighetsmomenter med hvor alvorlig det er for kommunen dersom dens mål for eierskapet ikke oppnås. Det finnes mange mulige kriterier for hva som gjør et eierskap vesentlig. Noen eierskap har et finansielt formål, altså at man ønsker økonomisk utbytte, mens andre har et politisk formål, for eksempel at man ser det som en hensiktsmessig måte å tilby en viktig tjeneste til innbyggerne, et bidrag til å utvikle arbeidsplasser i kommunen eller en måte å organisere andre kommunale oppgaver på.

I dette kan følgende vesentlighetsmomenter legges til grunn:

- Store økonomiske verdier
- Hvorvidt selskapet utfører viktige kommunale oppgaver
- Mottar vesentlige tilskudd fra kommunen
- Betydning for lokalsamfunn/arbeidsplasser
- Politisk interesse/prestisje

Risiko kan defineres som sannsynligheten for at kommunen ikke oppnår sine intensjoner med eierskapet eller at andre betydelige problemer oppstår. En slik analyse for hvert enkelt selskap vil vanligvis være en ressurskrevende prosess. Ved utarbeidelse av plan for selskapskontroll bør man

derfor foreta en overordnet helhetsvurdering av risikonivået knyttet til kommunens eierskapsutøvelse, og risiko i det enkelte selskap, særlig knyttet til eiernes styring og kommunenes målsetting med eierskapet.

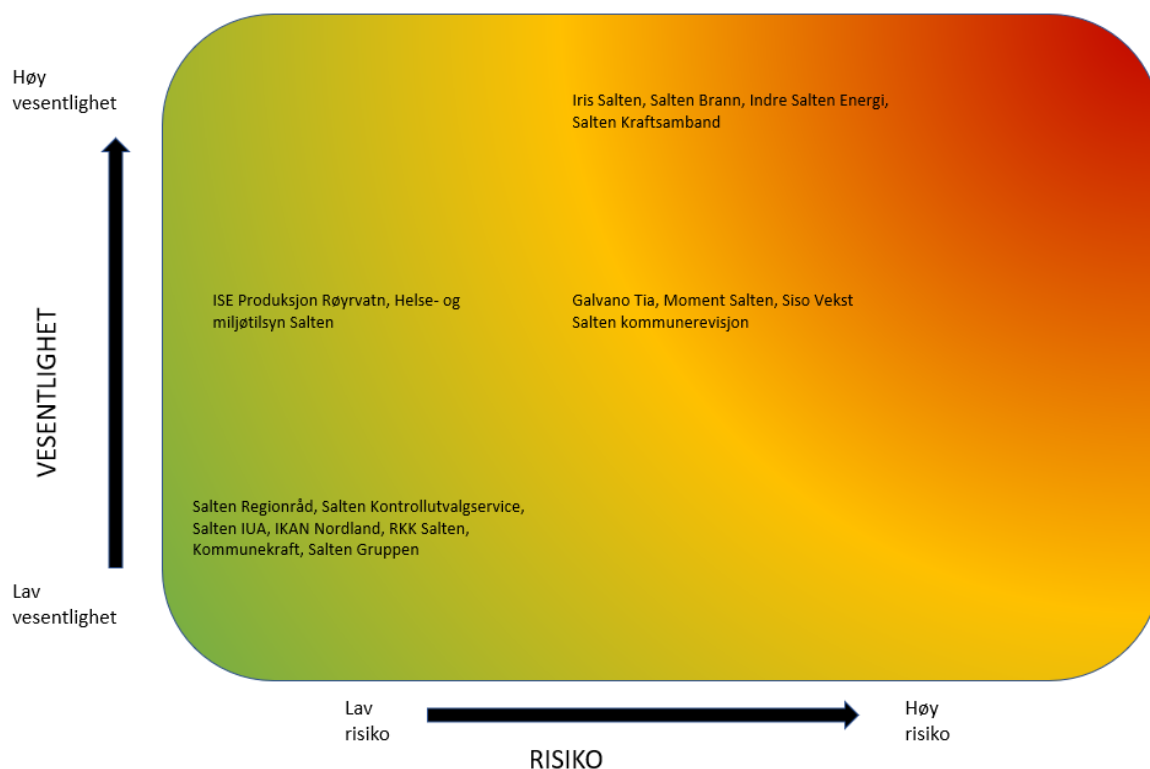
Økonomien vil alltid være en viktig risikofaktor. Et selskap som går konkurs, er naturlig nok ikke i stand til å oppnå noen mål. Momenter som kan være aktuelle å legge vekt på kan være fornuftig nivå på egenkapital, tilstrekkelig likviditet og avkastning i tråd med formålet. Negativ utvikling over tid er særlig et faresignal.

Selv om et selskap har god økonomi, betyr det ikke nødvendigvis at det oppfyller målene kommunen har med eierskapet. Dersom eierskapet ikke er rent finansielt motivert, er det også nødvendig å vurdere andre former for måloppnåelse. En konkret vurdering av måloppnåelsen ligger imidlertid i større grad til selve selskapskontrollen enn til den overordnede analysen og er derfor i liten grad vurdert her.

Oppsummert kan eksempler på risikomomenter være:

- Negativ økonomisk utvikling (EK, likviditet, avkastning)
- Negativ medieoppmerksomhet
- Store endringer (organisasjon, lederskifter, målsettinger, marked)
- Komplisert/uklar organisering
- Rollekonflikter (for eksempel sentrale politikere i styret)
- Svak eierstyring
- Manglende etiske retningslinjer og anti-korrupsjonsarbeid
- Urealistiske eller uklare mål
- Politisk kritikk

Med bakgrunn i disse kriteriene vurderes risiko og vesentlighet slik:

I en eierskapskontroll er det naturlig å peke på selskap som enten har en viss risiko og/eller vesentlighet i seg. I det følgende kommenteres derfor kun selskap som ikke har både lav risiko og lav vesentlighet. Informasjon om selskapets formål er i hovedsak fra selskapets egne vedtekter.

I en eierskapskontroll er det naturlig å peke på selskap som enten har en viss risiko og/eller vesentlighet i seg. I det følgende kommenteres derfor kun selskap som ikke har både lav risiko og lav vesentlighet. Informasjon om kommunens formål er hentet fra eierskapsmeldingens selskapsstrategier og selskapets formål er i hovedsak fra selskapets egne vedtekter.

Indre Salten Energi / ISE Produksjon Røyrvatn: Fauske kommunes formål med eierskapet er av økonomisk og strategisk karakter. Kommunen vil både sikre god økonomisk avkastning, sikre arbeidsplasser og tilgang på tjenester lokalt. I tillegg til dette sikre innbyggerne i forsyningsområdet en lavest mulig nettleie. Eierandel ISE 39,2 %.

Anses vesentlig grunnet høye økonomiske verdier, vesentlig eierskap og betydning for lokalsamfunn/arbeidsplasser. Har gjennomgått en større fusjonsprosess, men vurderes å ha solid økonomi.

Salten Kraftsamband AS: Fauske kommunens formål med eierskapet er av økonomisk og strategisk karakter. Selskapets økonomiske resultater gir grunnlag for utbetaling av utbytte til Fauske kommune, samtidig som selskapets utvikling gir mulighet for at kommunens eierandel får økt verdi. Selskapets hovedkontor med mange arbeidsplasser ligger på Fauske og det er strategisk viktig for Fauske kommune å opprettholde denne plasseringen. Eierandel 10,1 %.

Eierskapet vurderes å ha høy vesentlighet grunnet store økonomiske verdier. Selskapet er derfor særlig aktuell for eierskapskontroll. Kontrollen kan fokusere på om kommunens eierinteresser utøves i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring.

Moment Salten: Kommunens formål med deltagelsen er å ha et godt, verdig og individuelt tilpasset tilbud til yrkeshemmede og andre personer med ett uavklart forhold til arbeidsliv og utdanning. Samt veiledning knyttet opp til ulike livsstils aspekter som har betydning for å styrke helsen med mål om å klare å stå i og/eller beholde jobb. Dette som ledd i utdanning, arbeids trening etter tilvisning fra og i samarbeid med NAV. Eierandel 50 %.

Anses vesentlig grunnet samfunnsoppdraget, arbeidsplasser mv. Vekstbedrifter har fått økt sin risiko som følge av endring i statlige rammevilkår.

Galvano TIA: Kommunens formål med deltagelsen er å ha et godt tilbud til i yrkeshemmede og personer med ett uavklart forhold til arbeidsliv og utdanning. Dette som ledd i utdanning, arbeidstrening og attføring etter tilvisning fra, og i samarbeid med, NAV og primærhelsetjenestene i kommunene. Eierandel 28,9 %.

På samme måte som andre vekstbedrifter er det moderat vesentlighet og økende risiko som følge av markedsbetingelser og endring i statlige rammevilkår.

Siso Vekst: Selskapet skal gi varig tilrettelagt arbeid for mennesker med nedsatt arbeidsevne i Sørfold og Fauske kommuner. Selskapet har kontor- og produksjonslokaler på Trollbukta industriområde i Sørfold kommune. I tillegg har selskapet ansatte utplassert i ulike bedrifter i Sørfold og Fauske.

Eierskap med betydning for lokalsamfunn og arbeidsplasser. Vekstbedrifter har fått økt sin risiko som

følge av endring i statlige rammevilkår og kan derfor være særlig aktuell for kontroll for å vurdere hensiktsmessig eierdialog og eierstyring.

Helse- og miljøtilsyn Salten IKS: Interkommunalt selskap med delegert myndighet som utfører lovpålagte tjenester innenfor miljørettet helsevern på vegne av eierkommunene og i samråd med kommuneoverlegene.

Ivaretar oppgaver som er lovpålagte for kommunene. Har et ansvarsområde med økt fokus: matsikkerhet, helsevern, arbeidsmiljø osv.

Salten kommunerevisjon IKS: Interkommunalt selskap. Formålet er primært å dekke eiernes behov for regnskaps og forvaltningsrevisjon. Lovpålagt oppgave og av den grunn anses middels vesentlighet.

Krevende å skaffe kompetanse, spesielt innen regnskapsrevisjon. Sårbarhet og middels risiko.

Iris Salten IKS: Interkommunalt selskap. Betjener de ni kommunene i Salten, som også eier selskapet. Eierandelen er beregnet ut fra innbyggertallet i kommunene. Henter og behandler både husholdnings- og bedriftsavfall.

Vurderes å ha særlig høy vesentlighet fordi det er delegert myndighet til å forvalte en viktig kommunal lovpålagt tjeneste. Betydelig økonomi og markedsutsatt på de konkurranseutsatte delene av virksomheten.

Ikke gjennomført kontroller med eierstyring som hovedtema, men likevel to revisjoner som er nærliggende til forvaltningsrevisjon (drift) og som også har gitt kunnskap relevant for eierstyring. Vurderes derfor å være mindre aktuell for eierskapskontroll denne perioden.

Salten Brann IKS: Interkommunalt selskap med formål å ivareta eierkommunenes behov, plikter og oppgaver vedrørende brann- og ulykkesberedskap, brannforebyggende- og kontrollerende art, samt andre tiltak som naturlig hører inn under dette formål innenfor det til enhver tid gjeldende regelverk.

Med delegert myndighet til å forvalte en viktig kommunal lovpålagt tjeneste vurderes dette å være et eierskap med særlig høy vesentlighet. Betydelig økonomi og gjennomgår store organisasjonsendringer med blant annet etablering av underselskap i 110-sentralen, og dertil økt risiko i eierstyringen. Ikke gjennomgått eierskapskontroller siste perioder. Aktuell for eierskapskontroll.

5.5 Oppsummering

Selskap	Risiko/vesentlighet	Merknad
Indre Salten Energi / ISE Produksjon Røyrvatn	Middels/Middels	Aktuell for kontroll.
Salten Kraftsamband AS SKS	Middels/Høy	Aktuell for kontroll.
Moment Salten	Middels/ Middels	Aktuell for kontroll.
Galvano Tia	Middels/ Middels	Mindre eierskap, men kan være aktuell for kontroll.
Siso Vekst AS	Middels/ Middels	Aktuell for kontroll.
Helse- og miljøtilsyn Salten	Lav /Middels	Aktuell for kontroll.
Salten Kommunerevisjon	Middels/ Middels	Aktuell for kontroll.
IRIS Salten IKS	Middels/Høy	Nylig kontrollert. Ikke aktuell.
Salten Brann IKS	Middels/Høy	Aktuell for kontroll.

6. Konklusjon. Samlet vurdering

Basert på risiko- og vesentlighetsvurderingen gis her en anbefaling over tema for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for valgperioden. Planen bør revideres underveis i perioden. For å ha en fleksibilitet anbefales også at kommunestyret gir kontrollutvalget myndighet til å foreta endringer i planen ved behov.

6.1 Anbefalte områder for forvaltningsrevisjon

Listen er i utgangspunktet i prioritert rekkefølge og det er forsøkt å fordele temaene ut over avdelingene slik at det blir en jevn fordeling med tanke på ressursbelastning. Det er i utgangspunktet (gitt de budsjettforutsetningene som i dag), midler til å gjennomføre ca to-tre prosjekter i løpet av året, avhengig av kompleksitet.

Konkret problemstilling for det enkelte prosjekt utformes av kontrollutvalget i egne prosjektplaner. Der som det er hensiktsmessig å samordne prosjekter med flere kommuner, kan dette gjøres i samråd med revisjonen.

Anbefalte områder for forvaltningsrevisjon perioden 2024-2027:

1. Administrativ struktur/gjennomføring av omstilling
2. Hjemmetjeneste/institusjonsomsorg
3. Internkontroll, prosjektgjennomføringsevne
4. Flyktningtjenesten
5. Organisasjon/styring: Håndtering av rettsvister
6. Miljø/klima/energi
7. Varsling
8. Kompetanse/rekruttering
9. Legetjenesten
10. Renovasjon

6.2 Anbefalte områder for eierskapskontroll

Kommunens oversikt over sine eierskap synes i hovedsak avklart og oversiktlig. Spesifikke eierskapskontroller vurderes derfor å ha lavere prioritet enn forvaltningsrevisjoner og det synes tilstrekkelig med 1-2 eierskapskontroller i perioden. Tema for kontroll kan eksempelvis dreie seg om hvorvidt kommunens eierinteresser utøves i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring. Følgende selskap anbefales i prioritert plan:

1. Salten Brann IKS
2. Salten Kraftsamband AS

SAK 19/24**Reglement for varsling om kritikkverdige forhold på politisk nivå i Fauske****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
24.05.2024**Vedlegg:**

- a) Fauske kommune. Varsling om kritikkverdige forhold på politisk nivå i Fauske.
Utkast mottatt 13.05.2024.

Bakgrunn for saken

Administrasjonen har utarbeidet utkast til reglement for varsling om kritikkverdige forhold på politisk nivå i Fauske kommune. Utkastet er inspirert av tilsvarende reglement i Trondheim kommune. Reglementet planlegges fremmet for formannskapet i møte 30. mai. I forslaget er kontrollutvalget tiltenkt å ha en sentral rolle i saksbehandlingen ved mottak av varsel. Utkastet er derfor oversendt kontrollutvalget og utvalget inviteres til å komme med innspill og kommentarer.

Varsling i arbeidslivet er at en arbeidstaker sier ifra om et kritikkverdig forhold på egen arbeidsplass. Det er arbeidsmiljøloven som definerer hva som er et kritikkverdig og som regulerer hvordan varsel skal følges opp. Varslingsreglene er hjemlet i arbeidsmiljølovens kapittel 2 A. Plikten til å utarbeide rutiner for intern varsling følger av arbeidsmiljøloven § 2 A-6: «Virksomheter som jevnlig sysselsetter minst fem arbeidstakere, plikter å ha rutiner for intern varsling.». Fremgangsmåten for arbeidsgivers saksbehandling av varselet skal gå fram av rutinen, herunder mottak, behandling og oppfølging av varselet og hvem som er ansvarlig for dette.

Vedlagt rutine gjelder varsling på politisk nivå i kommunen. Varsling på folkevalgte er ikke direkte omfattet av lovverket, ved at varsling i lovens forstand gjelder arbeidstakere i arbeidslivet. Det er likevel på det rene at folkevalgte både kan fange opp og være involvert i kritikkverdige forhold, slik at det er en fordel å ha klargjort hvordan saksbehandlingen skal foregå dersom forhold avdekkes. Når folkevalgte ikke er i et arbeidstaker-/arbeidsgiverforhold, slik som i det ordinære arbeidslivet, må derfor rutinen klargjøre hvem

som er ansvarlig for mottak og behandling av et varsel. Det er derfor positivt at Fauske kommune med en slik rutine, forsøker å sikre en ensartet praksis.

I forslaget til reglement er kritikkverdige forhold definert som brudd på lover, forskrifter og retningslinjer og brudd på etiske retningslinjer og allmenne etiske normer som det er bred tilslutning til i samfunnet. En viktig avgrensning er at politisk uenighet, misnøye med et vedtak i en sak, faglig uenighet, dårlig møtekultur og møteledelse og udokumenterte rykter, regnes for å falle utenfor varslingsbestemmelsene. Reglementet sier videre hvordan man skal varsle om kritikkverdige forhold, hva varslet skal inneholde og hvordan varslet skal saksbehandles.

Vurderinger:

I sekretariatets vurderinger har man hovedsakelig konsentrert seg om kontrollutvalgets tiltenkte rolle i utkastet til reglement. Sentralt i dette vil være at tilførsel av ansvar ikke må komme i konflikt med kontrollutvalgets mandat og primæroppgave. Kontrollutvalget er oppnevnt av kommunestyret for å føre løpende kontroll på deres vegne og det er strenge regler til uavhengighet etter kommuneloven §23-1- Kontrollutvalget kan motta varsel, jf. aml. § 2 A-2 (2), men ikke behandle og følge opp da dette vil stride mot kontrollutvalgets uavhengighet.

I det videre henvises til dokumentet og der kontrollutvalget er omtalt:

Kap 5.1 Varsel mot folkevalgte. 2 avsnitt:

Kontrollutvalget kan, i kraft av sin rolle, motta varsel om kritikkverdige forhold på politisk nivå og sikre at varselet behandles i riktig instans.

Kommentar: Kontrollutvalget kan motta varsel, jf. aml. § 2 A-2 (2). Setningen kan derfor stå uendret. Kontrollutvalget vil da besørge at varselet behandles i riktig instans.

Kap 5.3 Varsel som inneholder mistanke om strafferettslige forhold.

Varsel som inneholder mistanke om strafferettslige forhold skal rettes til kontrollutvalget. Dette gjøres ved å sende inn e-post til kontrollutvalget: postmottak@fauske.kommune.no eller sende brev til Fauske kommune, Kontrollutvalget, Postboks 93, 8201 Fauske

Varslingsskjemaet kan sendes inn anonymt. Det samme gjelder innsending av brev.

Kontrollutvalget skal gjennomføre en undersøkelse. Hvis mistanken om strafferettslige forhold blir bekreftet gjennom en slik undersøkelse, skal utvalget uten unødig opphold fremme saken for formannskapet v/ordfører som har kompetanse til å anmelde forholdet på vegne av kommunen.

Hvis andre organer eller personer mottar slike varsel, skal varslingen bli videresendt til kontrollutvalget. Varsleren skal bli orientert om dette.

Kommentar: Forslaget innebærer at alle varsler om mistanke om strafferettslige forhold for folkevalgte **skal** rettes til kontrollutvalget. Dette avviker fra hovedprinsippet i reglementet om at varsel skal rettes til det respektive parti eller organisasjon, og kan derfor være egnet til forvirring. Selv om kontrollutvalget, som alle andre offentlige tilsynsmyndigheter kan motta varsel, er det tilrådelig å følge hovedprinsippet om at et varsel rettes til det respektive parti eller organisasjon.

Videre står det i forslaget at kontrollutvalget er ansvarlig for å gjennomføre undersøkelse og at dersom andre organer eller personer mottar slike varsel, skal varslingen bli videresendt til kontrollutvalget. Dette vurderes som svært problematisk ettersom kontrollutvalget dermed gis en rolle i selve behandlingen og oppfølgingen av varsel. Dette vil innebære at kontrollutvalget blir en del av organisasjonslinjen, eller blir satt til å forvalte retningslinjer i parti eller organisasjon som man ikke selv er en del av. Modellen vil uansett komme i direkte konflikt med kontrollutvalgets uavhengighet.

I avsnittet står det benevnt at dersom mistanke om strafferettslige forhold blir bekreftet gjennom en undersøkelse, skal dette fremmes for formannskapet v/ordfører som har kompetanse til å anmelde forholdet på vegne av kommunen. Dette innebærer at man ikke kommer utenom ordførers ansvar i behandling av varselet.

Kap 7.11 Hvilken saksbehandling får en varslings?

Varslinger som kontrollutvalget får til behandling følges opp av utvalgets leder og sekretær. Ved behov kan leder og sekretær løfte saken opp til behandling i kontrollutvalget samlet. Hvis leder og sekretær, etter å ha gjort sine undersøkelser får bekreftet sine mistanker om strafferettslige forhold, skal leder og sekretær uten unødige opphold fremme saken for formannskapet v/ordfører som har kompetanse til å anmelde forholdet på vegne av kommunen.

Kommentar: Samme vurdering som 5.3. Forslaget innebærer at kontrollutvalget får en aktiv rolle i behandling og oppfølging av varselet, noe som vil komme i konflikt med utvalgets uavhengighet.

Sekretariatet vil trekke frem at det finnes eksempler lokalt på at man har løst problematikken uten å bruke kontrollutvalget som behandler. Utkastet til reglement er basert på Trondheim kommunes regelverk, men både Nordland Fylkeskommune og Bodø kommune har ett samordnet regelverk om varslings, som både gjelder arbeidstakere og folkevalgte i en og samme rutine. I disse står det beskrevet at varslinger som ikke kan følges opp i linja skal sendes til eksternt varslingsorgan for vurdering. For kommuner som ikke har avtale med eksternt leverandør, kan det også løses med generell delegeringsmyndighet. Mange kommuner har eksempelvis i sitt delegeringsreglement delegert avgjørelsesmyndighet til formannskapet i alle saker, med mindre annet følger av lov, forskrift eller vedtak.

Forslag til vedtak:

Til formannskapet i Fauske:

Kontrollutvalgets uttalelse om forslag til reglement for varslings om kritikkverdige forhold på politisk nivå i Fauske.

Kontrollutvalget har i møte 24.05.2024 behandlet utkast til reglement om varslings på politisk nivå i Fauske kommune. Kontrollutvalget ser det som positivt at kommunen utarbeider retningslinjer som klargjør behandling og mottak av varsel også på politisk nivå i kommunen. Varsel på folkevalgte kan alternativt innarbeides i eksisterende reglement, slik at all varslings i kommunen omfattes av ett og samme reglement.

Kontrollutvalget registrerer at kontrollutvalget er tiltenkt en sentral rolle i varslingsrutinene på politisk nivå. Det heter i forslaget kap 5.1 at kontrollutvalget i kraft av sin rolle, kan motta

varsel om kritikkverdige forhold på politisk nivå og sikre at varselet behandles i riktig instans. Dette følger av Arbeidsmiljøloven 2 A-2 (2) og vil derfor være uproblematisk.

I reglementets kap 5.3 og kap 7.11 er kontrollutvalget tiltenkt en rolle i selve saksbehandlingen av enkeltvarsel. Dette vurderes som svært problematisk og bør omskrives. Kontrollutvalget kan ikke behandle og følge opp varsel da dette vil stride mot kontrollutvalgets uavhengighet. Dersom kontrollutvalget også skal behandle og følge opp varsel ville dette ført til at kontrollutvalget ble en del av organisasjonen/linjen. I dette ligger det at kontrollutvalget ikke kan kontrollere seg selv. Kontrollutvalgets hovedoppgave er å føre kontroll med kommunen og det kommunen gjør, og blant annet påse at kommunene har varslingsrutiner og at en varslingssak behandles korrekt i forhold til disse.

Røkland, 16. mai 2024

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

Varsling om kritikkverdige forhold på politisk nivå i Fauske

1. Formål

Formålet med denne plakaten er å bevisstgjøre den enkelte folkevalgte når det gjelder betydningen av å varsle om kritikkverdige forhold. Folkevalgte i Fauske kommunestyre eller i kommunestyreoppnevnte organer, som opplever eller oppdager kritikkverdige eller uetiske forhold, oppfordres til å varsle om dette.

Plakaten fastlegger dessuten hvilke varslingsrutiner som gjelder på politisk nivå i Fauske.

2. Dette forventer bystyret

Det er et mål for kommunestyret at kritikkverdige forhold skal avdekkes og følges opp. Folkevalgte i Fauske kommunestyre eller i kommunestyreoppnevnte organer, som opplever eller oppdager kritikkverdige eller uetiske forhold, oppfordres til å varsle om dette. Fremgangsmåten ved varslingen skal være forsvarlig og i tråd med bestemmelsene i denne varslingsplakaten.

Medlemmer av kommunestyreoppnevnte kommunale råd omfattes også av dette. Ungdomsrådet omfattes av forskrifter om skolereglement og er unntatt fra varslingsrutinene i denne plakaten.

Kommunestyret forventer at både folkevalgte og administrasjonen bidrar til en kultur der alle er sitt ansvar bevisst og varsler om kritikkverdige forhold. Kommunestyret forventer at både folkevalgte og administrasjonen bidrar til et godt ytringsklima i hele organisasjonen.

3. Hva er et varsel?

Med varsling i denne sammenheng menes at noen sier ifra om kritikkverdige forhold knyttet til noen i Fauske kommunestyre, eller kommunestyrets underliggende organer, til noen som kan gjøre noe med det.

4. Hva som menes med kritikkverdige forhold

4.1 Med kritikkverdige forhold mener kommunestyret:

.

4.2 Eksempler på kritikkverdige forhold er:

- korrupsjon
- underslag/tyveri
- seksuelle overgrep, mobbing og trakassering
- brudd på taushetsplikt
- forhold som medfører fare for liv og helse
- rettighetsbrudd
- maktmisbruk
- diskriminering

4.3 Forhold som ikke anses å falle innenfor varslerbestemmelsene er for eksempel:

- politisk uenighet

- misnøye med et vedtak i en sak
- faglig uenighet
- dårlig møtekultur og møteledelse
- udokumenterte rykter

5. Hvordan varsle om kritikkverdige forhold ?

5.1 Varsel mot folkevalgte

Varsel mot folkevalgte i Fauske kommunestyre eller i kommunestyreoppnevnte organer skal rettes til respektivt parti eller respektiv organisasjon. Dette gjøres ved å henvende seg direkte til det aktuelle parti eller aktuell organisasjon enten via telefon, brev, e-post, eller ved å be om et møte. Slik varsling skal skje i henhold til det respektivt parti og respektiv organisasjons egne retningslinjer for varsling. Ansvar for videre oppfølging av slike varslinger tilligger partiet eller organisasjonen som mottar det. I de fleste partiene er det et innarbeidet prinsipp at varsel fortrinnsvis skal skje til nærmeste leder for den det varsles mot. For kommunestyrets medlemmer vil det si gruppeleder. Hvis varslingen gjelder gruppeleder, eller gruppeleder ikke er habil, så er det naturlig å gå til gruppelederens overordnede.

Kontrollutvalget kan, i kraft av sin rolle, motta varsel om kritikkverdige forhold på politisk nivå og sikre at varselet behandles i riktig instans.

Hvis andre organer eller personer mottar slike varsel, skal varslingen bli videresendt til riktig parti eller organisasjon. Varsleren skal underrettes om dette.

5.2 Varsel mot uavhengige representanter

I tilfeller som gjelder uavhengige representanter, som ikke representerer et parti, skal varsel rettes til ordfører. Dette gjøres ved å sende inn e-post til ordfører: ordforer@fauske.kommune.no eller sende brev til Fauske kommune v/ordfører, Postboks 93, 8201 Fauske.

Varsling kan sendes inn anonymt. Slike varslinger skal skje i henhold til kommunestyrets retningslinjer for varsling slik de framgår av denne varslingsplakaten.

Hvis andre organer eller personer mottar slike varsel, skal varslingen videresendes til ordføreren. Varsleren skal underrettes om dette.

5.3 Varsel som inneholder mistanke om strafferettslige forhold.

Varsel som inneholder mistanke om strafferettslige forhold skal rettes til kontrollutvalget. Dette gjøres ved å sende inn e-post til kontrollutvalget: postmottak@fauske.kommune.no eller sende brev til Fauske kommune, Kontrollutvalget, Postboks 93, 8201 Fauske

Varslingsskjemaet kan sendes inn anonymt. Det samme gjelder innsending av brev.

Kontrollutvalget skal gjennomføre en undersøkelse. Hvis mistanken om strafferettslige forhold blir bekreftet gjennom en slik undersøkelse, skal utvalget uten unødig opphold fremme saken for formannskapet v/ordfører som har kompetanse til å anmelde forholdet på vegne av kommunen.

Hvis andre organer eller personer mottar slike varsel, skal varslingen bli videresendt til kontrollutvalget. Varsleren skal bli orientert om dette.

5.4 Varsling mot ansatte i Fauske kommune

Varsel om ansatte i Fauske kommune, og som angår vedkommende sitt arbeidsforhold, skal rettes til Fauske kommune ved kommunedirektør eller post til Fauske kommune v/kommunedirektør, postboks 93, 8201 Fauske.

6. Hva skal et varsel inneholde?

Det kan være forskjeller mellom partienes og organisasjonenes retningslinjer for varsling. Arbeidstilsynet anbefaler følgende når det gjelder varselets innhold: "Et varsel bør inneholde konkret og tydelig informasjon om det kritikkverdige forholdet. En saklig og presis beskrivelse er viktig ved både intern og ekstern varsling. Varselet bør beskrive:

- Hva har skjedd? Er det et lovbrudd eller brudd på virksomhetens skriftlige etiske retningslinjer?
- Hvem er involvert?
- Hvor skjedde det? Hvor ble det oppdaget?
- Når skjedde det?
- Har det skjedd flere ganger?
- Var det vitner til stede?

Legg ved konkrete eksempler og bevis/dokumentasjon dersom det finnes.»

7. Hvilken saksbehandling får en varsling?

Varslinger som rettes til partier og organisasjoner blir behandlet i henhold til disse partienes og organisasjonenes egne retningslinjer. Den som mottar slikt varsel kan søke råd hos kommunestyrets sekretariat for å få veiledning og informasjon om alminnelige saksbehandlingsregler og hvilke grunnleggende prinsipper som gjelder i varslingssaker. Varslinger som rettes til kommunedirektør fordi det angår en ansatt og vedkommende sitt arbeidsforhold, behandles i henhold til kommunens interne retningslinjer. Varslinger som rettes til kontrollutvalget eller ordføreren blir behandlet etter følgende retningslinjer:

7.5

Varslingen skal journalføres og arkiveres. Forholdet til taushetsplikt, som følger av blant annet forvaltningsloven §13 skal ivaretas, og personopplysninger skal behandles fortrolig. Saken skal anonymiseres eller personopplysninger slettes senest innen to måneder etter at saken er avsluttet.

7.6

Varsleren skal senest innen 2 uker få tilbakemelding om at varslingen er mottatt, samt informasjon om hvordan varslingen vil bli fulgt opp. Varsleren skal få opplyst at han/hun kan levere varslingen anonymt.

7.7

Den det varsles mot skal så snart som mulig, og senest innen to uker, gjøres kjent med at et varsel foreligger og hva varslingen inneholder, slik at vedkommende får anledning til å uttale seg.

7.8

Behov for oppfølgingstiltak overfor varsler og den det varsles mot skal vurderes og avklares i en tidlig fase. Varsler skal jevnlig oppdateres om saken hvis han/hun selv ønsker det. Varsler og den det varsles mot skal ha tilbakemelding på at saken er avsluttet, uten ugrunnet opphold.

7.9

Dersom kritikkverdige forhold avdekkes skal forholdene snarest mulig rettes opp. Dersom det ikke foreligger kritikkverdige forhold skal saken henlegges.

7.10

Enhver situasjon skal om mulig løses på lavest mulig nivå, gjerne ved samtaler hvor alle involverte parter er tilstede dersom det er hensiktsmessig og forsvarlig ut i fra varselets karakter.

7.11

Varslinger som kontrollutvalget får til behandling følges opp av utvalgets leder og sekretær. Ved behov kan leder og sekretær løfte saken opp til behandling i kontrollutvalget samlet. Hvis leder og sekretær, etter å ha gjort sine undersøkelser får bekreftet sine mistanker om strafferettslige forhold, skal leder og sekretær uten unødig opphold fremme saken for formannskapet v/ordfører som har kompetanse til å anmelde forholdet på vegne av kommunen.

7.12

Varslinger som ordfører får til behandling følges opp av ordføreren og varaordføreren. Ved behov kan ordfører løfte saken opp til behandling i kommunestyret og/eller formannskapet.

7.13

Den som behandler saken skal til enhver tid vurdere å rådføre seg med relevant kompetanse ut i fra sakens innhold og sørge for at saken er tilstrekkelig opplyst før beslutning tas.

7.14

Kontrollutvalg og ordfører/varaordfører skal alltid

- a) være objektiv og vurdere sin habilitet i alle saker som behandles
- b) sørge for å innhente all nødvendig dokumentasjon og sørge for at dette blir journalført og arkivert
- c) sørge for at prinsippet om vern mot gjengjeldelse, rett til kontradiksjon og krav til habilitet, konfidensialitet og dokumentasjon blir ivaretatt
- d) undersøke og oppklare de faktiske forhold, fatte en beslutning og iverksette eventuelle tiltak

7.15

Eventuelle konsekvenser ved brudd på lover, forskrifter, retningslinjer, etiske retningslinjer og allmenne etiske normer som det er bred tilslutning til i samfunnet skal vedtas av formannskapet eller kommunestyret i det enkelte tilfellet. Avhengig av alvorlighetsgrad og bruddets karakter kan konsekvensene være:

- a) muntlig og/eller skriftlig irettesettelse
- b) utestengelse fra verv man er valgt inn i av kommunestyret eller formannskapet
- c) politianmeldelse

SAK 20/24**Orienteringer****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
24.05.2024**Vedlegg:**

- a) Iris Salten IKS. Innkalling til representantskapsmøte 24.05.2024.
- b) Helse- og miljøtilsyn Salten IKS. Innkalling til representantskapsmøte 24.05.2024.
- c) Salten Brann IKS. Innkalling til representantskapsmøte 24.05.2024.
- d) Salten IUA. Innkalling til representantskap 24.05.2024.
- e) Salten kommunerevisjon IKS. Innkalling til representantskapsmøte 25.06.2024.

Bakgrunn for saken:

Mottatte og aktuelle dokumenter og henvendelser legges frem for kontrollutvalget til orientering, og vurdering av eventuell oppfølging. I tillegg til brev og andre henvendelser vil dette gjelde

- Innkallinger til representantskap og generalforsamlinger
- Uttalelser, tolkninger og annet fagstoff fra departement og interesseorganisasjoner innen kontroll og tilsyn (FKT og NKRF)
- Rapporter etter statlige tilsyn

Vedleggene a-e gjelder innkallinger til representantskapsmøter i interkommunale selskaper der kommunen er deltager. For alle selskapene gjelder ordinære årsmøtesaker: regnskap og årsberetning. I tillegg skal Salten Brann drøfte organisering for etablering av alarmselskap. For Iris vil det i tillegg diskuteres salg av selskapets aksjepost i HT Safe AS, samt mandat for utredning om mulig omorganisering av selskapet. Dette er etter vedtak i representantskap i november og eiermøte i februar. Hensikten med utredningen er å skissere resultatet av å organisatorisk skille Iris Saltens lovpålagte husholdningsrenovasjon (selvkostområdet) og Iris Saltens kommersielle drift, og om dette gir et bedre tilbud til Saltens befolkning enn dagens organisering.

Røkland, 16. mai 2024

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

Eierkommunene i Iris Salten IKS
Medlemmene i representantskapet

Innkalling til representantskapsmøte i Iris Salten IKS.

Det innkalles med dette til representantskapsmøte fredag 24. mai. 2023, kl 0930-11.30.

Møtet avholdes i Salten Brann IKS sine lokaler på Albertmyra i Bodø.

Sak 24-01	Fortegnelse over representantskapets medlemmer
Sak 24-02	Godkjenning av innkalling og saksliste
Sak 24-03	Valg av to deltagere til å underskrive protokoll
Sak 24-04	Godkjenning av årsregnskap for 2023: - Godkjenning av resultatregnskap og balanse med noter og kontantstrømsanalyse- Styrets årsberetning- Redegjørelse ift. Åpenhetsloven- Revisors beretning
Sak 24-05	Fastsettelse av revisors godtgjørelse.
Sak 24-06	Valg av medlemmer til valgkomitè, dets leder og nestleder
Sak 24-07	Valg av styremedlemmer med varamedlemmer
Sak 24-08	Valg av styrets leder og styrets nestleder
Sak 24-09	Fastsetting av godtgjørelser
Sak 24-10	Salg av Iris Salten IKS sin aksjepost i HT Safe AS
Sak 24-11	Mandat-mulig omorganisering av Iris Salten IKS, ekstern utredning

Saksdokumenter finnes også på vår hjemmeside:

<https://www.iris-salten.no/stotteartikler/rep-skap-dokumenter-2024>

Valgkomiteens innstilling ettersendes.

Vennligst gi beskjed snarest på mail til bjorn.ove.moum@iris-salten.no dersom du ikke kan møte.

Vel møtt!

På vegne av Iris Salten IKS

Odd Emil Ingebrigtsen
Representantskapets leder

Trud Berg
Styrets leder

Kopi med vedlegg til:

Varamedlemmer i representantskapet
Revisor
Styret med varamedlemmer

KOMMUNE	NAVN
M-Beiarn	Andre Kristoffersen
	Espen Karlsen
1. vara	Monika Sande
2. vara	Julia S. Berg
3. vara	Marit Moldjord
4. vara	Torbjørn Grimstad
M- Bodø	Odd Emil Ingebrigtsen
	Ann Kristin Moldjord
1. vara for Odd Emil Ingebrigtsen	Ida Gudding Johnsen
2. vara for Odd Emil Ingebrigtsen	Mohamed Ahmed Yusuf
3. vara for Odd Emil Ingebrigtsen	Roy Antonsen
4. vara for Odd Emil Ingebrigtsen	Bjørn Tore Zahl
1. vara for Ann Kristin Moldjord	Synnøve Pettersen
2. vara for Ann Kristin Moldjord	Håkon Møller
3. vara for Ann Kristin Moldjord	Bente Haukås
4. vara for Ann Kristin Moldjord	Fredric Persson
Fauske	Marlen Rendall Berg
	Kenneth Svendsen
1. vara for Marlen Rendall Berg	Nils-Christian Steinbakk
2. vara for Marlen Rendall Berg	Maria Torkilseng
3. vara for Marlen Rendall Berg	Karl Gunnar Strøm
1. vara for Kenneth Svendsen	Turid Johansen Willumstad
2. vara for Kenneth Svendsen	Marit Stemland
M- Gildeskål	Bjørn Magne Pedersen
	Helge Akerhaugen
1. vara for Bjørn Magne Pedersen	Gunnar Vollan
2. vara for Bjørn Magne Pedersen	Kine Oldervik
1. vara for Helge Akerhaugen	Janette Festvåg
2. vara for Helge Akerhaugen	Bjørn-Ronny Madsen
M- Saltdal	Runar Løvdal Jensen
	Jan Arne Ellingsen
1. vara for Runar Løvdal Jensen	Sara Isaksen Lundbakk
2. vara for Runar Løvdal Jensen	Jan Petter Madsen
1. vara for Jan Arne Ellingsen	Ole Bøhlerengen
2. vara for Jan Arne Ellingsen	Lone Elvenes

M- Steigen	Åse Refsnes
	Maren Sivertsen
1. vara for Åse Refsnes	Ove Strand
2. vara for Åse Refsnes	Evy Røymo
1. vara Vara for Maren Sivertsen	Adrian Fredriksen
2. vara for Maren Sivertsen	Arne Reidar Pedersen
M- Sørfold	Kolbjørn Mathisen
	Gisle Hansen
1. vara for Kolbjørn Mathisen	Katrine Elvebakk
2. vara for Kolbjørn Mathisen	Bente Grovassbakk
1. vara for Gisle Hansen	Sten Robert Hansen
2. vara for Gisle Hansen	Leif Arild Nygård
M- Hamarøy	Britt Kristoffersen Løksa
	Jan-Folke Sandnes
1. vara for Britt Kristoffersen Løksa	Ann Irene Sæter
2. vara for Britt Kristoffersen Løksa	Sverre Christian Eriksen
1. vara for Jan-Folke Sandnes	Kristin Tidemann Sandnes
2. vara for Jan-Folke Sandnes	Linda Jessen
M- Meløy	Sigurd Stormo
	Maria Eibensteiner Olsen
1. vara for Sigurd Stormo	Grethe Anita Andersen
2. vara for Sigurd Stormo	Ken-Henry Solhaug
1. vara for Maria Eibensteiner Olsen	Pål Einar Olsen
2. vara for Maria Eibensteiner Olsen	Kristian Haukalid

Sak nr: 24-02 Godkjenning av innkalling til representantskapet.

Forslag til vedtak:

Innkalling til representantskapets møte godkjennes.

Sak nr: 24-03 Valg av to deltagere til å underskrive protokollen

Forslag til vedtak:

Følgende velges til å underskrive protokollen fra møte:

- 1.....
- 2.....

Sak nr: 24-04 Godkjenning av årsregnskap for 2023

Representantskapet skal behandle selskapets årsoppgjør for 2023 som består av

- Resultatregnskap og balanse med tilhørende noter og kontantstrømanalyse.
- Årsoppgjørdisposisjon (disponering av overskudd).
- Styrets årsberetning
- Redegjørelse ift. Åpenhetsloven
- Revisors beretning.

Styret har behandlet årsoppgjør, og styrets årsberetning og redegjørelse ift. Åpenhetsloven i sitt møte 18. mars 2024.

Anbefaling.

Fremlagte årsmelding med årsberetning, regnskap og balanse for 2023 gir en rett fremstilling av selskapets stilling.

Forslag til vedtak:

- Styrets årsberetning for 2023 tas til orientering.
- Redegjørelse ift. Åpenhetsloven tas til orientering.
- Revisor beretning for 2023 tas til orientering.
- Resultatregnskap for 2023 med balanse og noter per 31.12.2023 godkjennes.

Selskapets resultat i 2023 viser et årsresultat etter skatt på kr. 4 962 239 (overskudd) etter mottatt utbytte og overskudd av selvkostområdet.

Styret foreslår at morselskapets resultat	kr	9.700.183 disponeres slik:
Til egenkapital for fremtidige investeringer	kr	5.233.122
Til IRIS-fondet	kr	4.467.061

Sak nr: 24-05 Fastsettelse av revisors godtgjørelse

I henhold til lov og selskapsavtale skal representantskapet fastsette revisors godtgjørelse for forrige år. Bokført lovpålagt revisjon i 2023 for Iris Salten IKS er kr 188 000 (ekskl. mva.).
Konsernets revisor er PWC.

Forslag til vedtak:

Representantskapet fastsetter revisors honorar for 2023 til kr **188 000 (ekskl. mva.)**.

Sak nr: 24-06 Valg av medlemmer til valgkomitè, dets leder og nestleder

Forslag legges frem i representantskapet

Forslag til vedtak:

Følgende medlemmer velges:

Leder:

Nestleder:

Sak nr: 24-07 Valg av styremedlemmer med varamedlemmer

Representantskapet skal velge styrets medlemmer. Medlemmene skal ifølge lov om interkommunale selskaper velges for 2 år om gangen. Representantskapet vedtok i sitt møte 11 november 2016, sak 17 ny instruks for valgkomiteens arbeid.

Styret har inneværende år hatt følgende sammensetning:

Navn	Valgt inn	Kommune	Funksjon	
Trud Berg	2022	Bodø	Styreleder	På valg
Trond Heimtun	2022	Fauske	Nestleder	På valg
Frode Schjenken Jensen	2022	Bodø	Styremedlem	På valg
Trine Nordvik Løkås	2023	Fauske	Styremedlem	
Lars Arve Jakobsen	2017	Bodø	Styremedlem	
Marit Holmvaag Mehus	2020	Steigen	Styremedlem	På valg
Karen Marie Braseth (ansatterrepresentant)	2021		Styremedlem	På valg
Ole Petter Nybakk	2015	Beiarn	1.vara	
Tora Wårheim Johansen	2022	Saltdal	2. vara	På valg
Jim Helge Andersen	2023	Saltdal	3. vara	

Valgkomiteen vil ettersende sin innstilling.

Valgkomiteén tilrår representantskapet å gjøre følgende vedtak:

Til styre i Iris Salten IKS velges:

Sak nr: 24-08 Valg av styrets leder og styrets nestleder

Representantskapet skal velge styrets leder og styrets nestleder.
Valgkomiteen vil ettersende sin innstilling.

Valgkomiteén tilrår representantskapet å gjøre følgende vedtak:

Styrets leder i Iris Salten IKS velges:

Styrets nestleder i Iris Salten IKS velges:

Sak nr: 24-09 Fastsetting av godtgjørelser

Hensikt.

Representantskapet skal i generalforsamlingen fastsette årlige godtgjørelser.

Representantskapet skal behandle fastsetting av godtgjørelser til styre og representantskapets leder og nestleder. Godtgjørelsene skal dekke det ansvar for selskapet som påhviler det enkelte medlem, arbeidet foran og i de berammede møter, samt den plikt medlemmet har til å holde seg løpende orientert om selskapets arbeidsområde.

Representantskapet vedtok 30 april 2010 at denne saken skulle forberedes av valgkomiteén.

I representantskapets møte 5.mai.2023, ble det i sak 23-05 gjort følgende vedtak:

Styrets godtgjørelser holdes uendret (siden 2022), godtgjørelsen endres i møte for 2024.

<i>Fast årlig godtgjørelse</i>	
<i>Styrets leder</i>	<i>kr. 64 000</i>
<i>Styrets nestleder</i>	<i>kr. 37 000</i>
<i>Styremedlem</i>	<i>kr. 28 000</i>
<i>Styrets varamedlemmer</i>	<i>kr. 7 500</i>
<i>Møtegodtgjøring pr. møte</i>	<i>kr. 1 500</i>
<i>Erstatning tapt arbeidsfortjeneste</i>	
<i>Selvstendig næringsdrivende ulegitimert</i>	<i>kr. 2 500</i>
<i>Etter krav fra arbeidsgiver / pr. møte inntil</i>	<i>kr. 2 300</i>

Reiser dekkes etter kommunenes reiseregulativ.

Gjeldende godtgjørelse for interkommunalt klageorgan i 2023:

Timehonorar pr time/minimumsats: kr 900 / kr 2.200

Reiser dekkes etter retningslinjer fra styret i Iris Salten IKS.

Valgkomitéen anbefaler representantskapet å gjøre følgende vedtak:

Representantskapet vedtar følgende godtgjørelse fra 1. mai 2024.

Styret	Satser fra 1. mai 2024
Årlig godtgjørelse styreleder	
Årlig godtgjørelse nestleder	
Årlig godtgjørelse styremedlemmer	
Årlig godtgjørelse varamedlemmer	
Godtgjørelse pr. møte alle medlemmer	
Representantskapet	
Årlig godtgjørelse leder	
Representantskapets nestleder årlig godtgjørelse	
Godtgjørelse interkommunalt klageorgan:	
Timehonorar per time/ minimumssats	

Sak nr: 24-10 Salg av Iris Salten sin aksjepost i HT Safe AS.

HT Safe AS eies av Iris Salten IKS med 73,35%, og Hamarøy kommune 26,65%.

Det har vært en lengre prosess å finne en kjøper av aksjene til Iris Salten IKS. I prosessen legges det vekt på å finne en kjøper som kan videreutvikle selskapet innenfor kjerneområdet, og samtidig ivareta arbeidsplassene på Hamarøy. Dette er også i tråd med Hamarøy kommunes forventninger.

Administrasjonen i Iris Salten IKS jobber nå med ulike skisser for salg av aksjene. Prosessen er høyst konfidensiell. En forutsetning for salg av aksjene i HT Safe AS er et positivt vedtak om salg av aksjene i representantskapet. For at prosessen kan sluttføres på en effektiv måte, ber styret i Iris Salten om delegert myndighet gjennom fullmakt fra representantskapet til å selge Iris Salten IKS sine aksjer i HT Safe AS.

Forsalg til vedtak:

Styret i Iris Salten IKS gis fullmakt til salg av Iris Salten IKS sin aksjepost i HT Safe AS.

Sak nr: 24-11 Mandat – mulig omorganisering av Iris Salten IKS, ekstern utredning.

I eiermøte 27. februar ble vedtak i representantskapet i november presisert med følgende tekst:

Følgende tekst sendes til Iris Salten for utredning:

Det anbefales at følgende utredes som en oppfølging av ovennevnte vedtak i representantskapet: For å ivareta IRIS hovedformål som er å besørge effektiv og god håndtering av husholdningsrenovasjon i eierkommunene etter selvkostprinsippet utredes følgende:

- *en ny struktur hvor selvkostområdet og de øvrige virksomhetene skilles i to helt separate selskaper med egen ledelse*
- *oppdraget lyses ut ekstern for å sikre en uhildet forretningsmessig og juridisk vurdering.*
- *oppdragsmandatet forelegges eierne v/ ordfører for kommentarrunde før utlysning skjer for å forankre at eiernes intensjon ivaretas i tilstrekkelig grad (det ikke unaturlig at fortolkningen av bestillingen skjer i samråd med eierne)*
- *tidligere selskapskontroller utført av Salten kommunerevisjon vedlegges oppdraget.*
- *Utredningen ferdigstilles innen medio juni*

Følgende tilleggskommentarer er notert:

- *Selskapet skal vurdere ulike problemstillinger som kan belyses med bakgrunn i teksten. Forslaget sendes deretter til eierkommunene for politisk behandling. Endelig hva som skal utredes vedtas i representantskapet. Dette vil være grunnlaget for en juridisk vurdering iht. teksten ovenfor.*
- *Tidsplan må tilpasses ovennevnte arbeidsform i saken.*

Iris Salten IKS oversendte forslag til problemstilling til politisk behandling, vedlagt. Det er ikke kommet tilbakemelding fra eiernes politiske behandling av saken. Eventuelle innkomne endringer legges frem i møte.

Representantskapet vedtar følgende mandat for ekstern utredning av mulig ny organisering av Iris Salten IKS:

Ordførere eierkommunene
Kommunedirektører og rådmann i eierkommunene

08.03.2024

Mandat – mulig omorganisering av Iris Salten IKS

Bakgrunn

Eiermøtet i Iris Salten IKS har i møte 23.2.2024 bedt Iris Salten utarbeide forslag til mandat for å utrede en omorganisering av Iris Salten IKS. Hensikten er å skissere resultatet av å organisatorisk skille Iris Saltens lovpålagte husholdningsrenovasjon (selvkostområdet) og Iris Saltens kommersielle drift, og om dette gir et bedre tilbud til Saltens befolkning enn dagens organisering. Signalene fra Iris Saltens eierkommuner, er at de ønsker en bred utredning, der flest mulig av konsekvensene av et skille fanges opp.

Når Iris Salten ble stiftet av eierkommunene for mer enn 30 år siden, var hovedhensikten at alle i Salten skulle få like renovasjonstjenester av god kvalitet, der Iris skulle gå i bresjen for utviklingen for avfallshåndteringsmetoder som kunne fungere godt. At man gjennom etableringen av miljøtorg flere steder i Salten også skulle sikre god behandling av avfall fra lokalt næringsliv, var en del av oppdraget. Historisk kan det ha vært et noe uklart skille mellom selvkostområdet og den kommersielle driften i Iris Salten, men dette har over år blitt ryddet opp i, slik at det i dag er et klart skille mellom disse to områdene.

Iris Salten – for alle innbyggerne i Salten

Vi skal utrede en organisatorisk endring for Iris Salten, men det er likevel viktig at vi gjennom hele utredningen holder høyt hva som er vesentlig for innbyggerne i Salten, og at dette favnes i de alternative måtene å organisere Iris Salten på i fremtiden.

Hva er viktig for Saltens innbyggere?

- Beste tjeneste til lavest mulig kostnad.
- Tilgjengelighet på servicetorg.
- Brukervennlige løsninger.
- Miljøvennlige løsninger.

Hva er viktig for Iris Saltens eiere?

- Innbyggernes beste; beste tjeneste til lavest mulig kostnad.
- God og fremtidsrettet behandling av regionens avfall.
- God fremtidig forvaltning av avfallsdeponiet til Iris Salten.
- Tilgang til midlene fra Irisfondet.
- At Trainee Salten videreføres.

Dette mandatet vil ikke favne hva som eventuelt måtte være viktig for næringslivskundene til Iris Salten, da dette ikke skal være førende for en alternativ organisering av selskapet.

Nærmere om hva som skal utredes

I praksis er det to ulike modeller som skal vurderes opp mot hverandre, slik at fordeler og ulemper ved å skille ut selvkostvirksomheten vil belyses:

Alternativ 1: Slik konsernet er organisert i dag med dagens styringsprinsipper.

Alternativ 2: En ny struktur hvor selvkostområdet og de øvrige virksomhetene skilles i to helt separate selskaper med egen ledelse.

Punkter som skal belyses:

Alle forretningsmessige, økonomiske og juridiske vurderinger knyttet til alternativ 1 og 2.

Herunder:

- Administrasjonskostnader for begge alternativene
- Omstillings- og endringskostnader ved endret organisasjonsform.
- Synergier drift og kompetanse ved alternativ 1.
- Forretningsmessige fordeler ved å skille den kommersielle driften fra selvkostområdet.
- Etterlevelse av statsstøtteregelveket.
- Ansvar for drift og etterdrift av deponiet, og eierskap til eiendommer.
- Kommunenes garantiansvar for selskapets gjeld.
- Alternative organisasjonsformer for alternativ 2.

Gjennomgangen må gjøres for hele verdikjeden med tilhørende aktiviteter. Det forutsettes at alle kommunene i Salten også i fremtiden skal ha likelydende gebyr.

Fremdrift

Saken er sendt fra Iris Salten for behandling i respektive kommunestyre 8. mars 2024.

Dette mandatet med tilhørende endringsforslag legges frem til behandling i Iris Salten IKS representantskap, etter endt behandling i regionens kommunestyre. Representantskapet er satt til 24. mai 2024.

Etter at endelig mandat er vedtatt i representantskapet gjennomføres en forenklet anskaffelsesprosess for valg av selskap til utredningen. En slik utlysning og valg av leverandør vil tentativt ta ca 3-4 uker.

Utredningen igangsettes høsten 2024, med ferdigstilling innen 1. desember 2024, før resultatet sendes ut på høring i respektive kommunestyre. Det vil være naturlig å gjennomføre en ekstraordinær generalforsamling tidlig i 2025 for å behandle fremtidig organisering av Iris Salten.

Bakgrunnsinformasjon

Vedtak Iris Salten representantskap 17.11.2023, sak 16-23; budsjett 2024.

For å styrke oppdraget og redusere kostnadene på selvkostområdet husholdningsavfall, mener representantskapet det må gjøres en ny gjennomgang av hvordan skillet mellom drift av selvkostområdet og de øvrige aktivitetene i konsernet er organisert.

Oversendelse fra Bodø kommune, mottatt 22.2.2024

For å ivareta IRIS hovedformål som er å besørge effektiv og god håndtering av husholdningsrenovasjon i eierkommunene etter selvkostprinsippet utredes følgende:

- *en ny struktur hvor selvkostområdet og de øvrige virksomhetene skilles i to helt separate selskaper med egen ledelse*
- *oppdraget lyses ut eksternt for å sikre en uhildet forretningsmessig og juridisk vurdering.*
- *oppdragsmandatet forelegges eierne v/ ordfører for kommentarrunde før utlysning skjer for å forankre at eiernes intensjon ivaretas i tilstrekkelig grad (det ikke unaturlig at fortolkningen av bestillingen skjer i samråd med eierne)*
- *tidligere selskapskontroller utført av Salten kommunerevisjon vedlegges oppdraget.*
- *Utredningen ferdigstilles innen medio juni*

Fra referat eiermøte Iris Salten IKS 23.2.2024

- *Det er ønskelig at alle konsekvensene kommer frem i en slik utredning. Med utgangspunkt i teksten (fra Bodø kommune) skal Iris Salten utforme en bredere tilnærming til foreslåtte problemstilling.*
- *Foreslåtte problemstillinger sendes deretter til eierkommunene for politisk behandling.*
- *Problemstillingene som skal utredes vedtas i representantskapet.*
- *Tidsplan må tilpasses ovennevnte arbeidsform i saken.*

Med vennlig hilsen

Bjørn Ove Moum

Bjørn Ove Moum

Adm.dir

Representantskapet i Helse- og miljøtilsyn Salten
Eierkommunene i Helse- og miljøtilsyn Salten

Se adresseliste bakerst i dokumentet

Dato: 15.04.2024
Saksbehandler: Katalin Nagy
Telefon direkte: 98 22 39 33
Deres ref:
Løpenr.: 324/2024
Saksnr/vår ref: 2024/9
Arkivkode: 033

Innkalling til representantskapsmøte i Helse- og miljøtilsyn Salten IKS 24. mai 2024

Møtet vil avholdes på Bodø Brannstasjon 24. mai kl. 12.00. Det blir lunsj kl 11.30 – 12.00.

Saksdokumenter følger vedlagt.

Forfall til møtet meldes til HMTS ved sb@hmts.no snarest mulig.

1/24	Fortegnelse over representantskapets medlemmer
2/24	Godkjenning av innkalling og saksliste
3/24	Valg av to til å underskrive protokollen
4/24	Årsrapport 2023
5/24	Årsoppgjør 2023
6/24	Revisors honorar 2023
7/24	Budsjettgrunnlag for HMTS 2025
8/24	Valg av styre
9/24	Fastsetting av godtgjørelse til styret

På vegne av HMTS:

Britt Kristoffersen
leder representantskapet

Ørjan Kristensen
styreleder

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Kopi til:

Representantskapet Helse- og miljøtilsyn Salten; varamedlemmer (se adresseliste)

Styret i HMTS

Revisor

Salten Regionråd

Salten kommunerevisjon

Salten kontrollutvalg

Salten Brann IKS

IRIS Salten IKS

Sak 1/24 Fortegnelse over representantskapets medlemmer

Navneopprop

Kommune	Medlemmer	Varamedlemmer
Beiarn	Andre Kristoffersen	1.Monika Sande
Beiarn	Espen Karlsen	2.Julia S. Berg 3.Marit Moldjord 4.Torbjørn Grimstad
Bodø	Odd Emil Ingebrigtsen	1.Ida Gudding Johnsen 2.Mohamed Ahmed Yusuf 3.Roy Antonsen 4.Bjørn Tore Zahl
Bodø	Ann Kristin Moldjord	1.Synnøve Pettersen 2.Håkon Møller 3.Bente Haukås 4.Fredric Persson
Fauske	Marlen Rendall Berg	1.Nils-Christian Steinbakk 2.Maria Torkilseng 3.Karl Gunnar Strøm
Fauske	Kenneth Svendsen	1.Turid Johansen Willumstad 2.Marit Stemland
Gildeskål	Bjørn M. Pedersen	1.Gunnar Vollan 2.Kine Oldervik
Gildeskål	Helge Akerhaugen	1.Janette Festvåg 2.Bjørn-Ronny Madsen
Meløy	Sigurd Stormo	1.Grethe Anita Andersen 2.Ken-Henry Solhaug
Meløy	Maria Eibensteiner Olsen	1.Pål Einar Olsen 2.Kristian Haukalid
Saltdal	Runar Løvdal Jensen	1.Jan Petter Madsen 2.Sara Isaksen Lundbakk
Saltdal	Jan Arne Ellingsen	1.Ole Bøhlerengen 2.Lone Elvenes
Steigen	Åse Refsnes	1.Ove Strand 2.Evy Røymo
Steigen	Maren Sivertsen	1.Adrian Fredriksen 2.Arne Reidar Pedersen
Sørfold	Kolbjørn Mathisen	1.Katrine Elvebakk 2.Bente Grovvassbakk
Sørfold	Gisle Hansen	1.Sten Robert Hansen 2.Leif Arild Nygård
Hamarøy	Britt Kristoffersen	1.Ann Irene Sæter 2.Sverre Christian Eriksen
Hamarøy	Jan Folke Sandnes	1.Kristin Tidemann Sandnes 1.Linda Jessen
Røst	Elisabeth Mikalsen	Harjeet Jassal

Sak 2/24 Godkjenning av innkalling og saksliste

Forslag til vedtak: Innkalling og saksliste godkjennes.

Sak 3/24 Valg av to til å underskrive protokollen

Forslag til vedtak: Følgende velges til å skrive under protokollen:

Sak 4/24 Årsrapport 2023

Årsrapport for HMTS 2023 følger vedlagt. Styret vedtok i møte 08.03.24 at årsrapport for 2023 godkjennes og legges fram for representantskapet

Forslag til vedtak: Årsrapport for HMTS 2023 godkjennes.

Sak 5/24 Årsoppgjør 2024

Årsoppgjør med resultatregnskap, balanse og noter for HMTS 2023 følger vedlagt. Styret vedtok i møte 08.03.24 at resultatregnskap for 2023 med balanse og noter pr. 31.12.23 godkjennes og legges fram for representantskapet.

Forslag til vedtak: Årsoppgjør med resultatregnskap, balanse og noter for HMTS 2023 godkjennes.

Sak 6/24 Revisors honorar 2023

PWC er HMTS sin revisor. Styret vedtok i møte 08.03.24 å tilrå at representantskapet fastsetter revisors honorar for 2023 til kr 27 400,- eksklusiv merverdiavgift.

Forslag til vedtak: Representantskapet fastsetter revisors honorar for 2023 til kr 27 400,- eks mva.

Sak 7/24 Budsjettgrunnlag for HMTS 2025

Styret vedtok i møte 20.03.23 å tilrå at representantskapet legger til grunn økonomiplanen for HMTS og et tilskudd på kr 61 pr innbygger for 2025.

Forslag til vedtak: Representantskapet legger til grunn økonomiplanen for HMTS og et tilskudd på kr 61 pr innbygger for HMTS i 2025.

Sak 8/24 Valg av styre

Styret vedtok i møte 20.03.23 å vise til valgkomiteens innstilling.

Styret har i 2023/2024 bestått av:

Navn	Funksjon	Første gang valgt inn	Valgperiode	Kontaktinfo
Ørjan Kristensen	Medlem/varamedlem til 2022 Styreleder fra 2022	2014	2022-2024	ok@digipro-helse.no
Anne Mari Haugen	nestleder	2023	2023-2025	annemhaugen@hotmail.no tlf 48 28 35 77
Tordis Sofie Langseth	medlem	2019	2021-2023 – på valg	tordis.sofie.langseth@steigen.kommune.no Tlf: 47 26 45 15
Jim Andre Dahl	medlem	2022	2022-2024	jimandre.dahl@gmail.com Tlf: 95 12 95 09
Johanne Steinmo-Solvang	medlem	2023	2023-2025	johanne.steinmo-solvang@sorfold.kommune.no tf 45 26 22 68

Følgende er på valg: Ørjan Kristensen og Jim Andre Dahl.
Valgkomiteen innstiller på valg.

Forslag til vedtak: Følgende velges til styret i HMTS:

Sak 9/24 Fastsetting av godtgjørelse til styret

Representantskapet skal i årsmøte fastsette styrets godtgjørelse. Godtgjørelsene skal dekke det ansvar for selskapet som påhviler det enkelte medlem, arbeidet foran og i de berammede møter, den plikt medlemmet har til å holde seg løpende orientert om selskapets arbeidsområde.

Representantskapet vedtok 30 april 2010 at denne saken skulle forberedes av valgkomitéen. Valgkomiteen innstiller til valg. Representantskapet vedtok uendrede godtgjørelse for styret for 2023:

Styret:	Årlig godtgjørelse 2023
Styreleder	24 000
Nestleder	14 000
Styremedlemmer	11 000
Møtegodtgjørelse per møte	1 500
Erstatning tapt arbeidsfortjeneste for styre:	
1. Selvstendig næringsdrivende utbetales erstatning for tapt arbeidsinntekt ulegitimert per møte	2 500
2. Øvrige medlemmer/varamedlemmer får utbetalt etter krav fra arbeidsgiver per møte.	2 300

Forslag til vedtak: Representantskapet vedtar følgende godtgjørelse for styret for 2024:

Adresseliste utsendelse:

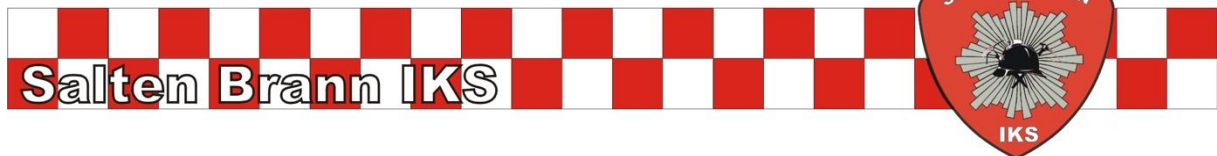
Eierkommunene – mottakere:

- Kommunedirektører/rådmann

Kommune	Medlemmer – mottaker innkalling	Varamedlemmer – mottaker kopi
Beiarn	Andre Kristoffersen	1.Monika Sande
Beiarn	Espen Karlsen	2.Julia S. Berg 3.Marit Moldjord 4.Torbjørn Grimstad
Bodø	Odd Emil Ingebrigtsen	1.Ida Gudding Johnsen 2.Mohamed Ahmed Yusuf 3.Roy Antonsen 4.Bjørn Tore Zahl
Bodø	Ann Kristin Moldjord	1.Synnøve Pettersen 2.Håkon Møller 3.Bente Haukås 4.Fredric Persson
Fauske	Marlen Rendall Berg	1.Nils-Christian Steinbakk 2.Maria Torkilseng 3.Karl Gunnar Strøm
Fauske	Kenneth Svendsen	1.Turid Johansen Willumstad 2.Marit Stemland
Gildeskål	Bjørn M. Pedersen	1.Gunnar Vollan 2.Kine Oldervik
Gildeskål	Helge Akerhaugen	1.Janette Festvåg 2.Bjørn-Ronny Madsen
Meløy	Sigurd Stormo	1.Grethe Anita Andersen 2.Ken-Henry Solhaug
Meløy	Maria Eibenstein Olsen	1.Pål Einar Olsen 2.Kristian Haukalid
Saltdal	Runar Løvdal Jensen	1.Jan Petter Madsen 2.Sara Isaksen Lundbakk
Saltdal	Jan Arne Ellingsen	1.Ole Bøhlerengen 2.Lone Elvenes
Steigen	Åse Refsnes	1.Ove Strand 2.Evy Røymo
Steigen	Maren Sivertsen	1.Adrian Fredriksen 2.Arne Reidar Pedersen
Sørfold	Kolbjørn Mathisen	1.Katrine Elvebakk 2.Bente Grovvassbakk
Sørfold	Gisle Hansen	1.Sten Robert Hansen 2.Leif Arild Nygård
Hamarøy	Britt Kristoffersen	1.Ann Irene Sæter 2.Sverre Christian Eriksen
Hamarøy	Jan Folke Sandnes	1.Kristin Tidemann Sandnes 1.Linda Jessen
Røst	Elisabeth Mikalsen	Harjeet Jassal

Andre kopimottakere:

- Styret i HMTS
- Revisor (PWC)
- Salten Regionråd
- Salten kommunerevisjon
- Salten kontrollutvalg
- Salten Brann IKS
- IRIS Salten IKS

Saksbehandler: Per Gunnar Pedersen
per.gunnar.pedersen@saltenbrann.no

Bodø 26. april 2024

Til

*Medlemmene i Representantskapet i Salten Brann IKS
Eierkommunene til Salten Brann IKS*

INNKALLING TIL REPRESENTANTSKAPSMØTE I SALTEN BRANN IKS – FREDAG 24. MAI 2024

SAKSLISTE

Sak 01/24	Fortegnelse over representantskapets medlemmer
Sak 02/24	Godkjenning av innkalling og saksliste
Sak 03/24	Valg av to deltagere til å underskrive protokoll fra møte
Sak 04/24	Fastsettelse av godtgjørelse til styret
Sak 05/24	Valg av styremedlemmer og varamedlemmer
Sak 06/24	Fastsettelse av revisors godtgjørelse
Sak 07/24	Godkjenning av styrets årsberetning og resultatregnskap for 2023 - Resultatregnskap og balanse- Styrets årsberetning- Revisors beretning
Sak 08/24	Selskapets årsmelding for 2023
Sak 09/24	Etablering av alarmselskap – organisering
Sak 10/24	Korrigerings av selskapsavtalen
Sak 11/24	Orientering om pågående materiellanskaffelser
Sak 12/24	Eventuelt

Saksdokumenter følger vedlagt.

Vennligst gi beskjed snarest mulig på e-post: post@saltenbrann.no dersom du **ikke** kan møte, og varsle selv vararepresentant som stiller i ditt sted.

Møtet gjennomføres i Salten brann IKS sine lokaler på Albertmyra i Bodø. Tidsplan for gjennomføring nedenfor:

SALTEN BRANN IKS

Olav V gate 200, 8070 Bodø, Tlf: 75 55 74 00, Faks: 75 55 74 08,
e-post: post@saltenbrann.no, Internett: www.saltenbrann.no

Representantskapsmøte IRIS Salten	09:30 – 11:30
Lunsj	11:30 – 12:00
Representantskapsmøte Helse- og miljøtilsyn Salten	12:00 – 13:00
Representantskapsmøte Salten brann IKS	13:00 – 14:30
Representantskapsmøte Salten IUA (- Hamarøy, + Røst og Rødøy)	14:30 – 15:00

Med vennlig hilsen

Aase Refsnes
Leder representantskapet
(sign)

Kristian I Fanghol
Styrets leder
(sign)

Kopi til:

- Varamedlemmer i representantskapet i Salten Brann IKS
- Styremedlemmer i Salten Brann IKS
- Salten kommunerevisjon
- Salten Regionråd
- Kontrollkomiteen

Sak 01/24 Fortegnelse over representantskapets medlemmer

Kommune	Navn
Beiarn kommune	André Kristoffersen
	Espen Karlsen
Bodø kommune	Odd Emil Ingebrigtsen
	Ann-Kristin Moldjord
Fauske kommune	Marlen Rendall Berg
	Kenneth Svendsen
Gildeskål kommune	Bjørn Magne Pedersen
	Helge Delphin Akerhaugen
Hamarøy kommune	Britt Kristoffersen Løksa
	Jan-Folke Sandnes.
Meløy kommune	Sigurd Stormo
	Maria Eibensteiner Olsen
Saltdal kommune	Runar Jensen
	Jan Arild Ellingsen
Steigen kommune	Aase Refsnes
	Maren Sivertsen
Sørfold kommune	Kolbjørn Mathisen
	Gisle Erik Hansen
Værøy kommune	Susan Berg Kristiansen
	Rita Adolfsen

Representantskapets behandling:

Sak 02/24 Godkjenning av innkalling og saksliste

Forslag til vedtak:

1. *Innkalling og saksliste godkjennes.*

Representantskapets behandling:

- 1.

Sak 03/24 Valg av to til å underskrive protokollen - digitalt

Forslag til vedtak:

Følgende velges til å underskrive protokollen digitalt:

- 1.
- 2.

Representantskapets behandling:

- 1.
- 2.

Sak 04/24 Fastsettelse av godtgjørelse til styret

Forslag til vedtak:

1. *Iht valgkomiteens innstilling (ettersendes).*

Representantskapets behandling:

- 1.

Sak 05/24 Valg av styremedlemmer og varamedlemmer

Forslag til vedtak:

1. *Iht valgkomiteens innstilling (ettersendes).*

Representantskapets behandling:

- 1.

Sak 06/24 Fastsettelse av revisors godtgjørelse

Forslag til vedtak:

Styret i Salten Brann IKS anmoder representantskapet om å fatte følgende vedtak:

- 1. Revisors godtgjørelse for 2023 settes til kr. 127.820 eks. mva.*

Representantskapets behandling:

- 1.*

Sak 07/24 Godkjenning av styrets årsberetning og resultatregnskap for 2023

- Resultatregnskap og balanse
- Styrets årsberetning
- Revisors beretning

Forslag til vedtak:

Styret i Salten Brann IKS anmoder representantskapet om å fatte følgende vedtak:

- 1. Styrets årsberetning for 2023 godkjennes.*
- 2. Resultatregnskap med et mindreforbruk i forhold til budsjett på kr. 99 413,-, et netto negativt driftsresultat på kr. – 1 453 674,- og et balanseregnskap med en aktiva- og passiva sum på kr. 366 206 129,- vedtas som Salten Brann IKS sitt regnskap for 2023.*
- 3. Regnskapsførte driftsutgifter utgjør til sammen kr. 2 095 746 mer enn revidert budsjett, forklaring:*
 - a. Økte avskrivningskostnader utover regulert budsjett, kr 993 292,-*
 - b. Motkonto mva kompensasjon, kr 2 394 439,-*
 - c. 2 vakante stillinger på brannforebyggende avdeling, kr –1 650 000,-*
 - d. For lavt budsjettert lønnsoppgjør for 2023, kr 523 406,-*
 - e. Lavere sosiale kostnader enn budsjettert, kr –1 926 755,-*
 - f. Forskutterte utgifter for FDVU av brannstasjon i Bodø kommune, kr 1 200 000,-*
 - g. Merforbruk knyttet til lovpålagt grunnutdanning av deltids brannkonstabel, kr 467 272,-*
 - h. Ekstraordinære kostnader av beredskapsvakter på deltidsstasjoner, kr 94 092,-*
- 4. Det er brukt kr. 3 219 964,- av bundet fond på selvkostområdet for feiertjenesten.*

Representantskapets behandling:

1.

Sak 08/24 Selskapets årsmelding

Styret i Salten Brann IKS anmoder representantskapet om å fatte følgende vedtak:

Forslag til vedtak:

1. *Selskapets årsmelding for 2022 tas til orientering.*

Representantskapets behandling:

1.

Sak 09/24 Etablering av alarmselskap – organisering

Styret i Salten brann IKS anmoder representantskapet om å fatte følgende vedtak:

1. *Representantskapet tar analyser og vurderinger angående de 3 alternativ som er belyst i saken til orientering*
2. *Med utgangspunkt i alternativ b vedtar representantskapet etablering av et alarmselskap (AS) med oppstart 1. januar 2025.*
3. *Av hensyn til ivaretagelse av regelverk og derigjennom behov for oppstart 1. januar 2025, stiftes aksjeselskapet av Salten Brann IKS alene (fase 1).*
4. *Etter vedtak om etablering av alarmselskapet går Salten Brann i dialog med øvrige Nordlandskommuner om prosessen med å invitere disse kommunene inn på eiersiden (fase 2) så snart dette lar seg gjennomføre.*
5. *Nødvendige stiftelsesdokument med verdifastsettelse, vedtekter, aksjonæravtaler, styreinstruks mv. utarbeides med forutsetning av oppstart 1. januar 2025.*
6. *Så snart dette er gjennomførbart iverksettes fase 2 med tilhørende invitasjon om deltakelse i aksjeselskapet for øvrige Nordlandskommuner. Det settes da en frist for deltakelse og etter at det er avklart hvilke kommuner som deltar på eiersiden utarbeides nye vedtekter, aksjonæravtaler mv.*
7. *Etter gjennomføring av fase 2 må det etableres nye samarbeidsavtaler mellom 110 Nordland og kommunene i Nordland (både deltakende og ikke-deltakende i aksjeselskapet).*
8. *For de kommuner som ikke ønsker å delta som eiere i aksjeselskapet (fase 2) er forutsetningen at det vil bli gitt anledning til deltakelse på et senere tidspunkt (fase 3) ut ifra vedtekter og beslutninger i aksjeselskapet.*

Representantskapets behandling:

1.

Sak 10/24 Korrigering av selskapsavtalen

Styret i Salten brann IKS anmoder representantskapet om å fatte følgende vedtak:

Forslag til vedtak:

1. *Ny selskapsavtale med korrigert tabell for eierandel og ansvarsfordeling vedtas*
2. *Eierkommunene behandler forslag til ny, korrigert selskapsavtale i løpet av 2. halvår 2024 med mål om virkning fra budsjettåret 2025.*

Representantskapets behandling:

Sak 11/24 Orientering om pågående materiellanskaffelser

Forslag til vedtak:

1. *Saken tas til orientering*

Representantskapets behandling:

1.

Sak 12/24 Eventuelt

Forslag til vedtak:

1.

Representantskapets behandling:

1.

-----0-----

SALTEN BRANN IKS

Olav V gate 200, 8070 Bodø, Tlf: 75 55 74 00, Faks: 75 55 74 08,
e-post: post@saltenbrann.no, Internett: www.saltenbrann.no

SALTEN IUA

Salten interkommunale utvalg mot akutt forurensning

Bodø 26. april 2024

Ordfører

INNKALLING TIL REPRESENTANTSKAP I SALTEN IUA

Møtested og dato:

Representantskapet gjennomføres på Albertmyra fredag 24. mai kl 14.30 – 15.00

Møtet avholdes sammen med Salten Brann, IKS, IRIS Salten og Helse- og miljøtilsyn Salten med følgende kjøreplan:

Representantskapsmøte Iris Salten	09.30 – 11.30
Lunsj	11.30 – 12.00
Representantskapsmøte Helse- og miljøtilsyn Salten	12.00 – 13.00
Representantskapsmøte Salten Brann IKS	13.00 – 14.30
Representantskapsmøte Salten IUA	14.30 – 15.00

Vi ber kommunene og inviterte om å gi melding til bent.sollund@saltenbrann.no innen 10. mai 2024 om hvem som møter og evt saker som ønskes tatt opp utover sakslisten.

Saker som skal opp i møtet er beskrevet i samarbeidsavtalen som legges ved innkallingen. Her er også deltakerkommunenes stemmer i representantskapet beskrevet.

Salten IUA – sekretariat Salten Brann IKS

Adresse: Olav V's gate 200, 8001 Bodø

Telefon:

75 55 74 05

Bankkonto:: 4500.55.97300

E-post:

bent.sollund@saltenbrann.no

SAKSLISTE

Sak 01/2024 Valg av møteleder og møtesekretær

Representantskapets vedtak:

Sak 02/2024 Fortegnelse over årsmøtets medlemmer

Representantskapets vedtak:

Sak 03/2024 Godkjenning av innkalling og saksliste

Forslag til vedtak:

Innkalling og saksliste godkjennes

Representantskapets vedtak:

Sak 04/2024 Valg av møtedeltakere til å underskrive protokoll

Representantskapets forslag til vedtak:

Til å underskrive protokoll velges:

1:

2:

Sak 05/2024 Godkjenning av talerett for andre enn årsmøtorepresentantene

Forslag til vedtak:

Alle deltakende på årsmøtet gis talerett

Representantskapets behandling:

Sak 06/2024 Årsberetning for 2023 – orientering om virksomheten

Styrets forslag til vedtak:

Representantskapets godkjenner styrets årsberetning for 2023

Representantskapets behandling:

Sak 07/2024 Godkjenning av Årsmelding

Styrets forslag til vedtak:

Representantskapets godkjenner styrets årsmelding for 2022

Representantskapets behandling:

Sak 08/2023 Godkjenning av regnskap for 2023

Styrets forslag til vedtak:

1. Styret foreslår at representantskapet vedtar at regnskapet for Salten IUA 2023.
2. Overforbruk dekkes inn ved bruk av disposisjonsfond
3. Revisors beretning tas til orientering.

Representantskapets behandling:

Sak 9/2020 Valg

Valgkomiteens forslag til vedtak:
Saken ettersendes

Rep.skapets behandling:

Med vennlig hilsen

Per Gunnar Pedersen
Styreleder Salten IUA

Bent Sollund
Daglig leder Salten IUA

Vedlegg: Saksliste til årsmøtet (i innkallingen)

1. Årsberetning Salten IUA 2023
2. Årsmelding Salten IUA 2023
3. Regnskap Salten IUA 2023
4. Revisjonsberetning 2023
5. Samarbeidsavtale kommunalt oppgavefellesskap Salten IUA 2023

Likelydende brev sendt til:

Ordfører i kommunene Beiarn, Bodø, Gildeskål, Fauske, Meløy, Rødøy, Røst, Saltdal, Steigen, Sørfold og Værøy.

Styrets medlemmer og faste vara fra kommunene

Revisor

Kystverket

Salten Kontrollutvalgsservice

SALTEN IUA

Årsmelding

2023

Innhold

Forord.....	3
1. Organisering.....	5
1.1. Ledelse.....	5
1.2. Overordnet.....	5
1.3. Administrasjonen.....	5
1.4. Beredskap	6
2. Daglig drift	7
2.1. Ledelse.....	7
2.2. Oppgaver	7
2.3. Statusbeskrivelse	7
2.3.1 Hendelser	9
2.3.2 Materiell	11
2.3.3 Kommunikasjon/Samband	13
2.3.4 Kurs og opplæring	13
3. Styret og Årsmøtet for Salten IUA i 2020.....	14
3.1. Styret i Salten IUA	14
3.2. Årsmøtet Salten IUA	15

Forord

Salten Interkommunale Utvalg mot Akutt forurensing (IUA) ble realisert etter enkeltvedtak i klima- og forurensningsdirektoratet (Miljødirektoratet) i 1998. Bodø Havn var da driver av utvalget frem til Salten Brann IKS overtok som sekretariat i 2007. Salten IUA har fra begynnelsen bestått av og består fortsatt av følgende 11 kommuner: Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Meløy, Saltdal, Steigen, Sørfold, Rødøy, Røst og Værøy. Frem til september 2017 var det dedikert personell fra Salten Brann IKS som driftet IUA'et, men fra 1. september 2017 ble det ansatt daglig leder i 100 % stilling. Personen er ansatt i Salten Brann IKS, men utleid til Salten IUA.

Salten IUA deltar også årlig på IUA Lederforum som arrangeres av ulike IUA fra år til år. IUA Lederforum er en samlingsplass for landets IUA, hvor nyheter innen lov- og forskrift, materiell og hendelser diskuteres og evalueres.

Øvelse Nord har siden oppstarten i 1995 vokst seg til å bli en øvelse med høyt nasjonalt nivå og den største årlige øvelsen i landet. Øvelsen har til sikte å øve full skala og involverer samtlige beredskapsaktører. Salten IUA ble invitert inn fra 2019, og deltok da med eget miljødirektiv med totalt 55 deltakere fra Salten IUA, Norges Brannskole og Salten Brann IKS.

Ny forskrift Forurensningsforskriften om kommunal beredskap mot akutt forurensning ble effektivisert januar 2022. Denne erstatter kapittel 18a i forurensningsforskriften fra mai 2018 tydeliggjør kommunenes ansvar hva angår beredskap-, aksjons- og bistandsplikt mot akutt forurensing. Kommunens deltakelse i IUA fremgår i Forurensningsloven. Hver enkelt kommune skal også ha oppdaterte miljørisiko- og beredskapsanalyse.

2022 fikk vi igjen gjennomført Øvelse Nord etter opphold med covid-19. Øvelsen ble gjennomført i Bodø for andre gang siden øvelsens oppstart for 24 år siden med egen miljødel. En fullskala øvelse med deltakere fra 7 av 11 kommuner, totalt 30 stk inkl stabspersonell og mannskaper fra Salten Brann. Vi hadde under øvelsen besøk fra Østfold IUA som fulgte øvelsen og hadde et innlegg om deres erfaring med stabsdrift etter ELS.

Utvalget har de siste årene funnet et hensiktsmessig aktivitetsnivå med fokus på kompetanse i felt og stab, materiellkompetanse og tilstand på eid materiell både i den enkelte kommune og depot i Bodø. Det har i denne perioden blitt avdekket etterslep på vedlikehold, kompetanse kurs og øvingsaktivitet. Dette har generert både mye arbeid og noe økte kostnader for IUA'et og den enkelte kommune. Vi har pr d.d. vedtak på aktivitetsplan for inneværende år, og arbeidet med å gjennomføre planen med øvelser, kursing og materiell er en arbeidsom prosess da opplevelsen er at noen kommuner ikke har dedikerte personer for å kunne følge dette opp med tilstrekkelig myndighet. Kommuner står med lav kompetanse, likevel avlyses kurs eller gjennomføres med lite deltakere.

Det ble for andre gang gjennomført evaluering av styrearbeidet Salten IUA desember 2022. Evaluering i form av spørreskjema på ulike målbare parameter. Denne ga oss et signal på status på styrearbeidet og kompetansen som ligger til grunn for stabsarbeidet i Salten IUA. Funnene

påvirker det videre styre- og stabsarbeidet. Resultatet viser at styret og dets medlemmer gjør en god jobb i godt samarbeid med daglig leder.

Av hendelser gjennom 2023 har vi fått god erfaring og mye læring i etterkant. Det dreier seg om hendelser av ulike størrelse, og læring på bruk av utstyr, tilgjengelig utstyr og ansvar og myndighetsutøvelse ved hendelser.

Forsidebilde: Fra Øvelse Draugen 2023

*Bent F Sollund
Daglig leder*

1. Organisasjon

1.1. Ledelse

- Salten Brann IKS er sekretariat for Salten IUA
- Bent F Sollund er daglig leder

1.2. Overordnet

Salten IUA består av 11 kommunene Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Meløy, Saltdal, Steigen, Sørfold, Rødøy, Røst og Værøy.

Alle landets kommuner deltar i forpliktende interkommunale samarbeid gjennom et IUA (Forskrift om kommunal beredskap mot akutt forurensning §7). For Salten IUA er Bodø kommune utpekt som vertskommune, mens Salten Brann har sekretariatet. Dette samarbeidet bidrar til å styrke den lokale og regionale beredskapsevnen på en økonomisk og administrativ mer effektiv måte. IUA'et er pålagt ved lov og fortsatt drift er både økonomisk forsvarlig og ufravikelig.

1.3. Administrasjonen

Administrasjonen Salten IUA består kun av daglig leder. Daglig leder følger opp økonomiske og regnskapsmessige forhold, ivaretar og påser at materiell både plassert på hoveddepot i Kvalvika (Bodø) og den enkelte kommune er operativt, samt at den enkelte kommune har tilstrekkelig kompetanse i alle ledd for å kunne ivareta sin lovpålagte beredskapsplikt. Daglig leder følger også opp Salten Brann IKS's mannskaper med øvelser for å ivareta førsteinnsatsen ved hendelser.

Daglig leder rapporterer til eget styre bestående av følgende:

Leder: Per Gunnar, Salten Brann IKS (2016)
Nestleder: Kjetil Haugen, Salten Brann (2020)
Medlemmer: Truls Mortensen, Bodø Havn KF (2012)
Vibeke Skaufeldt, Nordland Politidistrikt (2019)
Vara: Kine Marie Stokke, Nordland Politidistrikt (2022)
Gustav Kaald-Olsen, Nordland Sivilforsvarsdistrikt (2011)
Vara: Stian Helnes, Nordland Sivilforsvarsdistrikt
Tom Ragnar Pedersen, Røst kommune (2012)
Vara: Kurt Peder Hjelvik, Sørfold kommune (2014)
Per Hagbart Frøskeland, Meløy kommune (2016)
Bjørn Inge Ingvaldsen, Bodø kommune (2015)
Geir Kristiansen, St1 (2011)

Daglig leder: Bent Sollund

Styret Salten IUA skal ihht vedtektene påse at personell- og materiellressurser er tilstrekkelige forhold til lovpålagte oppgaver, herunder tilsyn og regelmessig kurs og øvelser. Styret skal også påse at det foreligger en oppdatert interkommunal beredskapsplan mot akutt forurensning. Styremøter gjennomføres etter vedtatte møteplan 6 ganger pr år.

Styret Salten IUA utgjør også aksjonsstab ved hendelser med akutt forurensning hvor IUA'et blir aktivert. Dette medfører at styret også skal inneha kompetanse for å ivareta gitt funksjon etter ELS i stab. Styremedlemmer velges for 4 år av gangen.

Årsmøtet er utvalgets høyeste organ og består av politisk valgt representant fra alle deltakerkommuner. Årsmøtet møtes to ganger pr år. Ordinært årsmøte gjennomføres hvert år innen utgangen av mai måned, og eget budsjettmøte gjennomføres innen utgangen av november.

1.4. Beredskap

Beredskap knyttet til akutt forurensning ligger hos den enkelte kommune, hvor summen av IUA's kommuners beredskap i form av materiell, personell og kompetanse utgjør slagkraften i IUA'et. En hendelse med akutt forurensning forløper seg ulikt etter hvert enkelt tilfelle hva angår kompleksitet, mengde og varighet. Mindre hendelser håndteres av forurenser. Hendelser som ikke forurenser har ressurser til blir bistått av kommune. Førstelinjen til kommunene i akuttfasen er brannmannskaper. Brannmannskapene skal stoppe utslipp og hindre spredning i en akuttfase. Nivå videre om ikke forurenser selv tar over er at kommunens mannskaper overtar hendelsen på forurenserens regning. Klarer ikke kommunen å håndtere hendelsen kan de kreve at IUA overtar. Da skjer det en myndighetsoverdragelse (forurensningsmyndighet) fra kommune til IUA. Da rekvirerer IUA mannskaper og materiell fra de andre kommuner og håndterer hendelsen, også dette på forurenserens regning. Nivå over IUA er at staten overtar hendelsen. I slike tilfeller støtter IUA staten. Tabellen under viser de ulike nivå og ansvaret kan flytte seg begge veier, men uansett er det forurensningsmyndighet som kan avslutte/ godkjenne en hendelse. Forurensningsmyndigheten ligger i hovedsak hos kommune, men det ved større industri er Statsforvalteren som innehar myndigheten. Salten Brann IKS har ingen delegert myndighet ved akutt forurensning, så kommunen må varsles raskt. Salten IUA vil ved overtakelse av hendelse også overta forurensningsmyndigheten til aktuell kommune.

- 1. Forurenser
- 2. Kommune
- 3. IUA
- 4. Stat

2. Daglig drift

2.1. Ledelse

Salten IUA har en ansatt som er daglig leder. Daglig leder følger opp vedtak fra styret og årsmøtet. I tillegg til daglig leder har Salten IUA konstabler fra hvert vaktlag fra stasjonen i Bodø med seg som har høyere kompetanse enn en normal konstabel og bidrar med vedlikehold av materiell, planlegging og gjennomføring av kurs- og øvelser. Konstabler tilknyttet Salten IUA skal gjennomføre utdanning opp til nivå skadestedsleder i tillegg til kurset oljevern i kulde og is.

Daglig leder følger også opp hver enkelt kommune hva angår kurs, øvelser, materiell og mannskaper. IUA'et gjennomfører også fakturering i etterkant av hendelser fra nivå 2.

2.2. Oppgaver

Akutt forurensning

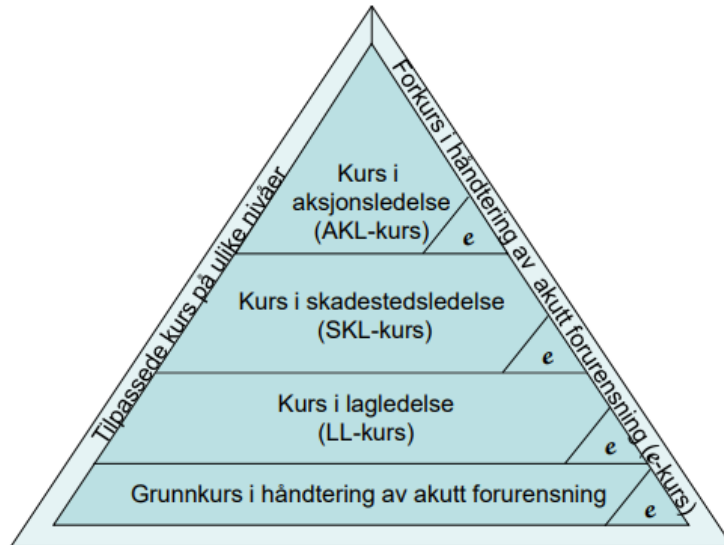
- Rådgivning i akutfase
- Rådgivning saneringsperiode
- Drifte aksjonsstab ved IUA-hendelser

Andre oppgaver

- Organisere kurs for kommuner
- Arrangere øvelser for kommuner
- Evaluere kurs og øvelser
- Tilsyn eget materiell
- Følge opp lokalt materiell i kommuner
- Drift av depot Kvalvika
- Teste beredskap i medlemskommuner

2.3. Statusbeskrivelse

Beredskap mot akutt forurensning og samarbeid med 11 eierkommuner krever kontinuitet. Hovedfokus de siste årene har vært å oppdatere mannskapslister, materiell, og heve kompetansenivået hva angår ansvar, myndighet, aksjons- og beredskapsplikt. Videre å utdanne nytt personell for at den enkelte kommune skal kunne ivareta sin lovpålagte beredskapsplikt. Det er ikke definert hvilket antall den enkelte kommune skal ha innen ulike roller etter ELS (enhetlig ledelsesmodell). Dette skal i stor grad gi seg selv da miljørisiko- og beredskapsanalyser er på plass, et arbeid som ved inngangen til 2024 tilrettelegges av Kystverket, DSB og Statsforvalteren. Opplæring i den enkelte kommune skal ha er grunn- og teiglederkurs. Funksjonen skadestedsleder som er høyeste leder i felt ivaretas av pr tiden av konstabler fra Salten Brann IKS, men denne ordningen kan måtte endres grunnet arbeidstidbestemmelser. Nivå opp vil være personell tilknyttet stab. Se modell under:

Dette er kompetanse som hver enkelt kommune har i ulik grad. Ved inngangen til 2021 innehar Salten IUA's kommuner følgende kompetanse:

Kurs	Antall
Grunnkurs	69
Teiglederkurs	42
Skadestedsledere	12
Kurs i aksjonsledelse	2
Enhetlig Ledelsessystem (ELS)	21

Kurs i aksjonsledelse og ELS ble gjennomført i februar 2023 for styret, samt de 5 skadestedslederne fra Salten Brann IKS.

Det daglige arbeidet i Salten IUA har et kontinuerlig fokus på totalberedskapen i Salten og de 11 kommuner knyttet til IUA'et. Slagkraften til Salten IUA blir definert ut fra den enkeltes kommunes bidrag til IUA'et. Hvilket nivå den enkelte kommune skal ha ligger pr nå i Salten IUA's vedtekter og definerer type materiell og kompetanse. Det stiller ikke krav til antall personer som skal inneha kompetanse. Den nye Forskriften om kommunal beredskap mot akutt forurensning definerer tydelig krav til kommunene hva angår miljørisiko- og beredskapsanalyse. Med denne på plass vil det komme frem ulike behov i hver enkelt kommune hva angår kompetanse og materiell

Arbeidet ut mot alle kommuner skjer gjennom informasjon i by- og kommunestyrene, formannskap, informasjon til administrasjon og feltmannskaper, samt øvelser og demonstrasjon av utstyr. At vi treffer både politisk engasjerte, administrasjon og feltmannskaper er vesentlig for at vi alle skal ha en felles forståelse ulike krav og myndighet til egen kommune.

Jobben mot kommunene har etter at Salten IUA fikk en 100% stilling i 2017 fått bedre regelmessighet og plan. Dette har ført til en ivaretatt lovpålagt beredskap i Salten hva angår akutt forurensning. Dette hovedsakelig gjennom rydding i mannskapslister, utskiftning av

materiell, opplæring av personell og kompetanse i bruk av materiell gjennom regelmessige møter, kurs og øvelser.

Ordninger gjennom IUA tilsier at alle kurs gjennom Norges Brannskole er gratis, og øvelser er søknadsberettiget inntil 75% fra Kystverket. Både møter, kurs og øvelser er høyt prioritert fra Salten IUA. Også i 2021 ble aktiviteten redusert som en konsekvens av Covid-19. Vi fikk likevel gjennomført Øvelse Nord som en table-top, og deltatt på 4 ulike kommunestyremøter gjennom fysisk tilstedeværelse og gjennom teams.

Arbeidet ut mot de elleve kommunene har i 2021 vært fokusert på mot alle ledd i kommunen. Feltmannskaper for å skjønne egen oppgave, og kunne bruke eget materiell, samt kunne etterspørre vesentlig materiell fra hoveddepot. Administrasjon som tilretteleggere og krisestab, og politikk som en premissleverandør for økonomi og budsjett. Fokus har i alle ledd med lokale tilpasninger vært følgende:

- Beredskapsplikt
- Aksjonsplikt
- Bistandsplikt
- Varslingsplikt
- Muligheter innen IUA

2.3.1 Hendelser

Hendelser med grunnkriterie akutt forurensning har de siste år hatt en signifikant økning. I tillegg kommer hendelser hvor akutt forurensning er sekundært – dette er hendelser eksempelvis etter andre uhell og ulykker, eksempelvis utslipp etter trafikkhendelser. 90 % av hendelsene 2022 skjedde i perioden april til september.

Av hendelser som ble håndtert i 2023 ønsker vi å trekke frem to konkrete hendelser og ett punkt på generelt grunnlag som ga gode resultater som en direkte konsekvens av opplæring og styrking mellom alten Brann IKS og kommune. Det legges til at ingen av hendelsene i utgangspunktet var på IUA-nivå, men at Salten IUA bisto som rådgivende part underveis i hendelsen og evaluering i etterkant.

Utslipp indre havn , Bodø – 28. april 2023

Innringer til 110 melder om større ansamling av blushine indre havn. Det avdekkes et større område med blushine. Området ringes inn med absorberende lenser.

Kommunen kobles inn og følger opp forurensner. Overvåker lenser og rydder opp.

En aksjon som løses korrekt med god dialog med Bodø kommune.

Faktura sendes direkte forurensner.

Sunket sjark, Stamnes, Saltdal - 2. august 2023

Innringer til 110 melder om sunket sjark på Stamnes. Pågående utslipp fra båt som ringes inn etter avtale med Saltdal kommune. God dialog med Saltdal kommune, som også finner fører av båt.

Noe uklart om eierskap til båt.

Faktura sendes Saltdal kommune som tar videre dialog med eier.

Grunnstøting hurtigbåt, Engeløy bru, Steigen - 2. oktober 2023

Innledende varsel om grunnstøting og to personer om bord, båt tar inn vann og i ferd med å synke. Initiell fase livreddende innsats og personer berges i land. Etter hvert sikring av havarert på som ligger delvis under vann. Steigen kommune overtar hendelse etter akuttfasen og ringer inn havarist.

Steigen følger saken videre med eier av båt

Generelle hendelser i regionen - 2023

Gjennom 2023 har det vært registrert 23 mot 20 i 2022 hendelser med primæroppdrag akutt forurensning. I tillegg til 33 hendelser under kriteriet ubetydelig forurensning. Der er ikke lengre noen definisjon på ubetydelig forurensning utover at den er aksjonerbar/ at vi kan gjøre enkle tiltak for å redusere miljøkonsekvenser. Dette må vurderes fortløpende av innsatspersonell og kommune gjerne med rådgivning fra Kystverket som forurensningsmyndighet.

Alle hendelser hvor akutt forurensning er enten primær- eller sekundærhendelse skal faktureres på i ettertid. Dette er tydelig definert i Forurensningsloven §76. Skulle det som en konsekvens av andre ulykker være aksjonerbar akutt forurensning i større eller mindre grad skal også dette faktureres forurensner. Altså typisk trafikkulykke eller uhell at det lekker ut typisk diesel, bensin, base eller syre skal merkostnaden i hendelsen faktureres forurensner.

Oppfølging og rutiner opp mot forurensningsmyndighet i hver enkelt hendelse er det liten kjennskap til, men vi ser at det i økende grad blir opprettet kontakt inn mot kommune. Varsling Kystverket skjer i all hovedsak fra 110-sentralen. Det ble i desember 2020 gjennomført 2 fagdager på 110-sentralen for at de i større grad skal kunne bidra med god kompetanse og stille gode spørsmål til både innringer og utrykningspersonell på skadestedet. Kompetansen krever regelmessig oppfriskning. Salten Brann har fra 2023 innført akutt forurensning som en del av øvingsplanen i selskapet hvor Salten IUA vil være bidragsyter.

At disse hendelsene er viktige å få frem i årsmelding fra Salten IUA er da Salten IUA skal følge opp den enkeltes kommune beredskap mot akutt forurensning. Her er brannmannskaper kommunens førsteinnsats, og med kommunen som forurensningsmyndighet er det vesentlig at

relasjonen mellom førsteinnsats og myndigheten styrkes. Både med hensyn til kommunens aksjonsplikt, som potensiell kostnadsbærer av en hendelse og økonomisk kompensasjon i ettertid for mannskap og materiell.

Salten IUA har brukt en del tid på hvert enkelt vaktlag som innehar ansvar for hver sin Brigade, med mål om at kompetanse kan spres direkte ut fra vaktlagene og ut på de ulike deltidsstasjoner.

2.3.2 Materiell

Salten IUA disponerer følgende materiell fra depot i Kvalvika i tillegg kommer kommunenes eget materiell lokalisert ute i den enkelte kommune. Krav til mengde utstyr i kommuner er definert, men vil endre seg da miljørisiko- og beredskapsanalyser kommer på plass 1. januar 2024.

Havnelenser

Havnelenser er tette lenser som kan benyttes til å sperre, lede eller fange et utslipp på vann. Alle kommuner skal ifølge vedtektene i Salten IUA ha minimum 100 meter havnelenser. Leverandører garanterer for lensene uavhengig av bruk i 16 år. Dette medfører at flere av kommunene har anskaffet nye lenser, og at dette bør inn i en rulleringsplan for at vi skal ha oversikt på utskifting og ikke minst vite at bruk av lensene ikke medfører risiko for forurensing.

300 meter 350EP (i egen container)

200 meter 250 EP (på egen tilhenger)

150 meter 350EP (Boombag)

I tillegg skal hver enkelt kommune ha 100 meter 250 EP

Total lengde lenser 1750 meter

Engangslenser

Engangslenser eller absorberende lenser med eller uten «skjørt» er lenser som absorberer tynnflytende oljer. Lensene har stor kapasitet med opp mot 480 liter pr 25 meter lenser. Levetiden er lang såfremt de er lagret tørt og mørkt. Lensene er betydelig lettere enn havnelenser, ikke like robuste, men veldig godt egnet til både som opptakere og hurtigrespons. Lensene kastes etter bruk.

400 meter med skjørt

I tillegg skal kommunene ha 100 meter

Total lengde absorberende 1500 meter

Båter

To stk Sea-huntere på tilhenger. Motorstørrelse hhv 25 og 50 hk. Gode og stabile båter for arbeid i strandsonen med svært god lastekapasitet.

Bekledning

Vi har bekledning til 40 personer i egen container. Noe av dette ble tatt ut til kommuner under oppstarten av pandemien og skal re-settes. Dette dreier seg om hansker, engangsdresser, munnbind og skoovertrekk.

Opptakere

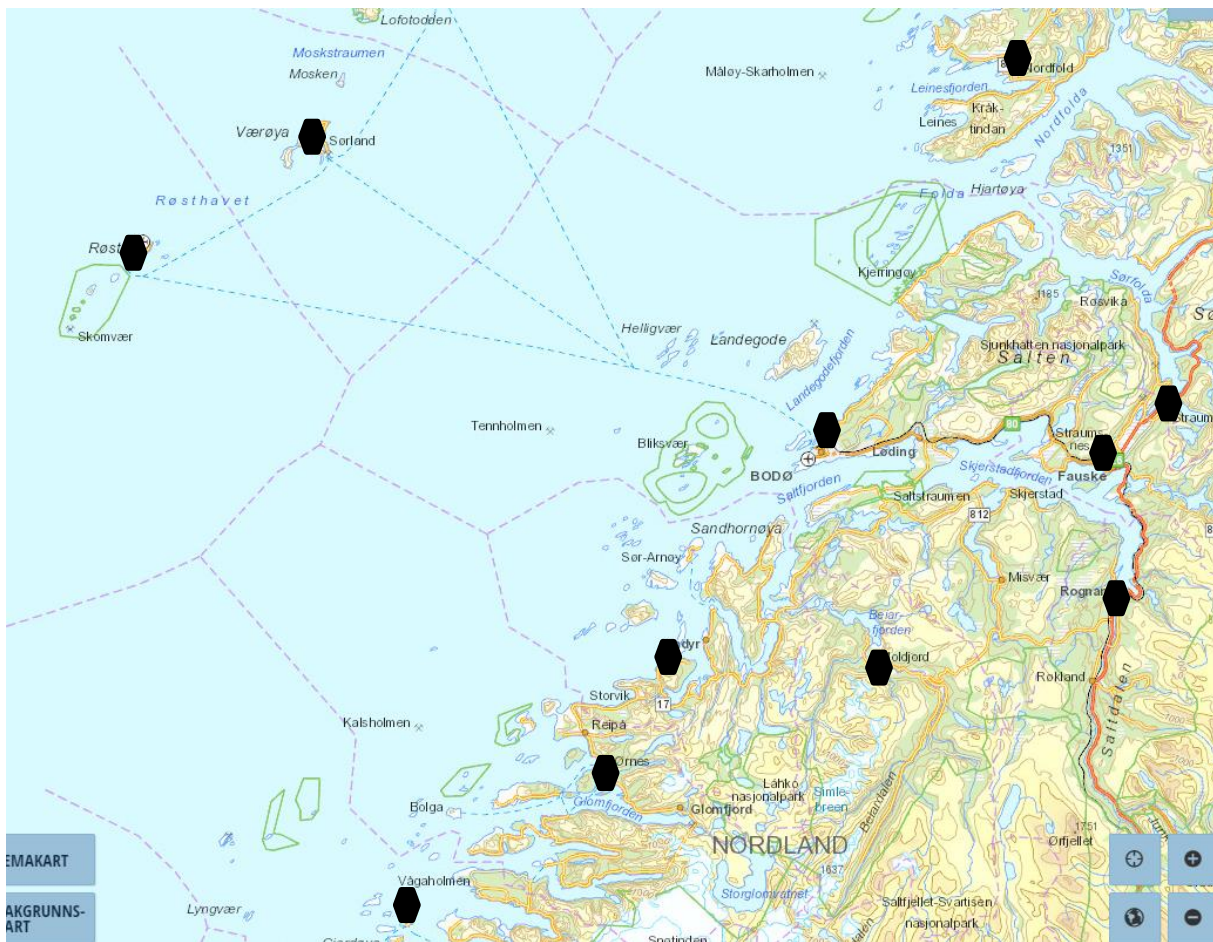
Salten IUA disponerer tre ulike opptakere. Alle er utplassert av Kystverket og driftes og vedlikeholdes av Salten IUA. Under Øvelse Bleik som ble gjennomført høsten 2020 ble disse tatt med ut i kommunene og demonstrert. Dette både får å vise hva vi har tilgang til av opptakere, deres kapasitet og at kommunene vet hva som kan etterspørres dersom behovet skal oppstå.

Vintermatriell

Gjennom kurset oljevern i kulde og is ved Norges Brannskole ble vi gjort oppmerksom på at mangler en del vesentlig utstyr for å kunne aksjonere vinterstid. Det dreier seg om ikke svært kostbart utstyr, og vi anser det som naturlig at dette materiellet anskaffes og legges til depot i Kvalvika i løpet av høsten 2024.

Materiell i Salten IUA og kommune krever kontinuerlig bruk og tilsyn, samt telling av tauverk, blåser og anker. Som nevnt over er havnelenser noe som må prioriteres utskiftet ved høy alder.

I kartet under ligger en oversikt over de ulike depot med oljevernmateriell. Depot som etter vedtektene i Salten IUA skal inneholde minstekrav beskrevet ovenfor. I tillegg har Kystverket eget depot med større oljevernmateriell ved Havneterminalen i Bodø.

2.3.3 Kommunikasjon/Samband

Salten IUA disponerer 5 stk nødnettsterminaler og 11 VHF-samband. For kommunikasjon med kommuner benyttes enda telefon og digitale løsninger enda. Kun to av Salten IUA's kommuner har nødnettsterminaler i beredskap. Rødøy og Røst har nødnettsterminaler gjennom egen brannordning. Fauske og Meløy kommune har egne nødnettsterminaler for kommunale hendelser.

2.3.4 Kurs og opplæring

For å etterkomme krav fra Forskrift om kommunal beredskap mot akutt forurensning skulle det også i 2023 gjennomføres kurs i Salten. Dette er kurs i regi av Norges Brannskole. Vi var satt opp med oppfriskningskurs teigleder og kurs i Skadestedsledelse. Kurs i skadestedsledelse ble gjennomført med 10 deltakere, mens oppfriskningskurs utgikk pga lavt antall påmeldte.

2023 ble veldig preget av Øvelse Draugen. Øvelsen var fullskala i regi av Norsk Oljevernforening for Operatørselskap (NOFO). Øvelsen ble gjennomført uke 12 med deltakere fra 8 kommuner (Saltdal 3 stk, Gildeskål 4 stk, Beiarn 2 stk, Bodø 5 stk, Fauske 1 stk, Meløy 4 stk, Sørfold 2 stk og Rødøy 2 stk) total 23 personer i felt. I tillegg deltok det 5 konstabler fra Salten Brann IKS, Stab Salten IUA 14 stk, 6 støttefunksjoner fra NOFO og øvingsleder. Øvelsen ble gjennomført med stab på Albertmyra med feltdelen på Kløkstad og Festvåg nord

for Bodø og gikk over tre dager. Scenario var utslipp på norsk sokkel med landpåslag i vårt område. I alt 5 ulike IUA ble berørt og deltok i øvelsen. Dette var Helgeland IUA, Salten IUA, Lofoten og Vesterålen IUA, Ofoten IUA og Sør-Troms IUA.

I forkant av øvelsen ble det gjennomført ulike kurs og kompetansehevende tiltak i regi av NOFO og brannskolens kurs i Enhetlig Ledelsessystem for stab og skadestedsledere. Øvelsen ga svar på hva vi kan jobbe med og en bekreftelse på status i IUA'et. Salten IUA leverer etter hvert godt både i stab og felt. Beklagelig at tre av kommunene ikke hadde anledning å sende deltakere.

3. Styret og Årsmøtet for Salten IUA i 2023

3.1. Styret i Salten IUA

Navn	Medlem	Varamedlemmer
Per Gunnar Pedersen	Styreleder	
Kjetil Haugen	Nestleder	
Truls Mortensen	Medlem	
Geir Kristiansen	Medlem	
Vibeke Skaufeldt	Medlem	Kine Marie Stokke
Gustav Kaald-Olsen	Medlem	Stian Helnes
Tom Ragnar Pedersen	Medlem	Kurt Peder Hjelvik
Per Hagbart Frøskeland	Medlem	Bjørn Inge Ingvaldsen

Medlemmer i styret har etter vedtektenes § 9 en funksjonstid på fire år. Salten IUA's styre gjennomfører 4-5 møter årlig og påser at Salten IUA ivaretar de lovpålagte beredskapsoppgaver gjennom lov og forskrift. Styret Salten IUA utgjør også aksjonsledelse og er kompetent til å lede interkommunale aksjoner mot akutt forurensing, samt støtte staten ved statlige aksjoner. I dette ligger det at hvert enkelt styremedlem blir gitt de nødvendige kurs og opplæring for å ivareta sin rolle/ funksjon i stabsarbeid. Det sittende styret har ulik bakgrunn og faste funksjoner i aksjonsstyret etter prinsippet Enhetlig Ledelsessystem. De kurs som gjennomføres er tilrettelagt gjennom Norges Brannskole og Kystverket, og øvelser planlegges og gjennomføres lokalt årlig. I tillegg Interkommunal Leder Øvelse i regi av Kystverket hvert 4. år. Hvert enkelt styremøte avsluttes med mindre øvelser for å bli kjent med verktøy, samhandling i og mellom funksjoner og strategisk tenking under hendelser.

Styret og aksjoneldelsen består totalt 12 medlemmer fra ulike virksomheter. Dette skaper en bredde i styret og aksjonsstyret som er meget positiv. Det hentes også inn ulike støttefunksjoner til øvelser og hendelser fra blant annet Fylkesmannen og kommuner. Eksempler på dette er støtte innen IKT, økonomi og informasjon/ mediahåndtering.

Det er investert mye tid og penger i sittende aksjonstyre for å kunne ivareta lovpålagte oppgaver innen beredskap, en oppgave som krever kontinuitet over tid.

Det er totalt fire medlemmer fra eierkommunene i styret. Bakgrunnen for at nettopp disse kommunene er valgt er på bakgrunn av deres geografiske plassering, båttrafikk og havneaktivitet i deres kommune

3.2. Årsmøtet Salten IUA

5. mai 2023

Kommune	Deltaker
Steigen	Aase Refsnes
Bodø	Ole Henrik Hjartøy
Fauske	Marlen Rendall Berg
Gildeskål	Bjørn Magne Pedersen
Meløy	Ken Henry Solhaug
Saltdal	Sverre Breivik
Rødøy	Inger Monsen
Røst	Elisabeth Mikalsen
Sørfold	Gisle Hansen
Beiarn	Håkon Sæther
Værøy	Asbjørn Myklebust

Budsjettmøte 17. november 2023

Kommune	Medlem
Beiarn	Andre Kristoffersen
Fauske	Nils Christian Steinbakk
Gildeskål	Bjørn Magne Pedersen
Meløy	Sigurd Stormo
Saltdal	Runar Jensen
Steigen	Aase Refsnes
Sørfold	Kolbjørn Mathisen
Rødøy	Inger Monsen
Værøy	Susan Berg-Kristiansen
Bodø	Odd Emil Ingebrigtsen

Fra: [Liv Anne Kildal](#)
Til: [andre.kristoffersen@beiarn.kommune.no](#); [sander.delp@gmail.com](#); [kirstenhasvoll@gmail.com](#); [hfj@sp.no](#); [Britt Kristoffersen](#); [arikje01@online.no](#); [runar.jensen@saltdal.kommune.no](#); [cholmvaag@hotmail.com](#); [lenaceci@gmail.com](#); "Johan A Bakke"; [giselahansen@yahoo.com](#)
Kopi: [tcmehus@gmail.com](#); [Arild Ørjar Mentzoni](#); [elisabeth.sollihaug@fauske.kommune.no](#); [vsetsaa@gmail.com](#); [halljoha.as@outlook.com](#); [ainam@online.no](#); [monsan@online.no](#); [juliasteffenberg1992@gmail.com](#); [siril.vedal@gmail.com](#); [ais57@icloud.com](#); [Silje pjusken@hotmail.com](#); [Marit Alsaker Stemland](#); [eirik@nyhamn.no](#); [heidi.skogheim@sbnett.no](#); [svechr01@hotmail.com](#); [koskinen.daniel@outlook.com](#); [sara.lundbakk@saltdal.kommune.no](#); [rams-ing@online.no](#); [Post Sekretariatet](#); [jan-erik.opli@fauske-revisjon.no](#)
Emne: Representantskapsmøte Salten kommunerevisjon TIRSDAG 25.juni KL 12
Dato: mandag 29. april 2024 13:10:26
Vedlegg: [image001.png](#)
[Innkalling representantskapet 25 juni Salten kommunerevisjon.pdf](#)

Hei!

Da har vi måttet flytte vårt representantskapsmøte til **TIRSDAG 25.juni kl12** grunnet kollisjoner for forhenværende møtedato. Jeg sender møteinnkalling i outlook til de faste medlemmene pluss styreleder. Sakspapirer ettersendes når valgkomiteen har klar sine kandidater for styret

Med vennlig hilsen

Liv Anne Kildal

Daglig leder

Mob: 916 06 046

Epost: lak@salten-revisjon.no

SALTEN
KOMMUNEREVISJON

Postboks 429, 8001 BODØ

www.salten-revisjon.no

Fra: Liv Anne Kildal

Sendt: torsdag 25. april 2024 15:53

Til: [andre.kristoffersen@beiarn.kommune.no](#); [sander.delp@gmail.com](#); [kirstenhasvoll@gmail.com](#); [hfj@sp.no](#); Britt Kristoffersen

<[britt.kristoffersen@hamaroy.kommune.no](#)>; [arikje01@online.no](#);

[runar.jensen@saltdal.kommune.no](#); [cholmvaag@hotmail.com](#); [lenaceci@gmail.com](#); 'Johan A Bakke' <[johan.bakke39@gmail.com](#)>; [giselahansen@yahoo.com](#)

Kopi: [tcmehus@gmail.com](#); [Arild Ørjar Mentzoni](#) <[amentz@online.no](#)>;

[elilsabeth.sollihaug@fauske.kommune.no](#); [vsetsaa@gmail.com](#); [halljoha.as@outlook.com](#);

[ainam@online.no](#); [monsan@online.no](#); [juliasteffenberg1992@gmail.com](#); [siril.vedal@gmail.com](#);

ais57@icloud.com; Silje_pjusken@hotmail.com; Marit Alsaker Stemland
<mastemland@gmail.com>; eirik@nyhamn.no; heidi.skogheim@sbnnett.no;
koskinen.daniel@outlook.com; 'post@sekretariatet.no' <post@sekretariatet.no>; jan-
erik.opli@fauske-revisjon.no

Emne: Representantskapsmøte Salten kommunerevisjon

Hei!

Vedlagt innkalling til møte i representantskapet for Salten kommunerevisjon. Sakspapirer
ettersendes. Ref sak om endring selskapsavtale; her skal det i vedtaket følge med innstilling til
alle deltakerkommuner. Dette ble avglemt under vår behandling i desembermøtet, derfor
kommer saken opp på nytt.

Flott om det blir gitt tilbakemelding om forfall snarest slik at vara kan bli innkalt

Vel møtt!

Med vennlig hilsen

Liv Anne Kildal

Daglig leder

Mob: 916 06 046

Epost: lak@salten-revisjon.no

SALTEN
KOMMUNEREVISJON

Postboks 429, 8001 BODØ

www.salten-revisjon.no

Til representantskapet i Salten kommunerevisjon IKS

Deres ref.: *

Vår ref.: Adm/Repr/lak

Dato: 29. april 2024

INNKALLING TIL REPRESENTANTSKAPSMØTE I SALTEN KOMMUNEREVISJON IKS

Vedlagt:

- Gjeldende selskapsavtale
- Hovedutskrift fra representantskapsmøte 09/11/2023

Det innkalles til representantskapsmøte i Salten kommunerevisjon IKS **25.juni 2024 kl. 12.00 på Fauske hotell, Fauske. Møtet starter med lunsj kl 12**

Saksliste:

Sak 01/24: Godkjenning av innkalling og saksliste
Sak 02/24: Valg av to til å underskrive protokollen
Sak 03/24: Valg av styremedlemmer og varamedlemmer
Sak 04/24: Valg av revisor og fastsettelse av revisors godtgjørelse
Sak 05/24: Årsberetning og regnskap 2023
Sak 06/24: Fastsetting av godtgjørelse til representantskap og styre
Sak 07/24: Fastsetting av budsjetttramme for 2025
Sak 08/24: Endring selskapsavtale
Sak 09/24: Eventuelt

Sakspapirer ettersendes.

Eventuelle forfall bes meddelt undertegnede snarest.
Vararepresentanter møter kun etter nærmere innkalling.

Liv Anne Kildal

Liv Anne Kildal
Daglig leder

KOPI:

Fauske Revisjon
Salten kontrollutvalgsservice

Hovedkontor Fauske

Postadresse: Postboks 140, 8201 Fauske
Besøksadresse: Torggata 10, 2.etg.
Telefon: 75 61 03 80
Faks: 75 61 03 89

Avdeling Bodø

Postadresse: Postboks 429, 8001 Bodø
Besøksadresse: Posthusgården, Havnegata 9
Telefon: 75 61 03 90
Faks: 75 61 03 98

SAK 21/24

Eventuelt

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
24.05.2024

Vedlegg:

Forslag til vedtak:

Røkland, 16. mai 2024

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget